

Uvodnik**Multikulturalnost – vrijeme promjena i suradnje**

Svake godine u kolovozu druga zemlja organizira svjetsku konferenciju koja okuplja knjižničare i informacijske stručnjake sa svih kontinenata. Već 70 godina održava se Svjetski kongres knjižničara i informacijskih stručnjaka. IFLA-ina konferencija je godišnji stručni skup na kojem se raspravlja o novostima iz struke, a proizvođači tehnoloških rješenja i opreme za knjižnice predstavljaju i nude nove proizvode. Čudesan je to i uvijek na nov način zanimljiv stručni presjek knjižničarstva, a istodobno i susret različitih kontinenata i kultura.

Taj je stručni kongres jedinstven po ustrajnosti kojom organizira društvene susrete i sastanke, kako formalne u okviru radnih i stručnih tijela, tako i one koji nude priliku za brojna neformalna druženja. Preduvjet sudjelovanja na IFLA-i je praćenje trendova unutar struke. Naime, upravo danas, u vremenu strateški važnih promjena u struci, ustrajnost na vrijednostima suradnje ključna je za budućnost.

Ove je godine domaćin svjetskog skupa bila Južna Amerika, država Argentina, odnosno njezin glavni grad Buenos Aires.

Već prve šetnje po jednoj od glavnih avenija, aveniji Corriente, otkrivaju duh Porteñoša (naziv za stanovnike Buenos Airesa), naš prvi susret za knjigom, brojnost zanimljivih knjižara, koje zadivljuju, a otvorene su često do kasno u noć. U izlozima i širom otvorenim knjižarama argentinski pisci - Roberto Arlt, čije se radnje romana odigravaju u Buenos Airesu, zatim Marechal, pa Julio Cortázar, Ernesto Sabato te možda nama najpoznatije ime - Jorge Luis Borges, koji je u svojoj knjizi "Evaristo Carriego" (1930.) započeo s opisom Porteño mitologije. Iz knjižara dopiru i zvuci tanga, ponekad snimke Carlosa Gardela, stvarajući ocharavajuću atmosferu nostalgije za prošlošću i podsjećajući nas da se nalazimo na tlu Latinske Amerike. Nestvarno.

U jednom od najelegantnijih gradskih četvrti Buenos Airesa, Recoletti, nalazi se Nacionalna knjižnica, čiji je ravnatelj bio glasoviti argentinski pisac Jorge Luis Borges, gdje je održan i godišnji sastanak Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica - CDNL. I ta je Konferencija unutar Kongresa susret već poznatih ili novih prijatelja, na kojoj se razmjenjuju iskustva i predlažu nove suradnje. Takav način prožimanja struke iz različitih zemalja bez sumnje je najplodonosniji. *Habeat librarius...*

Privučeni magnetizmom interneta, u kojem ne postoje granice između katalogâ, baza podataka i ostalih digitalnih sadržaja, zamislili smo se nad mogućnostima tehnoloških rješenja unutar kojih se svi sadržaji moraju učiniti dostupnim na zaslonu računala. Nikad prije knjižnice nisu imale tako intenzivnu potrebu za suradnjom jer konkurencija tehnologije nameće preispitivanje samog načina prezentiranja građe.

Mrežna tehnologija nije više samo tehnologija, nego nudi i inteligentna rješenja.

U novije vrijeme to je nova generacija weba (semantički web), koja istražuje načine razumijevanja sadržaja od strane računala.

World Wide Web Consortium (W3C) inicirao je u 2001. godini posebne aktivnosti koje se tiču razvoja semantičkog weba čiji je temelj RDF (Resource Description Framework), koji je ujedno i jezik i rječnik (Web Ontology Language -

OWI). Razvoj se kreće od tezaurusa ka ontologijama. Finska je već započela s jednim takvim projektom. Slična *zajednička inicijativa* usmjerena na dostupnost novih mrežnih sadržaja korisnicima potaknula je knjižničare na istraživanje novih standarda. U posljednjih nekoliko godina IFLA i nekoliko najvećih knjižnica surađuju na standardima za bibliografski nadzor elektroničkih izvora, uključujući metapodatke, trajne označitelje i standarde interoperabilnosti - *Savez IFLA-ICABS-a*.

Ovogodišnja 34. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva dodatno je potaknula nekoliko strateški važnih pitanja - izradu nacionalnih strategija narodnih i razvoja visokoškolskih knjižnica. Potonja je posebno važna u procesima približavanja hrvatskih sveučilišta europskim standardima. Pridodamo li stalno stručno usavršavanje kao jedinu strategiju opstanka u struci, koja bi kroz neformalni, ali cjelovito organizirani oblik obrazovanja morala biti sukladna općim zahtjevima u preddiplomskom i dodiplomskom studiju bibliotekarstva, shvatit ćemo da smo suočeni s nekoliko strateški važnih stručnih odluka koje zahtijevaju dogovor i suradnju na nacionalnoj razini.

Unutar stručnih trendova ove vrste ponovno se nameće potreba da i hrvatsko knjižničarstvo pronađe vlastiti model i infrastrukturu za *zajedničku suradnju*, koja podrazumijeva dogovore i aktivnosti među knjižničarima oko pojedinih stručnih pitanja. Posebice se to odnosi na rješenja koja uključuju tehnologiju i sadržaj u hrvatskom mrežnom prostoru, skupnim katalogima, zajedničkim uslugama (Pitajte knjižničara ili QuestionPoint, međuknjižnična posudba) i ostalom.

Opstojnost struke mjerit će se po tome koliko će hrvatski knjižničari, na tragu svjetske multikulturalnosti, uspjeti uspostaviti sadržaje koji se tiču hrvatske ne samo kulturne baštine, nego i znanosti, obrazovanja te podrške cjeloživotnom učenju.

Tvrđnju da su knjižnice *jedino rješenje* za razvoj civilnog društva u Hrvatskoj moći ćemo s pravom braniti tek nakon uloženog angažmana na dugom i dinamičnom putu koji nam predstoji. *Ecova misao iz Imena ruže: Pobijedio sam, ali mogao sam i izgubiti* mogla bi nam biti poticajem.

M. Mihalić

Sadržaj

- 2 Razgovarali smo
- 3 Iz rada Društva
- 16 Iz regionalnih društava
- 18 Iz knjižnica
- 24 Međunarodna zbivanja
- 29 Vijesti iz EBLIDA-e
- 30 Skupovi i manifestacije u zemlji
- 32 Skupovi u inozemstvu
- 38 Novi naslovi
- 39 Prikazi knjiga
- 42 Osobne vijesti
- 44 Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU)
- 45 Kalendar skupova

Winnie Vitzansky

Na 34. Skupštini HKD-a u Šibeniku razgovarali smo s našom gošćom, gospođom Winnie Vitzansky, članicom IFLA-ine Sekcije za menadžment knjižničarskih društava (MLAS)

Gospođo Vitzansky, imali smo priliku i zadovoljstvo poslušati Vaše izlaganje na 34. Skupštini HKD-a. Možete li nam reći nešto više o sebi, o radu u Danskom knjižničarskom udruženju te o počecima svog javnozagovaračkog rada?

Direktorica sam Danskog knjižničarskog udruženja još od 1. siječnja 1998. godine, ali moje iskustvo u javnozagovaračkim aktivnostima započelo je mnogo prije. Punih deset godina prije dolaska na sadašnju funkciju obnašala sam dužnost direktorice Nacionalne knjižnice za slijepe, gdje sam se cijelo vrijeme zalagala da se ta knjižnica prihvati i prizna kao nacionalna knjižnica koja okuplja sve zvučne knjige (talking books) koje se nalaze u Danskoj. Također sam se bavila i pitanjima autorskog prava za građu za hendikepirane. To su bili razlozi koji su me već tada naveli da počnem razmišljati kako utjecati na donosiocima odluka i kako graditi saveze i partnerstva.

Možemo li saznati još nešto iz Vašeg bogatog iskustva u lobiranju za knjižnice i knjižničarska udruženja?

Vezano uz moje sadašnje radno mjesto, velik dio vremena provodim u lobiranju za knjižnice. U našem knjižničarskom udruženju javno zagovaranje provodimo na različite načine. Kao što sam već spomenula, nastojimo utjecati na donosiocima odluka - ministre, političare i različite državne službenike. To je vrlo važan segment našega djelovanja. Ali jednako tako važan i neophodan dio našeg posla je i izgradnja partnerstva i saveza s ostalim knjižničarskim i drugim udruženjima te institucijama poput lokalnih arhiva, škola, muzeja, obrazovnih ustanova za odrasle i drugih. Jedan od naših ciljeva je utjecati na javnost, ali je to i vrlo teška zadaća. Osim toga, značajna je i naša izdavačka djelatnost. Publiciramo magazine s najnovijim informacijama,

vodimo ažurne mrežne stranice i sl. O svom radu obavještavamo i tiskom kad je god to moguće. Ovog smo se tjedna našli i na naslovnim stranicama naših najutjecajnijih novina iznoseći stavove našeg udruženja glede najnovijih inicijativa Ministarstva kulture kojima se snažno protivimo. Ta je akcija popraćena i radioemisijama.

Tema Vašeg izlaganja bila je Knjižničari i političari zajedno lobiraju za knjižnice. Kako je to moguće?

U Danskoj imamo jaku tradiciju združenog djelovanja s političarima. Predsjednik našeg udruženja je uvijek na neki način i političar, a dvije trećine našeg Savjeta čine političari. Kako je to moguće? Između ostalog, i zbog specifičnih trenutaka u našoj povijesti. Političari koji sudjeluju u radu našeg Savjeta i drugih tijela zagovaraju mlade osobe koje se bave politikom da se uključuju u rad knjižničarskog udruženja. Savez profesionalaca i političara čini naše udruženje vrlo jakim, ali postoje i drugi, manje formalni načini našeg zajedničkog rada. Smisao djelovanja je u tome da profesionalci shvate kako je neophodno stvarati saveze s donosiocima odluka na ovaj ili neki drugi način.

Kada ste i kako započeli s angažmanom u IFLA-inoj Sekciji za menadžment knjižničarskih društava?

S radom u MLAS-u sam započela istodobno s preuzimanjem funkcije direktorice Danskog knjižničarskog udruženja 1998. godine. Od tada do danas sve sam uvjerenija da MLAS, zajedno s IFLA-inim Upravnim odborom, može najviše utjecati na politiku IFLA-e. Mnogo je godina IFLA bila vrlo uspješna kao forum koji okuplja profesionalce i pruža im priliku za susrete i razmjenu iskustava i ideja razvijajući pritom knjižničarske standarde i smjernice za stručno djelovanje. To je, naravno, bilo vrlo važno, ali potrebe za novim aktivnostima ogledaju se danas u djelovanju IFLA-e na međunarodnom planu gdje ona danas predstavlja glas za knjižnice u globalnom informacijskom društvu. To nije lako za IFLA-u, ali je prijeko potrebno za knjižnice i građane. Zbog toga je važno da knjižničarska udruženja, putem predstavnika u MLAS-u, koriste svoj utjecaj kako bi u tom smjeru vodili IFLA-u.

Kratko ste boravili na našoj skupštini, ali možda ipak imate neki savjet za Hrvatsko knjižničarsko društvo. Kako možemo uspješno zagovarati?

Sigurna sam da ćete mnogo bolje od mene znati kako javno zagovarati knjižničarstvo u Hrvatskoj. Međutim, smatram da se metode koje sam vam spominjala kao način djelovanja u Danskoj na sličan način mogu koristiti i u Hrvatskoj - utjecati na donosiocima odluka, stvarati saveze, informirati javnost, i informirati, i informirati...

Zahvaljujemo na razgovoru i zanimam nas hoćete li nam doći ponovno?

Sudjelovanje na vašoj konferenciji pričinilo mi je toliko zadovoljstva da ću svakako biti vrlo počašćena ako me ponovno pozovete.

Razgovarala i prevela s engleskoga E. Bačić

34. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva *Knjižnice, politika, javnost: hrvatske knjižnice u svjetlu europskih integracija* (Šibenik, 22.-25. rujna 2004.)

U Šibeniku, u Hotelskom naselju Solaris, od 22. do 25. rujna 2004. održana je i izvrsno medijski popraćena 34. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva. Skupštini je prisustvovalo više od 300 sudionika, od toga 58 delegata s pravom glasa te 7 stranih gostiju, predavača i predstavnika knjižničarskih društava iz Danske, s Kosova, iz Mađarske, Makedonije i Slovenije. Tijekom Skupštine je održana i 14. sjednica Glavnog odbora i 6. sjednica Stručnog odbora, kao i niz radnih sastanaka sekcija i komisija, na kojima su izabrani novi predsjednici i dogovoreni programi daljnjeg rada. Održane su dvije sjednice Skupštine na kojima su izabrana nova tijela Društva te konstituirajuća sjednica novog Glavnog odbora.

U programskom je dijelu Skupštine održano 13 pozvanih i 35 izlaganja na posteru, pet radionica i jedna panel-rasprava.

Na popratnoj izložbi i prezentacijama nastupila su tri nakladnika, dva proizvođača opreme za knjižnice i jedan proizvođač softvera.

Nakon intenzivnog dnevnog programa, večeri su bile namijenjene druženju. Prvu su večer u organizaciji Zagrebačkog knjižničarskog društva sudionici proveli uz svirku i pjesmu KGZ-benda. Druge je večeri organiziran prijem u novom prostoru Gradske knjižnice "Juraj Šižgorić", gdje je sudionike, osim ravnatelja knjižnice, kolege Milivoja Zenića, pozdravila i gradonačelnica Grada Šibenika. Uz pjesmu klape i ukusno jelo i piće, sudionici su s brojnim novinarima razgledali prekrasne prostore još nedovršene knjižnice. Treće je večeri organizirana svečana večera u Hotelu Ivan na kojoj je po prvi put organizirana i lutrija. Nagrade su darovali sudionici Skupštine, a dvije vrijedne nagrade (Advent u Beču i vikend u Solarisu za dvije osobe) darovao je Generalturist, koji je pružio logističku podršku organizaciji 34. skupštine. Prihod od lutrije uručen je Knjižničarskom društvu Šibenik, osnovanom ove godine. Posljednji je dan kiša spriječila planirani izlet brodom, pa su sudionici uz stručno vodstvo obišli znamenitosti Trogira te nakon zajedničkog ručka na Čiovu krenuli prema svojim odredištima.

A. Belan-Simić

Zapisnik s 14. sjednice Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva

održane 22. rujna 2004. s početkom u 18.00 sati u
Hotelskom naselju Solaris za vrijeme trajanja 34.
skupštine HKD-a

Sjednici su prisustvovali: Alemka Belan-Simić (predsjednica HKD-a), Tanja Sušec (predsjednica Stručnog odbora HKD-a), Dražen Herman (DK Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja), Nada Profozić (predsjednica DK-a Karlovac), Jelka Pavičić (predsjednica DK-a Like), Emilija Pezer (predsjednica DK-a Slavonije i Baranje), Ružica Bobovečki (DK Slavonski Brod, zamjena za Ružicu Junačko), Edita Bačić (DK Split), Martina Dragija Ivanović (predsjednica DK-a Zadar, zamjena za Elviru Katić), Marica Šapro-Ficović (predsjednica KD-a Dubrovnik), Suzana Deak (KD Krapinsko-zagorske županije), Senka Tomljanović (predsjednica KD-a Rijeka – 2. potpredsjednica HKD-a), Renata Rupčić (KD Sisačko-moslavačke županije), Željko Čeč (predsjednik KD-a Varaždinske županije – 1. potpredsjednik HKD-a), Dunja Seiter-Šverko (predsjednica Zagrebačkog KD-a).

Sjednici nisu prisustvovali: Tea Grujić (DB Istre), Borivoj Radojčić (KD Međimurske županije).

Od 17 članova Glavnog odbora, 14. sjednici je prisustvovalo 15 članova.

Ostali: Blaženka Peradenić-Kotur (predsjednica Etičkog povjerenstva HKD-a), Irena Pilaš (predsjednica Nadzornog odbora HKD-a), Rajka Gjurković Govorčin (glavna urednica niza Izdanja HKD-a), Tinka Katić (glavna urednica VBH-a), Mirna Willer (glavna urednica niza Povremena izdanja HKD-a), Sofija Klarin (glavna urednica mrežnih stranica HKD-a), Ana Barbarić (stručna tajnica HKD-a i urednica HKD Novosti).

Sjednici nije prisustvovala Aleksandra Horvat (predsjednica Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja HKD-a).

Dnevni red:

1. usvajanje dnevnog reda
2. usvajanje šestomjesečnog financijskog izvještaja o radu HKD-a
3. izvještaj o prijedlogu Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Kukuljevićeve povelje
4. izvještaj o prijedlogu Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Nagrade "Eva Verona"
5. izvještaj predsjednice Stručnog odbora HKD-a
6. izvještaji urednica izdanja HKD-a
7. rasprava o prijedlogu Poslovnika o radu skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva, dnevnog reda sjednica skupštine te prijedlogu radnih tijela skupštine
8. razno.

Ad 1

Dnevni red jednoglasno je usvojen.

Ad 2

Šestomjesečni financijski izvještaj o radu HKD-a jednoglasno je usvojen.

4

Iz rada Društva

Ad 3

Glavni odbor HKD-a jednoglasno je usvojio prijedlog Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Kukuljevićeve povelje Jasni Jednačak, Marijanu Krašu, Ljiljani Sabljak i Branki Solini.

Ad 4

Glavni odbor HKD-a jednoglasno je usvojio prijedlog Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Nagrade "Eva Verona" Ani Barbarić, Renati Bošnjaković, Lei Lazzarich, Mladenu Masaru i Ivani Pažur.

Ad 5

Predsjednica Stručnog odbora Tanja Sušec izvijestila je članove Glavnog odbora o aktivnostima Stručnog odbora u razdoblju od 13. sjednice GO-a, održane 14. svibnja 2004. Izvijestila ih je, također, o prijedlogu promjena ustroja Stručnog odbora HKD-a koji će biti dan na usvajanje 34. skupštini HKD-a. Promjene su predložene kako bi ustroj Stručnog odbora bio u skladu sa Statutom HKD-a.

Ad 6

Urednice izdanja HKD-a ukratko su izvijestile Glavni odbor o aktivnostima uredništava u razdoblju od 13. sjednice GO-a, te o predviđenim rokovima za objavljivanje planiranih publikacija.

Ad 7

Nakon rasprave, jednoglasno je odlučeno da se predloženi tekst *Poslovnika o radu skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva* proslijedi na usvajanje delegatima 34. skupštine HKD-a.

Zatim je jednoglasno usvojen dnevni red sjednica 34. skupštine HKD-a te je nakon uvida u popis pristiglih delegata usuglašen prijedlog radnih tijela skupštine koji će biti proslijeđen delegatima 34. skupštine na usvajanje.

Ad 8

Pod točkom *Razno* nije ništa istaknuto.

Zapisničarka:

Predsjednica HKD-a:

Ana Barbarić, stručna tajnica HKD-a Alemka Belan-Simić

Zapisnik sa 6. sjednice Stručnog odbora

održane 23. rujna 2004. s početkom u 8.30 sati u Hotelskom naselju Solaris za vrijeme trajanja 34. skupštine HKD-a

Nazočni: **Dino Alujević** (Komisija za zavičajne zbirke), **Sonja Avalon** (Komisija za nabavu i izgradnju fondova), **Edita Bačić** (Komisija za visokoškolske knjižnice, Radna grupa za javno zagovaranje), **Alemka Belan-Simić** (predsjednica HKD-a), **Andrea Božić** (Komisija za tehničke knjižnice), **Dunja-Marija Gabriel** (Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama), **Vesna Golubović** (Komisija za međuknjižničnu posudbu), **Aleksandra Horvat** (Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja), **Mihaela Kovačić** (Komisija za staru knjigu i povijest knjižnica), **Jasna Kovačević** (Komisija za upravljanje), **Maja Lalić** (Komisija za zaštitu knjižnične građe), **Alisa Martek** (Komisija za tehničke knjižnice), **Marina Mihalić** (Komisija za statistiku, zamjenica predsjednice Stručnog odbora HKD-a), **Igor Mladinić** (Komisija za glazbene knjižnice), **Spomenka Petrović** (Radna grupa za pokretne knjižnice), **Irena Pilaš** (Komisija za državne informacije i službene publikacije), **Milka Šupraha-Perišić** (Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje), **Ljiljana Sabljak** (Radna grupa za čitanje), **Dora Sečić** (Komisija za teoriju i znanstveni rad), **Ivanka Stričević** (Komisija za dječje knjižnice), **Tanja Sušec** (Komisija za medicinske knjižnice, predsjednica Stručnog odbora HKD-a), **Zdenka Sviben** (Komisija za narodne knjižnice), **Evica Tihomirović** (Komisija za školske knjižnice), **Mirjana Vujić** (Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje), **Jasenska Zajec** (Radna grupa za normizaciju), **Mirjana Zandt** (Komisija za medicinske knjižnice)

Ostali: **Ana Barbarić**, stručna tajnica HKD-a

Dnevni red:

1. usvajanje dnevnog reda
2. konstituiranje Stručnog odbora HKD-a u mandatu 2004.-2006.
3. izbor novog predsjednika Stručnog odbora HKD-a
4. razno.

Ad 1

Dnevni red jednoglasno je usvojen.

Ad 2

Predsjednica Stručnog odbora HKD-a Tanja Sušec predstavila je nove predsjednice komisija HKD-a:

- *Komisija za medicinske knjižnice* – Mirjana Zandt
- *Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja* – Marica Šapro-Ficović
- *Komisija za tehničke knjižnice* – Alisa Martek
- *Komisija za zaštitu knjižnične građe* – Jablanka Sršen
- *Komisija za zavičajne zbirke* – Đurđica Posarić.

Unutar *Sekcije za općeoznanstvene i visokoškolske knjižnice* djeluje samo *Komisija za visokoškolske knjižnice*, što je protivno *Statutu HKD-a* koji propisuje da predsjednici

komisija sačinjavaju sekciju, iz čega proizlazi da unutar jedne sekcije trebaju djelovati najmanje dvije komisije. Zbog toga je predloženo da se *Komisija za visokoškolske knjižnice* pridruži *Sekciji za specijalne knjižnice* koja bi se preimenovala u *Sekciju za visokoškolske i specijalne knjižnice*. Za predsjednicu *Sekcije za visokoškolske i specijalne knjižnice* predložena je Alisa Martek.

Irena Pilaš prenijela je stav članova *Komisije za državne informacije i službene publikacije* koji smatraju da *Komisija* treba ostati unutar *Sekcije za visokoškolske i specijalne knjižnice*, a ne kako je predloženo priključiti se *Sekciji za zbirke i službe*.

Dora Sečić je upozorila na neriješeni status općeznanstvenih knjižnica, te je predložila da se Stručni odbor HKD-a time pozabavi.

Edita Bačić je prenijela stav članova *Komisije za visokoškolske knjižnice* koji se protive prijedlogu te se zalažu da u narednom dvogodišnjem razdoblju stanje ostane nepromijenjeno zbog očekivanja novih zakona i reforme visokog školstva, na temelju čega bi se mogao bolje odrediti status i položaj visokoškolskih knjižnica.

Unutar *Sekcije za školske knjižnice* nisu saživjele *Komisija za osnovnoškolske knjižnice* i *Komisija za srednjoškolske knjižnice*, te je unutar *Sekcije* djelovala samo *Komisija za školske knjižnice*, što je protivno Statutu HKD-a. Zbog toga je, nakon rasprave, predloženo da se *Komisija za školske knjižnice* pridruži *Sekciji za narodne knjižnice* koja bi se preimenovala u *Sekciju za narodne i školske knjižnice*.

U raspravi se spominjalo i preimenovanje *Sekcije za narodne knjižnice* u *Sekciju za javne knjižnice*, kao i ustroj nove *Sekcije za školske i visokoškolske knjižnice*. Istaknuto je da se ustroj *Stručnog odbora HKD-a* može ponovno mijenjati ako se osnuju radne grupe koje bi na temelju svog rada prerasle u komisije koje bi tvorile drugačije ili nove sekcije.

Ivanka Stričević predložila je preimenovanje *Komisije za dječje knjižnice* u *Komisiju za knjižnične usluge za djecu i mladež* sukladno međunarodnim zbivanjima u tom području knjižničarstva.

Zbog uspješnog i kontinuiranog rada, Tanja Sušec predložila je prerastanje *Radne grupe za pokretne knjižnice* u *Komisiju za pokretne knjižnice*.

Nakon rasprave je usvojen novi ustroj *Stručnog odbora* koji je usklađen sa *Statutom Hrvatskoga knjižničarskog društva*.

I. Sekcija za visokoškolske i specijalne knjižnice

1. Komisija za državne informacije i službene publikacije
2. Komisija za glazbene knjižnice
3. Komisija za medicinske knjižnice
4. Komisija za muzejsko-galerijske knjižnice
5. Komisija za tehničke knjižnice
6. Komisija za visokoškolske knjižnice

II. Sekcija za narodne i školske knjižnice

1. Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež
2. Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama
3. Komisija za narodne knjižnice
4. Komisija za pokretne knjižnice
5. Komisija za školske knjižnice
6. Komisija za zavičajne zbirke

Radna grupa za čitanje

Radna grupa za manjinske knjižnice

III. Sekcija za bibliografsku kontrolu

1. Komisija za katalogizaciju
2. Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje

IV. Sekcija za zbirke i službe

1. Komisija za međuknjižničnu posudbu
2. Komisija za nabavu i izgradnju fondova
3. Komisija za staru knjigu i povijest knjižnica

Radna grupa za serijske publikacije

V. Sekcija za upravljanje i tehnologiju

1. Komisija za automatizaciju
2. Komisija za izgradnju i opremanje knjižnica
3. Komisija za statistiku
4. Komisija za upravljanje
5. Komisija za zaštitu knjižnične građe

Radna grupa za javno zagovaranje

Radna grupa za normizaciju

VI. Sekcija za obrazovanje i istraživanje

1. Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje
2. Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja
3. Komisija za stručno nazivlje
4. Komisija za teoriju i znanstveni rad

Radna grupa za autorsko pravo

Ad 3

Na prijedlog dosadašnje predsjednice Tanje Sušec za predsjednicu *Stručnog odbora HKD-a* u mandatu 2004.-2006. jednoglasno je izabrana mr. sc. Marina Mihalić, dosadašnja zamjenica predsjednice *SO-a* i predsjednica *Komisije za statistiku*.

Ad 4

Pod točkom *Razno* ništa nije istaknuto.

Zapisničarka

Ana Barbarić, stručna tajnica HKD-a

Izveštaji s radionica i panela održanih na 34. skupštini Hrvatskoga knjižničarskog društva

Radionica 1: *Funkcioniranje sustava informiranja u knjižnici na temu europske integracije*

U skladu s predviđenim programom, radionicu su održale mr. sc. Žaneta Baršić-Schneider (HIDRA) i Blaženka Peradenić-Kotur (Nacionalna i sveučilišna knjižnica) u nazočnosti 24 sudionika većinom iz školskih knjižnica.

Kolegica Nada Šerić (Knjižnica Industrijsko-obrtničke škole u Novoj Gradiški) nije sudjelovala u realizaciji iako je na vrijeme pripremila prezentaciju koja je pokazana sudionicima, stoga je radionica sadržajno realizirana u cjelini kako je bilo zamišljeno.

Sudionici su izrazili zadovoljstvo predstavljenim sadržajima, a kao zaključak istakli potrebu da se i nadalje organiziraju različiti edukacijski programi o sustavu informiranja i dostupnosti izvora na temu europskih integracija.

*Ž. Baršić-Schneider
B. Peradenić-Kotur*

Radionica 2: *Tempus – projekt Europske unije : kako prijaviti knjižničarski program*

Radionicu su vodili Senka Tomljanović i Predrag Perožić iz Sveučilišne knjižnice Rijeka te Dragutin Katalenac iz Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. Kroz izlaganja je ukazano na nekoliko ključnih točaka koje treba imati u vidu prilikom prijave europskih projekata:

- izrada Tempus projekta, kao i bilo kojeg europskog projekta koji okuplja konzorcij partnera iz više zemalja, složen je posao koji zahtijeva višemjesečni timski rad. Visoki stupanj stručne suradnje svih partnera i poznavanje projektnog menadžmenta preduvjeti su za kvalitetan projektni prijedlog;
- projektni pristup financiranju i planiranju praksa je kojom se što prije mora ovladati. To se ne odnosi samo na razvojne, istraživačke i reformske aktivnosti, nego i na one redovne i osnovne djelatnosti u knjižnici, u čemu kasnimo.

U raspravi je zaključeno da u sustavu visokoškolskih knjižnica Hrvatske postoji interes, dijelom čak i entuzijizam za uključivanje u europske i nacionalne procese integracije putem zajedničkih projekata. Međutim, nedostaju nam jasni koncepti razvoja knjižničnog sustava (informacijski, legislativni, organizacijski itd.) na kojima bismo udružili napore. Nedostaje nam, također, i redovita i ciljana edukacija za izradu projekata. Sadašnji sustav karakterizira improvizacija i nedostatak koordinacije te nas čeka veliki posao na usklađivanju i definiranju ciljeva, što treba riješiti prije nego se krene u zajedničke projekte. U radu radionice sudjelovalo je 45 knjižničara.

S. Tomljanović

Radionica 3: *Digitalni arhivi knjižnica*

Mr. sc. Alenka Kavčič-Čolić (Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana, Slovenija) i dr. sc. Mirna Willer (Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb) održale su radionicu u okviru koje su obradile teme Uvjeti i pristup izgradnji digitalnih arhiva i Referentni model OAIS i prijedlog njegove primjene u projektu NEDLIB, čije su primjene potom prikazane u prilogima Implementacija modela za OAIS u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici Slovenije i DAMP: Digitalni arhiv mrežnih publikacija u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici Hrvatske.

Rasprava je bila zanimljiva i dugotrajna. Zaključci nisu doneseni jer je cilj radionice bio informirati se i raspraviti pojedine probleme vezane uz izgradnju digitalnih arhiva.

Radionici je prisustvovalo dvadesetak sudionika.

M. Willer

Radionica 4: *Kako napisati i objaviti znanstveni/stručni rad*

Radionicu su održali mr. sc. Tinka Katić, mr. sc. Tomislav Murati i Jasenka Zajec iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice te dr. sc. Vesna Turčin, a nazočilo je šezdesetak sudionika iz svih vrsta knjižnica.

U prvom izlaganju, *Vesna Turčin* govorila je o tome kako odabrati teme relevantne za objavljivanje u knjižničarskim znanstveno-stručnim časopisima, te iznijela prijedloge tema za različita područja knjižničarstva: strateško planiranje, upravljanje, izgradnja fondova, formalna i sadržajna obrada, zaštita i dostupnost građe, korisničke službe i usluge, status knjižničara.

Iduća dva izlaganja odnosila su se na oblikovanje rukopisa za objavljivanje. *Jasenka Zajec* govorila je o odabiru časopisa u kojem će se rad objaviti, o značajkama znanstvenog stila te dijelovima koje mora imati svaki članak – naslov, ime/imena autora i adresa, ključne riječi, sažetak i tekst članka. Posebno je detaljno opisana svaka od navedenih kategorija. *Tomislav Murati*, definiravši pojam bibliografska bilješka, predstavio je tri sustava/metode citiranja i oblikovanja bibliografskih bilješki: metodu tekućih bilješki, metodu broječanih bibliografskih bilješki i metodu prvog elementa i datuma.

U posljednjem izlaganju, *Tinka Katić* objasnila je postupak objavljivanja – od primitka rukopisa do tiskanja i raspačavanja časopisa.

S obzirom na veliko zanimanje sudionika Skupštine za ovu Radionicu, zaključeno je da se Centru za stalno stručno usavršavanje predloži održavanje slične radionice u 2005. godini, ali za manje, ciljane skupine polaznika.

Iako postoji niz priručnika o objavljivanju znanstveno-stručnih radova, također je zaključeno da bi bilo korisno da priređivači Radionice napišu priručnik prilagođen objavljivanju u području knjižničarstva.

Naposljetku, Martina Dragija Ivanović, predsjednica Društva knjižničara Zadar, pozvala je priređivače da održe radionicu za članove toga Društva.

T. Katić

Radionica 5: Odnosi s javnošću i nalaženje sredstava (fundraising)

Radionica je održana 24. rujna, a vodile su je Edita Bačić (Knjižnica Pravnog fakulteta u Splitu) i mr. sc. Davorka Pšenica (Nacionalna i sveučilišna knjižnica).

Ciljevi radionice su bili ukazati na važnost definiranja strategije *fundraisinga* i njegove ključne elemente, pojasniti ulogu donatora kao ciljne skupine te istaknuti nužnost razvoja dobrih odnosa s javnošću pri nalaženju sredstava.

Voditeljice radionice temeljile su svoja izlaganja na primjerima iz prakse uz aktivno sudjelovanje sudionika. Sudionici su zaključili kako u hrvatskom knjižničarstvu nedostaje sličnih radionica gdje se kroz praksu iz zemlje i inozemstva mogu usvajati različite vještine javnog zagovaranja i odnosa s javnošću. Smatraju da je Centar za stalno stručno usavršavanje najprikladniji za ovakvu vrstu obrazovanja. Također je kroz diskusiju spomenuta potreba uvođenja sličnih predmeta i u redovne oblike školovanja za buduće knjižničare.

Na radionici je sudjelovalo 44 knjižničara iz različitih tipova knjižnica.

E. Bačić

Panel-rasprava Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj

Sekcija za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva organizirala je panel-raspravu o radnom materijalu "Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj", koji je izradila radna grupa u sastavu Dragutin Katalenac (Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek), Jadranka Slobodanac (Nacionalna i sveučilišna knjižnica), mr. sc. Ivanka Stričević (Knjižnica Medveščak u Zagrebu), Zdenka Sviben (Knjižnice grada Zagreba) te Marija Šegota-Novak (Gradska knjižnica Rijeka). Za panel-raspravu ponuđeno je nekoliko pitanja za koja je radna grupa smatrala da ih u ovoj fazi izrade Strategije treba raspraviti:

- je li ponuđena vizija razvoja narodnih knjižnica obuhvatila sve ono što narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj trebaju biti
- jesu li u radnom materijalu pobrojani svi ključni problemi s kojima se susreću narodne knjižnice
- trebaju li osnovne usluge narodnih knjižnica biti besplatne.

Panel-raspravi prisustvovalo je pedesetak knjižničara iz više od trideset narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. U vrlo živoj raspravi zaključeno je da rad na Strategiji svakako treba nastaviti u smjeru koji je radna grupa zacrtala, a nacrt bi trebao biti ponuđen do 3. savjetovanja za narodne knjižnice koje će se održati u proljeće 2005. u Sisku.

Z. Sviben

Izveštaj o izlaganjima na posterima na 34. skupštini HKD-a

Izlaganja na posterima na 34. skupštini HKD-a bila su podijeljena u tri tematske cjeline. Unutar prve tematske cjeline "Obrazovanje knjižničara i europske integracije" prijavljeno je 9 posterskih izlaganja. U sklopu druge tematske cjeline "Strategija razvoja hrvatskih knjižnica u smjeru dostizanja modela europskog knjižničarstva" prijavljena su čak 23 postera, dok je za treću tematsku cjelinu "Upravljanje knjižnicama i knjižničarskim društvima – financiranje i javno zagovaranje" pristiglo 5 prijava. Sažeci svih 37 prijavljenih izlaganja na posterima objavljeni su u radnim materijalima 34. skupštine HKD-a.

Od 37 prijavljenih izlaganja na posteru, na samoj je Skupštini, u holu Kongresne dvorane Hotela Ivan, bilo izloženo 35 postera. Drugog dana Skupštine, 23. rujna, održana je prezentacija postera prve i treće tematske cjeline, dok je druga tematska cjelina predstavljena trećeg dana Skupštine, 24. rujna.

Osim prijavljenih postera, bili su izloženi i prvonagrađeni poster hrvatskih autora s IFLA-inah konferencija: poster Ivana Pehara, Martine Dragija Ivanović i Mladena Masara iz Gradske knjižnice Zadar (prva nagrada na 69. IFLA-inoj konferenciji u Berlinu 2003.g.) i poster Verene Tibljaš iz Gradske knjižnice Rijeka (prva nagrada na 70. IFLA-inoj konferenciji u Buenos Airesu 2004.g.).

A. Barbarić

ZAPISNIK s 34. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva

Prva sjednica 34. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva održana je 23. rujna s početkom u 9 sati u Kongresnoj dvorani Hotela Ivan.

Nakon uvodnog pozdravnog govora predsjednice HKD-a Alemke Belan-Simić te pozdrava predsjednika Knjižničarskog društva Kosova gospodina Ramadana Beshirija, predstavnika Mađarskog knjižničarskog društva gospodina Géze Győrea i predsjednika Nezavisnih nakladnika gospodina Zvonka Maštovića, predsjednica je otvorila Skupštinu i na temelju zaključka 14. sjednice Glavnog odbora predložila sljedeći

Dnevni red

1. izbor Radnog predsjedništva
2. izbor pet članova Odbora za verifikaciju punomoći delegata, dva zapisničara i dva ovjervitelja zapisnika, pet članova Biračkog odbora koji utvrđuje rezultate izbora, tri člana Povjerenstva za predlaganje predsjednika Društva te članove Nadzornog odbora i Etičkog povjerenstva
3. usvajanje Poslovnika o radu skupštine
4. izvještaj o radu Glavnog odbora
5. izvještaj o radu Stručnog odbora

6. izvještaj glavne urednice HKD Novosti
7. izvještaj glavne urednice Vjesnika bibliotekara Hrvatske
8. izvještaji glavnih urednica društvenih izdanja Društva
9. izvještaj glavne urednice mrežnih stranica HKD-a
10. izvještaj blagajnika HKD-a
11. izvještaj Nadzornog odbora
12. izvještaj Etičkog povjerenstva
13. izbor predsjednika HKD-a te članova Nadzornog odbora i Etičkog povjerenstva
14. utvrđivanje sastava Glavnog odbora
15. utvrđivanje visine članarine
16. dodjela Kukuljevićeve povelje
17. dodjela Nagrade "Eva Verona".

Dnevni red je jednoglasno prihvaćen pa se prešlo na rad.

Ad 1

Usvojen je prijedlog Glavnog odbora HKD-a da u Radnom predsjedništvu budu Alemka Belan-Simić, predsjednica HKD-a, Senka Tomljanović, druga dopredsjednica, i Irena Pilaš, predsjednica Nadzornog odbora. Radno predsjedništvo je izabralo Alemku Belan-Simić za predsjednicu Radnog predsjedništva.

Ad 2

Jednoglasno je usvojen prijedlog Glavnog odbora da članovi Verifikacijske komisije budu Lea Lazzarich, Gordana Miolin, Renata Rupčić, Jasenka Bešlić i Jagoda Matovina. Nakon izbora, Verifikacijska komisija je utvrdila da je od izabраних 58 delegata nazočno 55 te da će sve odluke i zaključci Skupštine biti pravovaljani.

Jednoglasno su za zapisničare izabrane Spomenka Petrović i Nedjeljka Paro, a za ovjerovitelje zapisnika Aleksandra Horvat i Blaženka Peradenić-Kotur.

Na temelju prijedloga Glavnog odbora jednoglasno je izabran Birački odbor koji će pratiti rezultate izbora u sastavu: Emilija Pezer, Nela Načinović, Lidija Šarac, Željko Čeč i Ružica Bobovečki.

Potom je na temelju prijedloga Glavnog odbora jednoglasno izabrano Povjerenstvo za predlaganje predsjednika Društva te članova Nadzornog odbora i Etičkog povjerenstva u sastavu: Edita Bačić, Andrea Božić i Evica Tihomirović.

Ad 3

Predsjednica Radnog predsjedništva predložila je usvajanje prijedloga Poslovnika o radu skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva, koji su delegati dobili u svojim materijalima, a koji na temelju članka 33. Statuta Hrvatskoga knjižničarskog društva utvrđuje detalje o načinu vođenja sjednice i izboru predsjednika. Poslovnik je jednoglasno usvojen.

Ad 4

Ana Barbarić, stručna tajnica HKD-a, podnijela je izvještaj o radu Glavnog odbora za razdoblje od 2002. do 2004.g. istaknuvši brojnost sjednica i povećan broj odluka

zbog proširenja djelatnosti Društva. Izvještaj je jednoglasno prihvaćen.

Ad 5

Tanja Sušec, predsjednica Stručnog odbora, izvijestila je Skupštinu o radu sekcija, komisija i radnih grupa, kao i radu Stručnog odbora u proteklom razdoblju. Istaknula je izniman rad pojedinih stručnih tijela i probleme vezane uz ustroj pojedinih sekcija te je podnijela prijedlog preustroja istih. Na kraju je izvještaja izvijestila Skupštinu o izboru nove predsjednice Stručnog odbora, Marine Mihalić. Izvještaj je prihvaćen s 3 glasa protiv, a dosadašnjoj predsjednici Stručnog odbora su se zahvalili na uloženom trudu.

Ad 6

Glavna urednica HKD Novosti Ana Barbarić izvijestila je o radu uredništva u proteklom dvogodišnjem razdoblju i o povećanju obima svakog idućeg broja, te je pozvala nazočne da i dalje ažurno šalju priloge za Novosti. Zahvalila se na dosadašnjoj dužnosti, koju zbog drugih obaveza više neće moći obavljati. Predsjednica Radnog predsjedništva zahvalila joj se na dosadašnjem radu, a izvještaj je jednoglasno prihvaćen.

Ad 7

Izvještaj o dvogodišnjem radu Vjesnika bibliotekara Hrvatske, plan daljnjeg rada i predstavljanje elektroničkog izdanja podnijela je glavna urednica Tinka Katić ilustrirajući izvještaj zanimljivim statističkim pokazateljima o broju objavljenih radova i njihovoj tematskoj pripadnosti, broju autora i sl. Uz pohvale za ažurnost i kvalitetu rada, izvještaj je jednoglasno prihvaćen.

Ad 8

Izvještaj o radu uredništva Društvenih izdanja u razdoblju između dviju skupština te plan daljnjeg rada podnijele su glavne urednice - Rajka Gjurković-Govorčin, glavna urednica niza Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, te Mirna Willer, glavna urednica niza Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Uz konstataciju o značajnom proširenju nakladničke djelatnosti, posebice u nizu Povremena izdanja, oba su izvještaja jednoglasno prihvaćena.

Ad 9

O radu uredništva mrežnih stranica izvještaj je podnijela glavna urednica Sofija Klarin. Predstavila je novu verziju na engleskom jeziku i najavila proširenje mrežnih stranica novim sadržajima. Izvještaj je jednoglasno prihvaćen.

Ad 10

Mate Šikić, blagajnik HKD-a, podnio je financijski izvještaj za razdoblje od 15.09.2002. do 15.09.2004. te izvijestio nazočne da zbog povećanog obima blagajničkih poslova vezanih uz proširenje programa HKD-a, kao i ulazak u sustav PDV-a, više nije u mogućnosti obavljati dužnost blagajnika koju obavlja već gotovo pedeset godina, od 1956. godine. Predsjednica Radnog predsjedništva se u ime svih

zahvalila gospodinu Mati Šikiću na iznimnom doprinosu u radu HKD-a te izrazila nadu da će on i nadalje svakodnevno dolaziti u prostorije HKD-a i pomagati u distribuciji publikacija. Uz buran aplauz izvještaj je jednoglasno prihvaćen.

Ad 11

Irena Pilaš, predsjednica Nadzornog odbora, podnijela je izvještaj o radu Nadzornog odbora koji je obavio uvid u rad Hrvatskoga knjižničarskog društva u proteklom razdoblju. Istaknula je pravilnost u poslovanju i uredno vođenu dokumentaciju. Izvještaj je jednoglasno prihvaćen.

Ad 12

Predsjednica Etičkog povjerenstva Blaženka Peradenić-Kotur podnijela je izvještaj o radu Etičkog povjerenstva, koje nije zaprimilo ni jednu pritužbu na kršenje Etičkog kodeksa. Izvještaj je jednoglasno prihvaćen.

Ad 13

Radno predsjedništvo je predložilo razrješenje dosadašnjeg Predsjednika HKD-a te članova Nadzornog odbora i Etičkog povjerenstva, što je jednoglasno prihvaćeno.

Povjerenstvo za predlaganje predsjednika Društva te članova Nadzornog odbora i Etičkog povjerenstva zaprimilo je samo jedan prijedlog za izbor predsjednika HKD-a, i to od Zagrebačkog knjižničarskog društva koje predlaže da i u ovom mandatu predsjednica HKD-a bude Alemka Belan-Simić. Nakon što je predsjednica Povjerenstva Edita Bačić pročitala obrazloženje i kratku radnu biografiju Alemke Belan-Simić, prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Predsjednica Povjerenstva Edita Bačić iznijela je prijedlog Glavnog odbora da članovi Nadzornog odbora budu Dubravka Luić-Vudrag, Elizabeta Rybak Budić i Tomislav Silić, a zamjenici Dražen Herman i Frida Biščan. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Predsjednica Povjerenstva Edita Bačić iznijela je prijedlog Glavnog odbora da članovi Etičkog povjerenstva budu Višnja Čanjevac, Vesna Turčin i Silva Pavlinić, a zamjenice Jasenka Bešlić i Gordana Miolin, što je također jednoglasno prihvaćeno.

Ad 14

Kako Glavni odbor čine predsjednik HKD-a, predsjednici regionalnih društava i Kluba knjižničara te predsjednik Stručnog odbora, konstatiran je novi sastav Glavnog odbora.

Članovi Glavnog odbora su:

1. Alemka Belan-Simić, predsjednica HKD-a
2. Marina Mihalić, predsjednica Stručnog odbora
3. Marija Smolica, predsjednica Društva bibliotekara Istre
4. Ilija Pejić, predsjednik Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja
5. Jelka Pavičić, predsjednica Društva knjižničara Like
6. Nada Profozić, predsjednica Društva knjižničara Karlovac
7. Emilija Pezer, predsjednica Društva knjižničara Slavonije i Baranje
8. Ružica Junačko, predsjednica Društva knjižničara Slavonski Brod

9. Mihaela Kovačić, predsjednica Društva knjižničara u Splitu
10. Martina Dragija Ivanović, predsjednica Društva knjižničara Zadar
11. Marica Šapro-Ficović, predsjednica Društva knjižničara Dubrovnik
12. Dina Kraljić, predsjednica Knjižničarskog društva Međimurske županije
13. Danica Pelko, predsjednica Knjižničarskog društva Krapinsko-zagorske županije
14. Senka Tomljanović, predsjednica Knjižničarskog društva Rijeka
15. Vesna Ivanković, predsjednica Knjižničarskog društva Sisačko-moslavačke županije
16. Melinda Grubišić, predsjednica Knjižničarskog društva Šibenik
17. Željan Čeč, predsjednik Knjižničarskog društva Varaždinske županije
18. Dunja Seiter-Šverko, predsjednica Zagrebačkog knjižničarskog društva
19. Amelija Tupek, predsjednica Kluba knjižničara.

Ad 15

Kako Glavni odbor nije predložio promjenu članarine, jednoglasno je usvojen prijedlog Radnog predsjedništva da i u narednom razdoblju članarina ostane ista. Regionalna društva i Klub knjižničara za svakog svog člana i nadalje će uplatiti HKD-u 20,00 kn članarine, članarina pridruženih članova ostaje 50,00 kn za pojedince te 500,00 kn za pravne osobe, a članarina za potporne članove od 100,00 kn za pojedince te od 500,00 kn za pravne osobe.

Ad 16

Predsjednica Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Kukuljevićeve povelje Dora Sečić iznijela je prijedlog i pročitala radne biografije i obrazloženja za dodjelu Kukuljevićeve povelje Jasni Jednačak, Marijanu Krašu, Ljiljani Sabljak i Branki Solini, što je Skupština prihvatila i popratila pljeskom i čestitkama zaslužnim članovima.

Ad 17

Predsjednica Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Nagrade "Eva Verona" Verena Tibljaš iznijela je prijedlog za dodjelu pet Nagrada "Eva Verona" (od osam nominiranih) te je pročitala radne biografije i obrazloženja za dodjelu Nagrade Ani Barbarić, Renati Bošnjaković, Lei Lazzarich, Mladenu Masaru i Ivani Pažur. Prijedlozi su prihvaćeni i popraćeni pljeskom i čestitkama.

Prva sjednica 34. skupštine završena je u 13 sati.

Druga sjednica 34. skupštine održana je 24.09.2004. s početkom u 16.30 sati u Kongresnoj dvorani Hotela Ivan. Verifikacijska komisija je utvrdila da sjednici prisustvuje 48 od 58 izabranih delegata te će usvojene odluke biti pravovaljane.

Na prijedlog predsjednice Radnog predsjedništva usvojen je dnevni red:

1. rasprava o dokumentima koji su dostavljeni u uspostavljeni ured HKD-a (Mali mirni salon u Hotelu Ivan)
2. rasprava o zaključcima i usvajanje zaključaka 34. skupštine
3. prijedlozi o mjestu održavanja 35. skupštine HKD-a.

Ad 1

I. Na temelju dostavljenog prijedloga Andreje Božić raspravljalo se ustroju stručnih tijela HKD-a te o kriterijima za osnivanje komisija, kao i o financiranju projekata regionalnih društava za koje je Andrea Božić predložila da budu upućivani na financiranje Ministarstvu kulture preko HKD-a kao i projekti Komisija. Razmotren je i prijedlog da budu dva kandidata pri izboru predsjednika HKD-a i Stručnog odbora.

Predsjednica Radnog predsjedništva je objasnila da je ustroj stručnih tijela kao i kriteriji za organizaciju komisija reguliran Statutom HKD-a, koji se može mijenjati. Kako za ovu Skupštinu nije pristigao nijedan pisani prijedlog za izmjenu Statuta, to će biti moguće tek na idućoj Skupštini. Do tada se o može raspravljati o mogućim izmjenama, ali na temelju dostavljenih pismenih prijedloga.

Predsjednica Radnog predsjedništva se osvrnula i na prijedlog da HKD upućuje projekte regionalnih društava na Ministarstvo kulture objasnivši da je svako društvo pravna osoba i da se samostalno može javiti na natječaj raspisan za programe i projekte udruga, odnosno da može zajedno s HKD-om sudjelovati u projektima. Članovi regionalnih društava su članovi stručnih tijela HKD-a i na taj se način brojni programi ostvaruju u suradnji s društvima i knjižnicama u cijeloj Hrvatskoj.

Predsjednica je ispred Radnog predsjedništva podržala prijedlog da se predsjednik HKD-a i predsjednik Stručnog odbora bira između više kandidata pojasnivši da delegati trebaju poslati obrazložene prijedloge Skupštini, odnosno predlagati kandidate na Stručnom odboru. Naime, Povjerenstvo za izbor predsjednika HKD-a dobilo je samo jedan prijedlog, mada su članovi Glavnog odbora bili pozvani da dostave prijedloge. Ni na Stručnom odboru nije istaknuto više prijedloga za predsjednika iako je predsjednica Stručnog odbora unaprijed poslala pozive za nominiranje.

II. Drago Katalenac je u ime Povjerenstva za izradu Smjernica za nacionalnu strategiju razvoja narodnih knjižnica Skupštini predložio da prihvati dokument pod nazivom "Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj", radni materijal i polazište za izradu nacionalne strategije razvoja narodnih knjižnica. Rasprava o ponuđenom dokumentu vodila se na panel-raspravi organiziranoj na 34. skupštini, a nastavit će se putem mrežnih stanica HKD-a. Povjerenstvo se obvezalo da će nacrt dokumenta izraditi do proljeća 2005. godine, do 3. savjetovanja o narodnim knjižnicama, nakon čega će dokument biti dan na usvajanje Glavnom odboru HKD-a i potom upućen Ministarstvu kulture.

Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

III. Predsjednica Radnog predsjedništva izložila je dostavljeni prijedlog Stručnog odbora o novom ustroju stručnih tijela HKD-a. Prema tom prijedlogu se Sekcija za visokoškolske i opće-znanstvene knjižnice spaja sa Sekcijom za specijalne knjižnice u novu Sekciju za visokoškolske i specijalne knjižnice, a Sekcija za školske knjižnice se spaja sa Sekcijom za narodne knjižnice u novu Sekciju za narodne i školske knjižnice. Nakon obrazloženja dosadašnje

predsjednice Stručnog odbora Tanje Sušec o potrebi spajanja sekcija koje su imale samo jednu komisiju, poput Sekcije za visokoškolske i opće-znanstvene knjižnice unutar koje je djelovala samo Komisija za visokoškolske knjižnice te Sekcije za školske knjižnice unutar koje je djelovala samo Komisija za školske knjižnice, a što je protivno odredbama Statuta, jer sekciju čine predsjednici komisija i radnih grupa, prijedlog novog ustroja stručnih tijela prihvaćen je s 1 glasom protiv i 1 suzdržanim.

Ad 2

I. Na skupštini su iznesene primjedbe na Preporuku Hrvatskoga knjižničnog vijeća od 8. travnja 2003. kojom se Povjerenstvo za predlaganje dodjele zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika rukovodi pri ocjenjivanju je li kandidat zadovoljava kriterije za napredovanje. Prema mišljenju sudionika u raspravi, nije jasno vidljiva razlika između stručnog i znanstvenog doprinosa te se ne vrednuje na pravi način koautorstvo kao ni urednički rad. Kako Skupština nije nadležna da o tome odlučuje, predloženo je da se pisane primjedbe upute Glavnom odboru HKD-a kako bi ih on objedinio i prosljedio Hrvatskom knjižničnom vijeću. Taj je prijedlog jednoglasno prihvaćen.

II. Na temelju rasprave u tematskom dijelu skupštine vezanom uz formalno obrazovanje knjižničara i prijedlog prof. Aleksandre Horvat da se svim članovima Društva omogući uvid u novi program studija bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i kompetencije koje se njime stječu, prihvaćeno je da se na mrežnim stranicama HKD-a otvori rasprava o formalnom obrazovanju te da se organizira javna rasprava o formalnom obrazovanju. Odluka je donesena s 2 suzdržana glasa. U raspravi o formalnom obrazovanju knjižničara izneseno je da je za Sveučilište u Osijeku izrađen Prijedlog knjižničarskog studija koji je još otvoren za dopune.

III. U daljnjoj je raspravi istaknuta nužnost donošenja standarda za visokoškolske i specijalne knjižnice, te potreba otvaranja njihovih vrijednih zbirki javnosti, ali i potreba njihove digitalizacije i zaštite, za što su potrebna posebna sredstva. Istaknuto je da Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa ne prati na pravi način razvoj visokoškolskih i specijalnih knjižnica te da je nužno i za te vrste knjižnica odrediti stručnog suradnika kao što je to uređeno za školske knjižnice, čiji je razvoj vidno unaprijeđen. Predloženo je da se usvoji zaključak o potrebi stvaranja digitalnih arhiva i zaštite obveznog primjerka elektroničkih publikacija zbog osiguranja pristupa toj vrsti građe.

Kako je rasprava o tome otvorila mnoga pitanja koja zadiru u odredbe zakona koji se izravno ili neizravno odnose na rad knjižnica, poput Zakona o autorskom pravu, predložen je zaključak: 34. skupština HKD-a traži od Saborskih odbora za izradu zakona da sve zakone koji se izravno i neizravno tiču knjižničarstva i odnose na rad knjižnica dostavi u pripremljenoj fazi na uvid HKD-u kako bi i knjižničari mogli sudjelovati u izradi pojedinih segmenata zakona. Predloženi zaključak jednoglasno je prihvaćen.

U raspravi su se čula mišljenja da je Društvo nedovoljno vidljivo u javnosti, ali i o tome da je 34. skupština iznimno dobro medijski popraćena. Kako često puta treba javno reagirati na neke propuste ili obrazlagati mišljenja i odluke, zaključeno je da bi trebalo poraditi na tome da se imenuje osoba za kontakte s javnošću.

Sumirajući rad u protekla tri dana te uspoređujući brojnost sudionika na radionicama za razliku od prisutnih na predavanjima, predsjednica Radnog predsjedništva je

istaknula dobru orijentaciju Skupštine za rad u radionicama i zainteresiranost sudionika da u neposrednom razgovoru razmijene iskustva. Zaključeno je da tako treba nastaviti raditi i na idućoj skupštini.

Kako s obzirom na kratkoću vremena nije bilo moguće oblikovati zaključke s popodnevni radionica, donesena je odluka da će Programski odbor na temelju zapisnika i izvještaja moderatora i voditelja radionica objediniti predložene zaključke 34. skupštine i dostaviti ih uz zapisnik svim delegatima na usvajanje.

Ad 3

Kako nije bilo prijedloga o mjestu održavanja 35.

skupštine, na prijedlog predsjednice Radnog predsjedništva jednoglasno je prihvaćeno da će odluku o tome donijeti Glavni odbor na jednoj od svojih narednih sjednica.

Druga sjednica 34. skupštine završena je u 18.30 sati.

Zapisničari:	Ovjerovitelji zapisnika:
Spomenka Petrović	Aleksandra Horvat
Nedjeljka Paro	Blaženka Peradenić-Kotur
Predsjednica Hrvatskoga knjižničarskog društva	
Alemka Belan-Simić	

U Šibeniku, 24. rujna 2004.

Na temelju članka 33. Statuta Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva na 34. sjednici donosi

Poslovnik o radu Skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva

Članak 1.

Poslovnik o radu Skupštine utvrđuje detalje o načinu vođenja sjednice i izboru predsjednika Društva.

Članak 2.

Skupštinu otvara predsjednik Društva, a u slučaju njegove spriječenosti jedan od potpredsjednika te predlaže izbor radnog predsjedništva.

Radom Skupštine rukovodi radno predsjedništvo koje čini 3-5 članova.

Radno predsjedništvo između sebe bira predsjedavajućeg.

Predsjedavajući predlaže utvrđivanje načina glasovanja te, za utvrđivanje pravovaljanosti odluka Skupštine, izbor:

- pet članova odbora za verifikaciju punomoći delegata
- dva zapisničara i dva ovjerovitelja zapisnika
- pet članova biračkog odbora koji utvrđuje rezultate izbora
- tri člana povjerenstva za predlaganje predsjednika Društva te članova Nadzornog odbora i Etičkog povjerenstva.

Članak 3.

Izabrani zapisničari vode zapisnik tijekom ukupnog trajanja sjednice Skupštine.

Nakon izvještaja odbora za verifikaciju punomoći delegata i utvrđivanja kvoruma, predsjedavajući predlaže konačni dnevni red redovne Skupštine.

Opunomoćeni delegati mogu predložiti izmjene i dopune dnevnog reda.

Dnevni red se usvaja natpolovičnom većinom glasova, što utvrđuju članovi biračkog odbora.

Članak 4.

Sjednica Skupštine započinje podnošenjem izvještaja o radu Glavnog odbora, Stručnog odbora te radu uredništava izdanja Društva.

Blagajnik društva podnosi financijski izvještaj za razdoblje između dviju sjednica Skupštine, a Nadzorni odbor o pravovaljanosti financijskog i drugog poslovanja Društva.

Izvještaj o radu u proteklom razdoblju podnosi i Etičko povjerenstvo.

Nakon svih podnesenih izvještaja, o prihvaćanju svakog izvještaja glasuje se zasebno.

Članak 5.

Nakon glasovanja o izvještajima, glasuje se o razrješenjima Glavnom odboru, predsjedniku Društva te članovima Nadzornog odbora i Etičkog povjerenstva.

Članak 6.

Povjerenstvo za predlaganje predsjednika Društva te članova Nadzornog odbora i Etičkog povjerenstva i njihovih zamjenika nakon uvida u obrazložene kandidature podnosi prijedlog Skupštini.

Članak 7.

Nakon izbora predsjednika Društva, predsjedavajući radnog predsjedništva konstatira sastav Glavnog odbora Društva za sljedeće mandatno razdoblje.

Članak 8.

Na prijedlog Glavnog odbora Skupština utvrđuje visinu članarine za redovne, potporne i pridružene članove.

Članak 9.

Na prijedlog povjerenstava za dodjelu nagrada dodjeljuju se nagrade Društva.

Članak 10.

Prema prihvaćenom dnevnom redu Skupština odlučuje o pojedinačnim ili grupnim žalbama ili prijedlozima o radu te donosi odluke o usvajanju predloženih dokumenata.

Sve žalbe, prijedlozi i dokumenti trebaju biti podneseni u pisanom obliku, po mogućnosti 15 dana prije početka Skupštine.

Članak 11.

Zapisnik o radu Skupštine potpisuju predsjedavajući radnog predsjedništva, zapisničari i ovjerovitelji zapisnika.

Članak 12.

Ovaj poslovnik stupa na snagu danom njegova donošenja i bit će objavljen u izdanjima Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Zaključci 34. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva

Na drugoj sjednici 34. skupštine održanoj 24.09.2004. s početkom u 16.30 sati u Kongresnoj dvorani Hotela Ivan u Šibeniku doneseni su, na temelju rasprave, sljedeći zaključci:

1. Prihvaća se dokument pod nazivom "Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj" kao radni materijal i polazište za izradu nacionalne strategije razvoja narodnih knjižnica. Nakon što do proljeća 2005. godine, do 3. savjetovanja o narodnim knjižnicama, povjerenstvo u sastavu Drago Katalenac, Jadranka Slobodanac, Zdenka Sviben, Ivanka Stričević i Marija Šegota-Novak izradi nacrt nacionalne strategije razvoja narodnih knjižnica, dokument će biti dan na usvajanje Glavnom odboru HKD-a i potom upućen Ministarstvu kulture.

2. Na temelju rasprave u tematskom dijelu Skupštine vezanom uz formalno obrazovanje knjižničara zaključeno je da će Hrvatsko knjižničarsko društvo u sljedećem razdoblju posebnu pozornost posvetiti budućem školovanju knjižničara. Školovanje na studiju bibliotekarstva/knjižničarstva prilagođava se europskom, slijedeći njihov primjer reforme visokoškolskih studija, posebice koncept doživotnog učenja te studija ustrojenog u dva ciklusa i zasnovanog na primjeni bodovnog sustava. Zaključeno je da se popis kompetencija koje bi studenti bibliotekarstva morali imati, a koji je izrađen u sklopu novog programa studija bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, postavi na mrežne stranice HKD-a kako bi ga članovi Društva mogli komentirati i/ili nadopuniti. U sljedećem će razdoblju biti organizirana javna rasprava o formalnom obrazovanju.

3. U raspravi koja je vođena oko strategije razvoja visokoškolskih knjižnica istaknuto je da nedostaju jasni koncepti razvoja visokoškolskog knjižničnog sustava (informacijski, legislativni, organizacijski itd.) te je istaknuta nužnost donošenja standarda za visokoškolske i specijalne knjižnice, kao i zapošljavanje stručnog

suradnika za te vrste knjižnica pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

4. Kako je izrada strategije razvoja knjižnica često vezana uz odredbe zakona koji ne pripadaju u uže područje knjižnične legislative, zaključeno je da će se Saboru Republike Hrvatske uputiti zahtjev za objavljivanjem na mrežnim stranicama svih zakona već u pripremljenoj fazi, kako bi knjižničari mogli na vrijeme reagirati i sudjelovati u njihovom oblikovanju.

5. Kroz tematska izlaganja i rasprave na radionici Odnosi s javnošću i nalaženje sredstava (*fundraising*), zaključeno je kako se i kroz formalno obrazovanje i kroz stalno stručno usavršavanje treba upoznavati s praksom iz zemlje i inozemstva kako bi se usvojile vještine javnog zagovaranja i odnosa s javnošću. Kako često treba javno reagirati na neke propuste ili obrazlagati mišljenja i odluke, zaključeno je da bi trebalo poraditi na tome da se u HKD-u imenuje osoba za kontakte s javnošću.

6. Istaknuta je dobra orijentacija Skupštine za rad u radionicama i zainteresiranost sudionika da u neposrednom razgovoru razmijene iskustva te je zaključeno da tako treba nastaviti raditi i na sljedećoj skupštini.

7. Na temelju prijedloga Stručnog odbora donesena je odluka o preustroju sekcija: Sekcija za visokoškolske i općeizobrazovne knjižnice spaja se sa Sekcijom za specijalne knjižnice u novu Sekciju za visokoškolske i specijalne knjižnice, a Sekcija za školske knjižnice se spaja sa Sekcijom za narodne knjižnice u novu Sekciju za narodne i školske knjižnice.

8. Nakon brojnih primjedbi na Preporuku Hrvatskoga knjižničnog vijeća od 8. travnja 2003. kojom se Povjerenstvo za predlaganje dodjele zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika rukovodi pri ocjenjivanju je li kandidat zadovoljava kriterije za napredovanje, zaključeno je da se pisane primjedbe upute Glavnom odboru HKD-a kako bi ih on objedinio i prosljedio Hrvatskom knjižničnom vijeću.

Zapisnik s 1. (konstituirajuće) sjednice Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva održane 24. rujna 2004. s početkom u 18.30 sati u Hotelskom naselju Solaris za vrijeme trajanja 34. skupštine HKD-a

Sjednici su prisustvovali: **Alemka Belan-Simić** (predsjednica HKD-a), **Marina Mihalić** (predsjednica Stručnog odbora HKD-a), **Marija Smolica** (predsjednica DB-a Istre), **Ilija Pejić** (predsjednik DK-a Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja), **Jelka Pavičić** (predsjednica DK-a Like), **Emilija Pezer** (predsjednica DK-a Slavonije i

Baranje), **Ružica Bobovečki** (DK Slavonski Brod, zamjena za Ružicu Junačko), **Mihaela Kovačić** (predsjednica DK-a Split), **Martina Dragija Ivanović** (predsjednica DK-a Zadar), **Marica Šapro-Ficović** (predsjednica KD-a Dubrovnik), **Suzana Deak** (KD Krapinsko-zagorske županije, zamjena za Danicu Pelko), **Senka Tomljanović** (predsjednica KD-a Rijeka), **Renata Rupčić** (KD Sisačko-moslavačke županije, zamjena za Vesnu Ivanković), **Melinda Grubišić** (predsjednica KD-a Šibenik), **Željkan Čeč** (predsjednik KD-a Varaždinske županije), **Dunja Seiter-Sverko** (predsjednica Zagrebačkog KD-a).

Sjednici nisu prisustvovali: **Nada Profozić** (predsjednica DK-a Karlovac), **Dina Kraljić** (predsjednica KD-a Međimurske županije), **Amelija Tupek** (predsjednica Kluba knjižničara).

Od 19 članova Glavnog odbora, 1. sjednici je prisustvovalo 16.

Ostali: Ana Barbarić, Vesna Golubović, Mate Šikić.

Dnevni red:

1. usvajanje dnevnog reda
2. izbor članova Izvršnog odbora u idućem dvogodišnjem mandatu
3. razno.

Ad 1

Dnevni red je jednoglasno usvojen.

Ad 2

Na 1. sjednici Glavnog odbora izabrani su članovi Izvršnog odbora u idućem dvogodišnjem mandatu (rujan 2004.-rujan 2006.).

Predsjednica HKD-a **Alemka Belan-Simić** predstavila je novu predsjednicu Stručnog odbora **Marinu Mihalić**.

Na prijedlog A. Belan-Simić jednoglasno je za prvog potpredsjednika HKD-a izabran **Željani Čeč** iz Knjižničarskog društva Varaždinske županije, koji je i u prošlom mandatu obnašao istu dužnost.

Za drugu potpredsjednicu HKD-a jednoglasno je izabrana **Senka Tomljanović** iz Knjižničarskog društva Rijeka, koja je također u prošlom mandatu obnašala istu dužnost. Kako je drugi potpredsjednik HKD-a jedan od predstavnika Društva u Hrvatskom knjižničnom vijeću, takva odluka je donesena i zbog kontinuiteta rada S. Tomljanović u HKV-u jer mandati članova HKV-a i Glavnog odbora HKD-a nisu usklađeni.

Nakon toga su, na prijedlog predsjednice HKD-a Alemke Belan-Simić, imenovane nova stručna tajnica **Ana-Marija Dodigović** i blagajnica **Vesna Golubović**, obje djelatnice Nacionalne i sveučilišne knjižnice.

Ad 3

Pod točkom *Razno* nije ništa istaknuto.

Zapisničarka:

Ana Barbarić

Predsjednica HKD-a:

Alemka Belan-Simić

Članovi Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva u mandatu 2004.-2006.

Alemka Belan-Simić, predsjednica Hrvatskoga knjižničarskog društva. Rođena je u Puli, a na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirala je sociologiju i etnologiju te dvogodišnji studij bibliotekarstva. Od 1979. zaposlena je u Knjižnicama grada Zagreba, a od 1998. g. je voditeljica Zbirke BDI. Objavila je više bibliografija i stručnih radova te 2001. stekla zvanje višeg knjižničara. Član je uredništva Vjesnika bibliotekara Hrvatske od 1996. te HKD Novosti od 2002. g. Od 1998. članica je Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja, od 2000. do

2002. njena je predsjednica, a od 2003. članica Radne grupe za javno zagovaranje. Suradnica je Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" i urednica struke bibliotekarstvo u Hrvatskom leksikonu i Hrvatskoj enciklopediji. Predsjednica je Hrvatskoga knjižničarskog društva od 2002. godine te član Hrvatskog knjižničnog vijeća od 2003. g.

Marina Mihalić, predsjednica Stručnog odbora. Rođena u Zagrebu, diplomirala je engleski jezik sa književnošću i povijest likovnih umjetnosti te magistrirala na Fakultetu organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu, studij informacijskih znanosti, smjer Komunikologija. Zvanje višeg knjižničara stekla je 1999. godine. Od 1987. zaposlena je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, trenutno je v.d. ravnateljica Razdjela nacionalna knjižnica. Pokrenula je projekte osmišljavanja mrežnih stranica NSK, osnivanja Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara, te definiranja, pripreme i prijave za TEMPUS SCM. Predavač je u Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara i član Programskog odbora Centra.

Izlagala je na skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu, organizirala radionice i suorganizirala međunarodne skupove. Članica je Radne skupine za pokazatelje uspješnosti Europskih nacionalnih knjižnica (CENL-a) te Komisije Austrijskog instituta za Istočnu i Jugoistočnu Europu (1998.-2002.). Predsjednica je Komisije za statistiku HKD-a, od 2002. zamjenica, a od 2004. predsjednica Stručnog odbora. Govori engleski, njemački i talijanski.

Marija Smolica, predsjednica Društva bibliotekara Istre. Po obrazovanju je pedagog, odnosno andragog, ima položen stručni ispit za bibliotekara. Bila je voditelj Gradske knjižnice u Pazinu, od 1993. godine voditeljica je muzejske knjižnice u Zavičajnom muzeju grada Rovinja. Bavi se obradom i zaštitom stare i rijetke građe, priredila je više izložbi i kataloga ("Knjige tiskane u 16. st. iz fonda Zavičajnog muzeja", "Knjige tiskane u 17. stoljeću"), a zajedno s kolegama iz Pule priprema objavljivanje popisa "cinquecentina" iz knjižnica Istre. Član je Društva bibliotekara Istre otkad radi u knjižnici, a 2004. je izabrana za predsjednicu DBI-a.

Ilija Pejić, predsjednik Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja. Knjižničar, književni kritičar i kulturni djelatnik, 1983. diplomirao je kroatistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1992. zaposlen je u Narodnoj knjižnici "P. Preradović" u Bjelovaru na mjestu voditelja Županijske matične službe. Zvanje dipl. knjižničara stječe 1995., a 2001. promaknut je u zvanje višeg knjižničara. Autor je urednik i priređivač tridesetak zapaženih studija, stručnih i znanstvenih članaka te organizator i moderator stručnih i znanstvenih skupova. Od 1992. do 1996. bio je tajnik DK Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja, kad je pokrenuto glasilo *Svezak*, u čijem uredništvu aktivno sudjeluje. Na 22. skupštini Društva u Čazmi, 28. svibnja 2004., izabran je za predsjednika. Za stručni rad i doprinose u kulturi dobio je niz priznanja više općina i gradova te 1996. odličje Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića.

Nada Profozić, predsjednica Društva knjižničara Karlovac. Diplomirala je talijanski jezik i književnost i fonetiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te položila stručni ispit iz knjižničarske struke. Zaposlena je u Gradskoj knjižnici "Ivan Goran Kovačić" u Karlovcu na Informativno-posudbenom odjelu, a predsjednica je DK Karlovac od 1996. godine. Član je uredništva časopisa knjižničara Karlovačke županije *Ka-libar*.

Jelka Pavičić, predsjednica Društva knjižničara Like. Diplomirala je na Pedagoškoj akademiji u Gospiću te stekla zvanje nastavnika hrvatskoga jezika. Položila je stručni ispit za knjižničara. Radila je kao korektor u Tiskari Gospić, a u knjižnici Gimnazije Gospić radi devet godina. U drugom je mandatu predsjednica DK Lika.

Dina Kraljić, predsjednica Knjižničarskog društva Međimurske županije. Rođena je u Čakovcu, godine 2003. diplomirala je na Studiju povijesti umjetnosti i informatologije, smjer bibliotekarstvo na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 2002. zaposlena je u Knjižnici i čitaonici Čakovec, u svibnju 2004. izabrana je za predsjednicu KD Međimurske županije.

Danica Pelko, predsjednica Knjižničarskog društva Krapinsko-zagorske županije. Rođena u Zagrebu, diplomirala je povijest i filozofiju te 1992. dvogodišnji studij bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Radila je kao kustos u muzeju, profesor filozofije i povijesti u srednjoj školi, a zadnjih 11 godina radi kao knjižničarka u OŠ Donja Stubica. Nekoliko godina bila je voditelj Stručnog vijeća školskih knjižničara za Krapinsko-zagorsku županiju, a početkom 2001. godine imenovana je stručnim suradnikom mentorom. Sudjeluje na stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu. Aktivno govori njemački i engleski. Predsjednica je Društva knjižničara Krapinsko-zagorske županije od 2003. godine.

Emilija Pezer, predsjednica Društva knjižničara Slavonije i Baranje. Rođena u Lipovcu, diplomirala je na Pedagoškom fakultetu u Osijeku, a stručni ispit u knjižničarskoj struci položila u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Sarajevu. Zaposlena je u Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci kao voditeljica Matične službe za narodne i školske knjižnice Vukovarsko-srijemske županije. Sudjeluje na stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu. U drugom je mandatu predsjednica DK Slavonije i Baranje.

Ružica Junačko, predsjednica Društva knjižničara Slavonski Brod. Zaposlena je u Gradskoj knjižnici Slavonski Brod kao voditeljica Matične službe Brodsko-posavske županije. U hrvatskom knjižničarstvu prisutna je već gotovo trideset godina radeći na različitim poslovima u struci. U razdoblju od 1994. do 1997. godine u dva mandata bila je uspješna predsjednica Društva, te je ponovo birana za predsjednicu 2002. i 2004. godine.

Mihaela Kovačić, predsjednica Društva knjižničara u Splitu. Nakon studija povijesti i povijesti umjetnosti na

Filozofskom fakultetu u Zagrebu, diplomirala je na dodiplomskom studiju bibliotekarstva. Od 1992. godine radi u knjižnicama (školskoj, narodnoj, fakultetskoj knjižnici), a od 1996. godine zaposlena je u Sveučilišnoj knjižnici u Splitu kao voditeljica Odjela specijalnih zbirki. Objavila je više stručnih radova. Od 1994. godine članica je Glavnog odbora Društva knjižničara u Splitu, čija je blagajnica bila deset godina. Od 1997. godine članica je Komisije za povijest knjige i knjižnica HKD-a. Godine 1998. dodijeljena joj je Nagrada "Eva Verona". U svibnju 2004. godine izabrana je za predsjednicu DK Split.

Martina Dragija Ivanović, predsjednica Društva knjižničara Zadar. Diplomirala je sociologiju i bibliotekarstvo na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a student je na poslijediplomskom studiju na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Od 2002. zaposlena je u Gradskoj knjižnici Zadar, gdje aktivno sudjeluje u organizacijskim poslovima vezanim uz rad knjižnice i održavanje njenih mrežnih stranica, edukaciju knjižničara iz županije te rad na projektima i organizaciji kulturnih događanja. Sudjelovala je na brojnim stručnim skupovima i radionicama te je u suradnji s kolegama objavila više stručnih radova. Godine 1999. nagrađena je nagradom Ljerka Markić-Čučuković za najboljeg studenta 4. godine bibliotekarstva. Predsjednica je DK Zadar od 2003. godine.

Marica Šapro-Ficović, predsjednica Knjižničarskog društva Dubrovnik. Rođena je u Dubrovniku, profesor je francuskog jezika i književnosti, dipl. knjižničar i student na poslijediplomskom studiju bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1987. zaposlena je u Dubrovačkim knjižnicama, od rujna 2001. voditeljica je Matične službe za narodne i školske knjižnice Dubrovačko-neretvanske županije. Objavila je više stručnih radova te 2001. godine stekla zvanje višeg knjižničara. Član je HKD-ove Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja (od 1998.) te član Odbora IFLA/FAIFE (od 2004.). Član je Američkog knjižničarskog društva. Niz je godina predsjednica KD Dubrovnik.

Senka Tomljanović, predsjednica Knjižničarskog društva Rijeka. Diplomirala je politologiju te 1993. položila stručni ispit za bibliotekara. Od 1991. do 1996. radila je u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka, od 1996. voditeljica je Knjižnice Pravnog fakulteta u Rijeci, a od 2003. ravnateljica je Sveučilišne knjižnice Rijeka. Godine 1997. pohađala je tečaj za pravne knjižničare i dokumentaliste Europskog prava na Asser institutu u Hagu, od 2001. član je Rektorovog povjerenstva za knjižničnu djelatnost Sveučilišta u Rijeci, a od 2003. član je Hrvatskoga knjižničnog vijeća. Predsjednica je KD Rijeka u drugom mandatu te u drugom mandatu druga dopredsjednica HKD-a.

Vesna Ivanković, predsjednica Knjižničarskog društva Sisačko-moslavačke županije. Rođena je u Rijeci, gdje je završila Pedagoški fakultet, dvopredmetni studij hrvatskog jezika i književnosti i organizacije kulturnih djelatnosti, a na Filozofskom fakultetu u Zagrebu dovršava dodiplomski studij

bibliotekarstva. Od 1993. zaposlena je u Narodnoj knjižnici i čitaonici Sisak, voditeljica je Odjela Caprag. Od 2002. do 2004. obnašala je dužnost dopredsjednice KD Sisačko-moslavačke županije, a 2004. je izabrana za predsjednicu.

Melinda Grubišić, predsjednica Knjižničarskog društva Šibenik. Rođena je u Šibeniku, diplomirala je 1995. na Fakultetu kemijskog inženjerstva i kemijske tehnologije u Zagrebu, a 1999. položila je stručni ispit za bibliotekara. Od 1998. zaposlena u Gradskoj knjižnici "Juraj Šižgorić", radi kao katalogizator na Znanstvenom odjelu.

Željko Čeč, predsjednik Knjižničarskog društva Varaždinske županije. Diplomirao je sociologiju i komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je na posljediplomskom studiju bibliotekarstva. Od 1993. godine zaposlen je u Gradskoj knjižnici i čitaonici "Metel Ožegović" u Varaždinu, a od 1995. radi na mjestu voditelja Odjela za odrasle korisnike te vodi nabavu. Bio je predsjednik KD Varaždinske županije od 1996. do 2000. te ponovo od 2002.g. Od 2002. prvi je dopredsjednik HKD-a.

Dunja Seiter-Šverko, predsjednica Zagrebačkog knjižničarskog društva. Rođena je u Karlovcu. Diplomirala je hrvatski jezik i južnoslavenske književnosti te bibliotekarstvo na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1987. zaposlena je u Knjižnicama grada Zagreba, koordinator je Knjižnice Prečko te urednica i voditeljica tribine Književni petak. Od 2000. do 2002. bila je tajnica ZKD-a, a za njegovu predsjednicu je izabrana 2002. te 2004. godine. Pokrenula i uređuje časopis ZKD-a *Novi uvez*.

Amelija Tupek, predsjednica Kluba knjižničara. Studentica je bibliotekarstva i kroatistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od kraja 1998. do veljače 2004. obavljala je poslove administrativne tajnice HKD-a te poslove grafičkog oblikovanja HKD-ovih publikacija, što obavlja i dalje. Članica je Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama (od 2002.) te predsjednica Kluba studenata bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Zagrebu "Biblion" (od 2003.). Članica je ASIST-a (American Association for Information Science and Technology). Od veljače 2004. predsjednica je Kluba knjižničara.

Priredila A. Belan-Simić

Otvorena rasprava o strategiji razvoja narodnih knjižnica

Na mrežnim je stranicama HKD-a (www.hkdruštvo.hr), u skladu sa zaključkom 34. skupštine Društva u Šibeniku, otvorena rasprava o dokumentu **Prema Nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj**.

Komentare i mišljenja možete slati do 31. siječnja 2004.

Nadzorni odbor

Na 1. konstituirajućoj sjednici Nadzornog odbora HKD-a, održanoj 27. listopada 2004. s početkom u 14 sati u prostorijama HKD-a, za predsjednika Nadzornog odbora izabran je **Tomislav Silić** (*Zagrebačko KD*). Članovi su **Dubravka Luić-Vudrag** (*Zagrebačko KD*), **Elizabeta Rybak-Budić** (*Zagrebačko KD*), a zamjene **Dražen Herman** (*DK Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja*) te **Frida Bišćan** (*DK Karlovac*).

Etičko povjerenstvo

Na 1. konstituirajućoj sjednici Etičkoga povjerenstva Hrvatskoga knjižničarskog društva održanoj elektroničkom poštom u studenom 2004., za predsjednicu Etičkog povjerenstva izabrana je **mr. sc. Višnja Čanjevac** (*Zagrebačko KD*). Članovi su **dr. sc. Vesna Turčin** (*Zagrebačko KD*), **Silva Pavlinić** (*DK Slavonije i Baranje*), a zamjene **Jasenska Bešlić** (*DK Slavonije i Baranje*) i **Gordana Miolin** (*DK Split*).

Otvoren FORUM o školovanju

U skladu sa zaključkom usvojenim na 34. skupštini Društva u Šibeniku, na mrežnim je stranicama HKD-a (www.hkdruštvo.hr) otvoren **FORUM O ŠKOLOVANJU**, koji članovima Društva i ostaloj zainteresiranoj javnosti daje na uvid popis sposobnosti koje se stječu na studiju bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a otvorena je i mogućnost slanja komentara i mišljenja o knjižničarskom školovanju.

Javite nam se, dakle, u FORUM koji je otvoren do 31. prosinca 2004.

Društvo knjižničara u Splitu

Na Pravnom fakultetu u Splitu održana je 21. svibnja 2004. godine izborna Skupština Društva knjižničara. U radnom dijelu Skupštine usvojena su izvješća predsjednice Edite Bačić o radu Društva knjižničara u Splitu i blagajnice M. Kovačić o financijskom poslovanju za razdoblje od 2002. do svibnja 2004. godine.

Gordana Miolin, urednica *Vodiča kroz knjižnice grada Splita*, izvijestila je nazočne o poslovima vezanim za vodič, a urednica *Glasnika Društva bibliotekara Split* Ivanka Kučić izvijestila je o pripremi za tisak osmog broja.

Izborni dio Skupštine rezultirao je novim sastavom radnih tijela DKS-a. U narednom dvogodišnjem mandatu, uz devetočlani Glavni odbor, Društvo će voditi predsjednica Mihaela Kovačić, djelatnica Sveučilišne knjižnice u Splitu.

Članovi Glavnog odbora su: Dubravka Dujmović i Marina Katušić Martinović (Sveučilišna knjižnica u Splitu), Dijana Erceg – dopredsjednica (Građevinsko-arhitektonski fakultet), Grozdana Ribičić – tajnica (Gradska knjižnica Marka Marulića), Blaženka Belas (Gradska knjižnica Kaštela, Kaštel Lukšić), Željko Kuluz (Gradska knjižnica Makarska), Arsen Duplančić (Arheološki muzej), Ana Krželj (O.Š. Knez Mislav, Kaštel Sućurac), Vesna Kurtović (O.Š. Don Lovre Katić, Solin).

Članovi Nadzornog odbora su Iva Kolak (Sveučilišna knjižnica u Splitu), Vesna Mihanović (Gradska knjižnica Marka Marulića) i Gorana Dvornik (Muzej hrvatskih arheoloških spomenika).

Blagajničke poslove obavljat će Margita Puharić.

Osipanje članstva Društva posljednjih godina, kao i pripreme za održavanje 34. skupštine HKD-a bili su poticaj da Glavni odbor, uputi dopis za podmirenje obveza prema Društvu i aktivno uključenje u njegov rad.

Odgovor na dopis poslužio je reviziji članstva, ažuriranju adresara knjižnica i knjižničara.

U cilju što bolje obaviještenosti redovnog i potencijalnog članstva, izrađuju se mrežne stranice. Kako je Hrvatska akademska i istraživačka mreža (CARNet) odobrila registraciju domene DKS-u, 23. lipnja 2004. godine sazvan je prvi sastanak uredništva mrežnih stranica o kojima će brinuti glavna urednica Edita Bačić i Margita Puharić koja ih održava. Adresa mrežnih stranica Društva je <http://www.dkst.hr>.

Predstavnik britanske tvrtke Info Technology Supply Limited, gosp. Ervin Ajazaj, održao je 2. srpnja 2004. godine na Građevinsko-arhitektonskom fakultetu za članove Društva prezentaciju *Onelog*, *UnipriNT*, *DeepFreeze* računalnih sustava i aplikacija koji omogućuju jednostavniji pristup bazama/izvorima, statistički pregled njihova korištenja te rezervaciju i zaštitu korisničkih računala.

Na 34. skupštini HKD-a *Knjižnice, politika, javnost – hrvatske knjižnice u svjetlu europskih integracija* (Šibenik 22.–25.09.2004.) posterima su se predstavile naše članice: Edita Bačić, Meri Butirić, Vesna Mihanović i Marija Plantarić Huljić te Grozdana Ribičić.

U 2005. godini, osim već tradicionalnih aktivnosti izdavaštva i *Dana splitskih knjižnic@*, DKS-u planira održavanje nekoliko stručnih predavanja. Na temelju usvojenog plana i programa rada Društvo je zatražilo

financijsku potporu Grada Splita, Splitsko-dalmatinske županije i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Budući da financijska sredstva ograničavaju aktivnosti Društva, ono bi se u pokušaju oživljavanja stručnog rada trebalo daleko više oslanjati na svoje članstvo od kojih su mnogi aktivni u radu različitih sekcija, komisija i radnih grupa Hrvatskoga knjižničarskog društva.

M. Kovačić

Putovima fra Andrije Kačića Miošića

Knjižničarsko društvo Šibenik na svom prvom stručnom izletu

U subotu, 16. listopada članovi Knjižničarskog društva Šibenik posjetili su Zaostrog, Brist i Makarsku na svom prvom stručnom izletu radno nazvanom "Putovima fra Andrije Kačića Miošića".

Kako je taj narodni preporoditelj posljednje godine života proveo u franjevačkom samostanu sv. Marije u Zaostrogu, gdje je i pokopan u crkvi Uznesenja Marijina, prvo odredište Šibenčana bio je upravo "Kačićev samostan". Pokazujući samostansku knjižnicu s 24 inkunabule, tristotinjak rijetkih knjiga na stranim jezicima iz 16. st. i isto toliko djela naših starih pisaca tiskanih do polovice 19. st. (zbirka *Vetustiora Croatica*), domaćini su s ponosom istaknuli da se među 20 000 svezaka knjiga i 10 000 svezaka periodike nalaze i pravi rariteti, poput prve tiskane medicinske knjige u južnoj Hrvatskoj – *Likarije priprostite* fra Luke Vladimirovića ili malog talijansko-hrvatskog rječnika *Vocabulario nuovo = Zvaniik novii iz 1737.* godine. Šibenčani su razgledali i "Kačićev arhiv", najbogatiju zbirku izdanja Kačićevih djela i djela o njemu, te zbirke umjetničkih djela i etnografske izloške u samostanu.

Nakon Brista, rodnog mjesta fra Andrije Kačića Miošića, u Makarskoj su knjižničari posjetili Malakološki muzej i Gradsku knjižnicu.

Na kraju, članovi našeg najmlađeg knjižničarskog društva – puni dojmova, koje nije pokvarila ni kiša koja je uporno lijevala svo vrijeme zaključili su da bi sličan izlet trebalo što prije ponoviti.

M. Grubišić

Mađarsko-hrvatska knjižničarska konferencija

(Pečuh, 25.-26. listopada 2004.)

Moto Mađarsko-hrvatske knjižničarske konferencije koja je održana 25. i 26. listopada 2004. godine u Pečuhu bio je "*Zajedno s dvije strane granice*".

Organizatori konferencije bili su: Mađarsko knjižničarsko društvo – Ogranak za Pečuh i Baranju, Županijska knjižnica "Gyözö Csorba" u Pečuhu, Gradska knjižnica "Nándor Várkonyi" Pečuh, Sveučilišna knjižnica Pečuh, Gradska knjižnica "Jenő Mohácsi" u Mohaču te Odsjek za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Pečuhu.

Suorganizatori su bili: Društvo knjižničara Slavonije i Baranje, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, Gradska

knjižnica Beli Manastir, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku – Filozofski fakultet, Katedra za knjižničarstvo i Katedra za hrvatsku književnost.

Konferenciju su sponzorirali: Skupština mađarske Baranjske županije, Poglavarstvo grada Pečuha i Mađarsko knjižničarsko društvo.

Ova knjižničarska konferencija je održana na inicijativu Ogranka za Pečuh i Baranju Mađarskoga knjižničarskoga društva, čiji je predsjednik gospodin Miklós Boda. Izlaganja su tematizirala knjižnu kulturu, aktualna pitanja knjižničarske prakse, mogućnosti prekogranične suradnje te društvena i kulturno-povijesna pitanja.

Konferencija je otvorena u Gradskoj knjižnici “Nándor Várkonyi”, gdje je bila postavljena hrvatska zastava. U predvorju su bili postavljeni plakati izložbe “Slavonska pismenost – od početaka do danas”. Konferenciju je otvorila gospođa Klára Bakos, predsjednica Mađarskoga knjižničarskoga društva, a pozdravili su gospodin Péter Tasnádi, potpredsjednik Skupštine Baranjske županije, gospođa Márta Kunszt, dogradonačelnica grada Pečuha, gospodin Ivan Bandić, generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu, te predsjednici pokrajinskih knjižničarskih društava - Emilija Pezer i Miklós Boda. Po završetku izlaganja kulturološke tematike sudionici su razgledali zbirku “Klimó” u Sveučilišnoj knjižnici.

Drugi dan konferencije održan je u svečanoj dvorani Županijske knjižnice “Gyözö Csorba”, a bio je posvećen knjižničarskoj struci. U istom je prostoru bila postavljena izložba “Nove knjižnice u Hrvatskoj”.

Jezik konferencije bio je hrvatski i mađarski, a u praćenju izlaganja pomagali su tumači i prijevodi sažetaka izlaganja. Kolegice Marija Ferenc iz Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek i Andrea Zabjan iz Gradske knjižnice i čitaonice Beli Manastir, voditeljica Centralne knjižnice Mađara u Hrvatskoj, neumorno su prevodile i tumačile te bile spona obju strana.

Izlaganja s konferencije bit će objavljena dvojezično u cijelosti, na hrvatskom i mađarskom jeziku, u stručnom glasilu našega Društva “Knjižničarstvo” početkom 2005. godine.

Zaključak ove uspješno održane knjižničarske konferencije bio je kako jedni od drugih imamo što učiti iako smo tek odškrinuli vrata zajedničke suradnje. Uz uvažavanje različitosti, možemo negovati i razvijati partnerske odnose na dobrobit obju strana.

U svakom trenutku gostoljubivosti je pridonosila i nenametljiva neverbalna komunikacija – osmijeh, pokret, slika, fotografija, glazba, gastronomija.

Neformalno smo posjetili i Hrvatski klub “August Šenoa” u Pečuhu. U bliskom ozračju proveli smo ugodne trenutke.

E. Pezer

Izložba *Slavonska pismenost – od početaka do danas*

UNESCO od 1969. godine, sa svrhom promicanja važnosti čitanja i pismenosti u životu pojedinca i društva u cjelini, tradicionalno 8. rujna obilježava Međunarodni dan pismenosti. Promišljajući o pismenosti kao tradicionalnoj vrijednosti, obliku komunikacije, začetku civilizacije i temelju

na kojem su nastale knjižničarske službe i usluge, Društvo knjižničara Slavonije i Baranje pokrenulo je stvaranje izložbe *Slavonska pismenost - od početaka do danas*.

Namjera je ove izložbe podsjetiti slavonsku, ali i hrvatsku kulturnu javnost na slavonske književnike, književne povjesničare i teoretičare koji su svojim stvaralaštvom pridonijeli ne samo hrvatskom, nego i europskom književnom kontekstu.

Jedan od povoda nastanka ove izložbe je i činjenica da se na hrvatskoj kulturnoj sceni pojavila knjiga *Slavonski tekst hrvatske književnosti* Helene Sablić Tomić i Gorana Rema, knjiga koja ne samo da je bila povod izložbi, nego i njezin pouzdan vodič kroz stoljeća slavonske književnosti.

Izložba se sastoji od dvadesetak plakata, a obuhvaća razdoblje slavonske pismenosti od početaka do danas slijedeći matricu zadanu u knjizi *Slavonski tekst hrvatske književnosti*. Vizualno i tematski izložba je podijeljena na četiri cjeline, u četiri književno-povijesna razdoblja. Na početnom plakatu izložbe autori iznose razloge i tijek njezinog nastanka, a završni plakat prikazuje tri točke kojima se ukazuje na otvorenost i mogućnost komunikacije s budućnošću jer se stranice slavonske pismenosti i sada ispisuju.

Zbog širokog vremenskog raspona koji izložba obuhvaća, osmišljena je i koncipirana na tradicionalnom papirnom mediju. Svjesni činjenice kako u današnjem svijetu suvremeni elektronički mediji sve više odnose prevlast nad tradicionalnom pismošću, a knjižnice postaju ili čuvari tradicije i kulturne baštine ili informacijski punktovi, učinili smo je dostupnom i u suvremenom elektroničkom obliku, kao virtualnu šetnju slavonskom pismošću koja bi predstavljala poveznicu sa sadašnjošću i privukla pozornost generacija kojima je namijenjena.

Društvo knjižničara Slavonije i Baranje 2005. godine obilježit će tridesetogodišnjicu djelovanja. U svom dosadašnjem radu organiziralo je mnogobrojne aktivnosti, nastojalo pridonijeti razvoju knjižničarske struke i djelovati na promicanju pismenosti i razvijanju čitateljskih navika stanovnika područja koje obuhvaća. Ipak, po prvi put ovom izložbom na plakatima Društvo otvara vrata dijaloga sa svijetom u okružju knjižničarske zajednice. To je ujedno i sekundarni cilj izložbe, jer osim ukazivanja na sve one autore koji su tijekom povijesti pridonijeli razvoju slavonske pismenosti, izložba komunicira i ostvaruje suradnju s Filozofskim fakultetom u Osijeku, Muzejom Slavonije i Baranje, izravno se uključuje u obrazovni kontekst, pregovara i ostvaruje se uz pomoć i podršku gospodarstva. Bez Saponije d.d., koja je sponzorirala tiskanje, izložba ne bi bila ostvarena, a uz rad knjižničara iz različitih vrsta knjižnica, svoj su doprinos dali i vanjski suradnici – informatičari i grafički dizajneri.

Važno je istaknuti kako je ova izložba zamišljena kao putujuća izložba po cijeloj Hrvatskoj, ali i izvan granica naše domovine. Prvo predstavljanje izložbe bilo je 6. rujna 2004. godine u Osijeku u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici, a potom na Mađarsko-hrvatskoj knjižničarskoj konferencija koja se 25. i 26. listopada održala u Pečuhu. Nakon toga pustit ćemo je da se otisne u nove avanture nadajući se da će nam se neoštećena vratiti i uz digitalni oblik doživjeti svoju retrospektivu.

M. Vinaj, M. Kretić-Nadž, S. Mokriš

10 godina mrežnih stranica Knjižnice Instituta Ruđer Bošković

U 2004. godini navršava se deset godina otkada su izrađene prve mrežne stranice Knjižnice Instituta Ruđer Bošković, ujedno i prve knjižnične mrežne stranice u Hrvatskoj. “Zar je prošlo već 10 godina!?” reći će neki znajući da mnogi knjižničari još uvijek uče i prilagođavaju se novoj tehnologiji. Drugi će pomisliti: “Zar je prošlo tek 10 godina!?” pitajući se kako je moguće da jedan novi medij u tako kratko vrijeme temeljito izmijeni tradicionalno poimanje zadaće knjižničarske profesije. Mnogi korisnici i knjižničari s naporom danas zamišljaju (ili se prisjećaju) prilika u kojima mreža nije bila primarni medij predstavljanja knjižnične građe i usluga, medij u kojem se odvija veliki dio interakcije knjižničara i korisnika, i koji ujedno predstavlja znatan udio knjižnične građe koju treba odabrati, prikupiti, organizirati i predstaviti.

Početak razvoja *world wide web* tehnologije smješten je u kasnim 80-im godinama prošlog stoljeća i razvija se u uskom krugu HEP (high-energy physics) zajednice, a tek 1993. javnosti se prepušta slobodna uporaba te tehnologije. Nakon toga u svijetu slijedi bum izrade mrežnih stranica, broj mrežnih poslužitelja se višestruko povećava, a Hrvatska se u takav trend ravnopravno uključuje. Već 1991. je osnovan CARNet, a 1994. i Sustav znanstvenih informacija RH, u okviru kojih se omogućuje i proboj hrvatskih knjižnica (isprva ponajviše akademskih) u prostore *world wide web*a. S obzirom na to da je i potekao iz zajednice fizičara, ne čudi činjenica da je prva knjižnica koja je izradila svoje mrežne stranice bila upravo Knjižnica Instituta Ruđer Bošković.

i rad podsustava Prirodoslovlje u SZI-ju, od 1995. godine rad tog podsustava, kao i pripadajućih knjižnica, također je predstavljen na mreži (<http://prirodo.irb.hr>), a jedan dio prirodoslovnih knjižnica koje nemaju mogućnosti za smještaj i održavanje stranica na vlastitim poslužiteljima i danas imaju osiguran prostor na mrežnim poslužiteljima IRB-a. U 1996. godini Knjižnica je održavala već više od 400 stranica, a 1997. godine ostalim sadržajima dodani su i katalozi magistarskih i doktorskih radova.

Broj stranica kroz godine kontantno raste: u 1999. bilo ih je oko 1500, a danas ih ima dvostruko više (velik broj dostupan je javnosti, a jedan dio samo unutar Instituta ili Knjižnice). Broj servisa i projekata koji svoj put do korisnika nalaze putem stranica s vremenom raste: PRESKOK – Pretraživač knjižničnih online kataloga u Hrvatskoj i Znanost na Internetu (nastali 2000.g.); EJOL – Electronic Journals Online Library i Tko je tko u hrvatskoj znanosti (2001.g.) i SEND, sustav za međubibliotečnu posudbu (2002.g.).

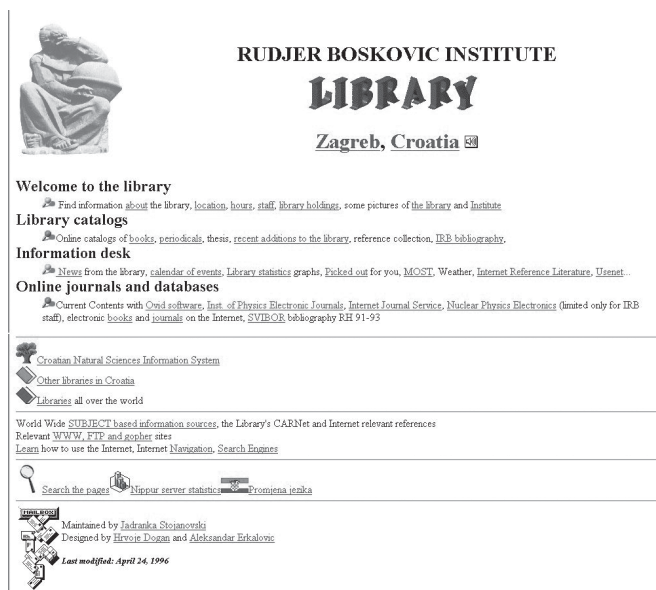
Godine 2003. mrežne stranice knjižnice imaju gotovo 1000 posjeta dnevno. Iako su kod korisnika svi sadržaji podjednako popularni, mogu se uočiti dvije glavne skupine temeljene na preferencijama u odnosu na sadržaj. S jedne strane su korisnici kojima stranice knjižnice služe kao “odskočna daska” u pretraživanju znanstvenih informacija jer im se nudi mnoštvo linkova na kataloge, pretraživače i baze, a s druge strane nalaze se oni koji traže “servisne” informacije vezane uz knjižnicu i Institut Ruđer Bošković općenito.

U povodu održavanja pedesetog kolokvija Knjižnice IRB-a i desete godišnjice mrežnih stranica Knjižnice 1. prosinca će se održati seminar “10 GODINA WEBA U HRVATSKIM KNJIŽNICAMA”. Cjelodnevni seminar podijeljen je u četiri cjeline.

U prvoj pod nazivom “Put u prošlost” Duška Torbica, HAZU, i Jadranka Stojanovski, Institut Ruđer Bošković, održat će izlaganje “Kratka povijesti web stranica knjižnica u Hrvatskoj”, a Mirna Willer, NSK, i Miro Milinović, SRCE, “Kako arhivirati web”. Druga cjelina “Kako se suočavamo s webom?” donosi razmišljanja Borisa Badurine s Katedre za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku i Zdenke Sviben iz Knjižnica grada Zagreba “Kako do weba i što s njim?”, Dijane Erceg s Građevinsko-arhitektonskog fakulteta u Splitu i Franje Pehara iz Knjižnica Sveučilišta u Zadru “Solo-knjižničar kao sam-svoj-webmajstor”. Potom će se govoriti o “Webu malih knjižnica”: Domagoj Kralj i Darko Blažević iz Gradske knjižnica Zadar prikazat će “Web Gradske knjižnice Zadar - jučer, danas i sutra”, a Tanja Radović Ravnić iz Knjižnice Vladimira Nazora, Zagreb, “Web stranice Knjižnice Vladimira Nazora”.

Treća cjelina pod nazivom “Uklopiti se u cjelinu?” donose izlaganja Damira Pavelića s Ekonomskog fakulteta u Zagrebu i Tamare Krajne s Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu: “Što nam donosi CMS - iskustva onih čije su ga matične ustanove uvele”, Tibora Totha iz Plive: “Informacijski izvori i intranet”, Ive Tokića iz INA-e: “Intranet i knjižnice - mit u praksi”.

U četvrtom dijelu seminara pod nazivom “Što je na horizontu?” Iva Melinšćak Zlodi iz Instituta Ruđer Bošković govorit će o “Aktualnim temama među webmasterima

The screenshot shows the homepage of the Rudjer Boskovic Institute Library. At the top left is a small image of a classical statue. The main heading reads "RUDJER BOSKOVIC INSTITUTE LIBRARY Zagreb, Croatia". Below this, there are several sections: "Welcome to the library" with a link to find information; "Library catalogs" listing online catalogs; "Information desk" with links to news, events, and statistics; "Online journals and databases" with links to current contents and electronic books; and a footer with contact information and a date of "Last modified: April 24, 1996".

Mrežna stranica Knjižnice Instituta Ruđer Bošković iz 1995.g.

Od samih početaka na stranicama Knjižnice nisu se nudile samo statične informacije, nego je osiguran i online pristup katalozima knjiga i časopisa te bibliografiji radova IRB-a. Kako je Knjižnica IRB-a od 1994. godine koordinirala

knjižnica u svijetu”, a Marijana Glavica s Filozofskog fakulteta u Zagrebu o “Novim web alatima i uslugama”.

Koja će biti uloga mrežne tehnologije u radu knjižničara za deset godina teško je predvidjeti. Kako će izgledati mrežne stranice i čime će biti napučen prostori naših virtualnih knjižnica – teško je sada reći, ali svakako će biti zanimljivo pričekati i vidjeti!

J. Stojanovski, I. Melinščak Zlodi, A. Vodopivec

Konačno preuređenje i proširenje Pučke knjižnice i čitaonice u Daruvaru

Knjižnična građa je izgurala ljude, česta uzrečica u knjižničarskim krugovima za Pučku knjižnicu i čitaonicu u Daruvaru (osnovana 1872.), više je od slikovite dosjetke. U posljednjih dvadesetak godina uvijek kad se govorilo o ovoj najstarijoj ustanovi u gradu započinjalo se s problemom neprikladnog, skućenog i zapuštenog prostora.

Narasle potrebe sve brojnijih korisnika, rad s njima, osmišljeniji istupi u javnosti javljaju se od 1993. godine kad se Knjižnica izdvaja iz Centra za kulturu započinjući svoj samostalni život. Godine 1993. u fondu knjižnice je bilo 18.595 svezaka knjiga, a učlanjeno 1.030 korisnika. Deset godina kasnije zbirka knjiga je narasla na 26.341 svezak, dok je broj članova ostao gotovo isti. Sustavno izgrađivane knjižnične zbirke te informacijska i tehnička pomagala – sve je to bilo smješteno na 140 m². Osim Posudbenog odjela za odrasle, drugi odjeli nisu ni mogli djelovati u takvim uvjetima.

Presudnom za knjižnicu bila je 2002. godina kad je u Daruvaru održana 33. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva. Aktualizacijom prostornih problema pred reprezentativnim skupom hrvatskih knjižničara i predstavnika vlasti uz nazočnost medija uspjelo se sve pokrenuti.

Grad Daruvar je do kraja 2002. godine otkupio cijelu zgradu za potrebe knjižnice, početkom 2003. godine izrađen je idejni projekt preuređenja i opremanja (MKM inženjering Zagreb), a uskoro i izvedbeni (MKM inženjering i DAING iz Daruvara).

Završetak proširenja i preuređenja Pučke knjižnice zamišljen je u nekoliko etapa. U prvoj će cjelokupni prostor (688 m²) do svibnja 2005. godine biti građevinski preuređen. Potom će do kraja 2005. godine (druga etapa) cjelokupno prizemlje, Posudbeni odjel za odrasle i Dječji odjel biti opremljeni namještajem i ostalim pomagalima. Studijski odjel s čitaonicom (146 m²) u desnom krilu potkrovlja te višenamjenska dvorana sa spremištem (155 m²) u lijevom krilu potkrovlja (treća etapa) bit će građevinski dovršeni i namještajem i pomagalima opremljeni u 2006. godini.

Veliko zalaganje osnivača, Grada Daruvara, i posebice gradonačelnika Z. Cegledija, u otkupu cijele zgrade, a potom znatna sredstva za preuređenje te investicijska potpora Ministarstva kulture i Bjelovarsko-bilogorske županije, uvjeravaju nas da će započeti projekt biti na vrijeme i dovršen. A uistinu je riječ o velikom pothvatu za budućnost ovog grada i gravitirajućih općina: s prvobitnih 140 m² Pučka knjižnica će se uskoro proširiti na iskoristivih 688 m², imat

će sve potrebne odjele i službe, veći broj knjižničara (sada rade tri) te će biti jedna od najmodernijih u Hrvatskoj. Zapostavljeni rad s djecom i uzrastom kojima su potrebna znanja radi napredovanja i stručnog usavršavanja (učenici, studenti, visokoobrazovani...) bit će prioritetni zadaci novouređene knjižnice u Daruvaru.

Planira se znatno proširenje djelatnosti knjižnice kroz edukaciju korisnika, izložbene i promidžbene programe i sl. Novi prostor prilagođen potrebama i interesima različitih korisnika, pristupačan, svijetao, ugodan, modularno organiziran, pregledan i fleksibilan pomoći će u nastojanjima da se novim oblicima rada (pojedinačnim i skupnim) poveća kakvoća djelovanja, učinkovitost, a zasigurno će se povećati i članstvo. Uz “klasičnu” tiskanu građu, povećavat će se i nabava građe na novim medijima. Započinjana pa prekidana informatizacija bit će dovršena do kraja 2005. godine u programu “Metel” pa će i Pučka knjižnica i čitaonica u Daruvaru zajedno s drugim knjižnicama u županiji činiti jedinstvenu mrežu knjižnica.

I. Pejić

Program Narodne knjižnice “Petar Preradović” – *Lektiru u strip!*

Narodna knjižnica “Petar Preradović” u Bjelovaru ima niz programa namijenjenih mladima jer nam je želja da mladi u knjižnicu dolaze rado i često. Poznato je, međutim, da većina mladih posjećuje knjižnicu samo radi potrage za lektinom. Mnogima je čitanje i pisanje lektire veliki problem jer su im knjige predugačke, dosadne, nerazumljive... Knjižničari poznaju čitateljske interese učenika, ali je još uvijek premalo istraživanja i programa koji prate i primjenjuju rezultate istraživanja u području odgoja za čitanje.

Jedan mali korak naprijed smo ipak učinili: osmislili smo program *Lektiru u strip!* Strip je medij blizak mladima i dio je njihove vizualne kulture pa ga rado prihvaćaju. Prvo djelo za oblikovanje u strip odabrali smo *Cvijet sa raskršća* Antuna Gustava Matoša, novelu koja je pravi biser hrvatske književnosti u razdoblju moderne. Svojom ljepotom, kvalitetom i simbolističkim obilježjima zaokružuje Matošev opus i stoga nam se učinila savršenom za prijenos u strip. Namjera nam je bila razvijanje sklonosti prema čitanju lektire, ali i čitanju općenito kod mladih, senzibiliziranje mladih za književna djela hrvatskih autora, ali istodobno i razvijanje likovnog izričaja, razvoj kreativnosti, poticanje komunikativnosti i zajedništva, poticanje suradnje u okviru rada u grupi, ostvarenje korelacije različitih vrsta umjetnosti (književnost-likovna umjetnost- strip).

Program *Lektiru u strip!* osmišljen je kao niz radionica pod vodstvom već ugledne i nagrađivane bjelovarske umjetnice Irene Jukić-Pranjić. Trajao je od ožujka do srpnja ove godine i u njemu su sudjelovali uglavnom bjelovarski srednjoškolci: Tea Banušić, Boris Bezenšek, Jelena Ćuk, Selena Gazda, Ana Iličić, Maja Petrović, Maša Petrović, Luka Piškorec, Krešimir Renić i Andrija Vuk. Rezultat radionica je strip-album *Cvijet sa raskršća* objavljen u izdanju Narodne knjižnice “Petar

Preradović", ali i skupina mladih ljudi koja će i dalje razvijati strip-scenu Bjelovara.

Jedna od bitnih zadaća suvremene narodne knjižnice je podupiranje formalnog obrazovanja. Kako se u nastavnim programima smanjio udio likovnog odgoja u korist drugih sadržaja, iskoristili smo ovakav način obrade lektirnog naslova i pružili priliku darovitim učenicima da razvijaju i nadograđuju svoju sklonost likovnom izrazu.

Nadamo se da će ovaj program označiti početak drugačijeg pristupa lektiri kod učenika, ali i kod nastavnika. Ovako oblikovano književno djelo u obliku stripa moći će se koristiti pri obradi lektire i učiniti je zanimljivijom i bogatijom.

Z. Renić, T. Cifrak Kostelac

Bibliobus u zatvoru u Bjelovaru

Od 12. ožujka 2004. godine svaka dva tjedna (petkom od 9,00 do 11,00 sati) u bjelovarski zatvor dolazi bibliobus Narodne knjižnice "Petar Preradović". Dosad je bio jedanaest puta jer tijekom ljetnih mjeseci (srpanj i kolovoz) bibliobusna služba ne radi.

Prvi dolasci bibliobusa nisu izazvali značajniji interes, ali se uskoro broj korisnika počeo vidljivo povećavati. Slobodan pristup knjigama imaju svi zatvorenici bez obzira na status. Dva sata, koliko bibliobus boravi u krugu zatvora, dovoljno je vremena da se u miru i bez žurbe odabere jedna ili više knjiga prema vlastitom interesu i sklonosti. Ako nešto i zapne kod izbora, pri ruci su dvojica iskusnih knjižničara, Željko Prohaska i Igor Iveković, koji nenametljivo pomažu kod izbora željene knjige.

Rezultati šestomjesečnog dolaska bibliobusa u zatvor su vrlo zadovoljavajući.

U ovom je razdoblju usluge bibliobusa koristilo sedamdesetak zatvorenika i pročitana je ukupno 431 knjiga. Najveće zanimanje je za beletristiku - pročitano je 239 knjiga iz strane književnosti i 82 knjige iz hrvatske književnosti. Tražene su i knjige s drugih područja - posuđeno je 36 knjiga stručne literature, 28 knjiga za djecu i omladinu i 46 stripova. Tematski krug je dosta širok, a tražene knjige su iz područja prava, psihologije, informatike, liječenja od ovisnosti te priručnici i enciklopedije. Oni naslovi kojih trenutno nema na policama bibliobusa naručuju se i donose prilikom idućeg dolaska. Na taj je način korisnicima na raspolaganju praktički cjelokupan fond knjižnice. Takvih je narudžbi bilo ukupno dvadeset i sedam.

Na kraju treba istaknuti da su sve knjige vraćene, što govori o pozitivnom odnosu zatvorenika prema knjizi. Isti takav korektan odnos je i prema osoblju bibliobusa, koje zatvorenici doživljavaju kao dobronamjernu i stručnu pomoć.

Usluge bibliobusa koristi i dvadesetak zaposlenika zatvora, što je također poticaj i za one zatvorenike koji se još ustežu od ulaska u bibliobus i korištenja njegovog bogatog sadržaja.

Iskustva dolaska bibliobusa u zatvor proteklih mjeseci su iznimno pozitivna i znače jednu od mogućnosti

približavanja zatvorenika skorom životu na slobodi. Zato ovu djelatnost treba svakako nastaviti, jer učinci koji su postignuti daju puno opravdanje za uloženi trud.

M. Ređep

Novo u Gradskoj knjižnici Županja

Nakon 2001. godine, i godina 2004. će ostati zapamćena u dugogodišnjoj povijesti Gradske knjižnice Županja.

"Mjesec hrvatske knjige 2001." svečano je otvoren u Županji, čime smo obilježili 140. obljetnicu naše knjižnice (osnovana 1861. godine kao najstarija u slavonskoj Vojnoj krajini), te predstavili novouređene prostore te novu knjižničnu opremu. Bio je to izniman dan za župansku Posavinu i za sve korisnike naše knjižnice.

"Mjesec hrvatske knjige 2004." također je za nas izniman jer smo, osim brojnih događanja, započeli kompjutoriziranu posudbu knjiga, a jedna od posebitosti je bilo i predstavljanje naše nove članske iskaznice.

Znajući da je iskaznica jedna od najznačajnijih obilježja kompjutorizirane posudbe, osim brojne dodatne opreme, odlučili smo korisnicima ponuditi prepoznatljivu iskaznicu koja će svojom veličinom biti sastavni dio lisnice i ženske torbice, a plastificiranjem biti dovoljno čvrsta kako bi se zaštitila od uništavanja.

U našim brojnim akcijama često surađujemo s **Rankom Bušić**, korisnicom knjižnice koja se bavi izradom reklama i idejnih rješenja u svojoj uslužnoj djelatnosti "ART". Pomogla nam je i 2001. godine prilikom otvaranja knjižnice izradivši sve natpise i oglasne trake, pa se tako prihvatila i zadatka dizajniranja nove iskaznice. Jedini uvjet koji joj smo dali je da na iskaznici bude logo knjižnice s godinom **1861**. Nakon što nam je dostavila nekoliko prijedloga idejnog rješenja, djelatnici knjižnice odabrali su verziju sa složenim knjigama u neutralnoj plavoj boji koja sadržava sve potrebite informacije.

Od 15. listopada 2004. godine svečano su uručivane nove iskaznice. Kao povratna informacija stoji činjenica da se znatno povećao broj učlanjenja, žurnije se vraćaju zaboravljene knjige, a za idejno rješenje smo dosad čuli samo pohvale.

J. Buljan

Mladi sportaši u Knjižnici Marina Držića

Odjel za odrasle Knjižnice Marina Držića tijekom ovog se Mjeseca hrvatske knjige odlučio posvetiti mladim perspektivnim sportašima Zagreba. Tri podijeljene tematske izložbe izradili smo pomoću Zagrebačkog športskog saveza. Godina 2004. kao godina sporta i mladih bila nam je zanimljiva tema, tim više što nam se sportska događanja nekako rijetko nalaze u programima izložbi pa i susreta. Bilo bi dobro da i literature o sportu ima više, jer bi tako popularnu aktivnost za korisnike različitih godišta ili pak stručnih opredjeljenja mogli uspješnije predstaviti. Knjižničarima bi bilo jednostavnije, a korisnici bi pronašli publicistiku dovoljno zanimljivu i poučnu!

Zagrebački športski savez izradio je poseban Program skrbi o mladim perspektivnim sportašima, pa nam je to bila vodilja u koncipiranju tematskih izložbi. Program je donio iznimno stručne smjernice pa je bilo vrijedno složiti priču o mladim sportašima koji golemim naporima svladavaju brojne obveze i pritom završavaju školovanje. To danas nije nimalo lak zadatak. Programi pojedinih trenera sve su složeniji, a društvena zajednica ne prati ove mlade ljude uvijek na zadovoljavajući način. Međutim, entuzijazam mladih sportaša je golem, a i rezultati često opravdavaju veliki trud. Treba svakako spomenuti i iznimnu potporu roditelja. Stoga smo se posvetili i kronologiji uspjeha mladih sportaša, među kojima su svakako najdojmljiviji oni Janice Kostelić.

Europski trend u sportu prikazali smo kao trend u kojem Hrvatska, barem po broju stanovništva, i ne zaostaje od europskog prosjeka. Tim više što su naši mladi perspektivni sportaši dugo pod skrbi roditelja, a ne društva. Volje i entuzijazma ima, sredstava baš i ne. Dugo će još hrvatski sport morati graditi svoj pogled prema Europi. Pitanje dopinga u sportu, naravno, nismo zaobišli!

Knjižnicu su posjetili mladi nogometaši NK Trnje i NK Posavina. Besplatno smo ih upisali i podijelili Godišnjak Zagrebačkog športskog saveza. Tijekom Mjeseca hrvatske knjige besplatno ćemo upisati i ostale nadarene sportaše i nadamo se da ćemo malo više surađivati sa Savezom, tim više što je on nakladnik zanimljivih novih izdanja.

Ž. Miščin

Narodne i školske knjižnice Karlovačke županije

U okviru programa "Mjesec hrvatske knjige 2004" Matična služba Gradske knjižnice Ivana Gorana Kovačića organizirala je 19. listopada u svojim prostorima za mlade izlaganje i izložbu pod nazivom "Narodne i školske knjižnice Karlovačke županije". Cilj projekta bio je upoznati širu javnost, ponajprije čelne ljude Grada i Županije, kao i ravnatelje osnovnih i srednjih škola, sa stanjem knjižničarstva na području naše Županije.

U uvodnom je izlaganju ravnateljica Nada Eleta naglasila važnost knjižnica kao lokalnih središta koja pružaju sadržajno i tehnološki različite izvore informacija. Zbog toga je važno prepoznavanje uloge knjižnica u kulturnom, znanstvenom, obrazovnom i sveukupnom društvenom razvoju lokalnih

sredina kao spona u povezivanju gospodarskog i kulturnog života.

Voditeljica Matične službe Karlovačke županije Frida Bišćan u svojoj je prezentaciji upoznala nazočne s osnovnim ciljevima i zadacima Matične službe. Prikazano je stanje narodnih i školskih knjižnica Županije – prostor, oprema, knjižni fond i stručni djelatnici – te potrebe u skladu sa standardima za narodne i školske knjižnice. Zajedničko je svim knjižnicama nedostatak prostora. Što se tiče stručnih djelatnika, narodne knjižnice nemaju zaposlen dovoljan broj stručnih djelatnika. Iako je u školskim knjižnicama zaposleno oko 80% stručnih djelatnika, problem je nekoliko osnovnoškolskih knjižnica koje nemaju ni prostor ni djelatnika za školsku knjižnicu.

Kao jedan od razvojnih poslova Matične službe, prikazan je program i način umrežavanja knjižnica Karlovačke županije u knjižnično-informacijski sustav CROLIST sa skupnim katalogom i zajedničkom bazom podataka.

Izložba je bila otvorena tjedan dana. Postere s osnovnim podacima o knjižnici izradili su školski knjižničari (od 41 škole, odazvalo ih se 35) i djelatnici narodnih knjižnica za svoje ustanove.

Odaziv na ovo izlaganje je bio velik, a tema i način njezinog predstavljanja naišao je na odobravanje i pohvale kako knjižničara, tako i ostalih nazočnih gostiju.

F. Bišćan

Akcija *Plavog telefona* "Gdje je Ivana Brlić-Mažuranić?"

Ovogodišnji Mjesec hrvatske knjige posvećen je obilježavanju 130. godišnjice rođenja Ivane Brlić-Mažuranić, književnice kojoj je mjesto među najvećim svjetskim piscima bajki. Knjižnica Marina Držića iz Zagreba uključila se u akciju Udruge *Plavi telefon* (<http://www.plavi-telefon.hr/>), koja je još prošle godine promovirala u Muzeju Mimara projekt "Gdje je Ivana Brlić-Mažuranić?", čiji je cilj otvaranje muzeja, centra Ivane Brlić-Mažuranić u Slavanskom Brodu, registriranje zaklade te snimanje dokumentarnog filma o Ivani Brlić-Mažuranić i njenim potomcima.

Štovatelji najveće hrvatske spisateljice bajki mogu pomoći realizaciji projekta i kupnjom razglednica s likovima iz *Priča iz davnine*. Likovi su preuzeti s CD-ROM-a nakladničke kuće "Bulaja", a prodaju se u nekim osnovnim školama koje nose ime Ivane Brlić-Mažuranić te u Dječjoj knjižnici Marina Držića u Zagrebu.

18. travnja 2004. *Plavi telefon* organizirao je u Kazalištu Komedija svečanu proslavu povodom 130. godišnjice Ivanina rođenja na koju su bili pozvani i njeni živući unuci. Tom je prilikom izvedena rock bajka *Ivana / play ibm* Nina Škrabea, čiji su dijelovi 12. studenoga 2004. na Zagrebačkom velesajmu izveli članovi Kazališta Komedija. Predstava je nagrada za djecu sudionike Nacionalnog kviza za poticanje čitanja organiziranog povodom *Mjeseca hrvatske knjige 2004.*

U pripremi je i koncert "Ivane Ivani" na kojem bi trebale nastupiti Ivane s hrvatske estrade (Ivana Husar, Ivana Banfić, Ivana Kindl, Ivana Brkić i Vanna), a voditeljica bi trebala biti Ivana Plechinger.

Nadamo se da će aktivisti Udruge *Plavi telefon* uspjeti u svojoj namjeri, a najveći uspjeh će biti da djeca i odrasli prihvate i shvate Ivanu Brlić-Mažuranić i njene bajkovite junake kao "...nacionalne arhetipove i pribor za nadahnuće. Vrlo ih rijetko netko čak i spominje, kamoli pak da ih koristi kao lozinku i znamenje." (citirano iz pogovora Vesne Krmptić u knjizi Snježane Grković-Janović "Striborovim stazama").

Ž. Krušlin

Naučimo glagoljicu !

U suradnji s Društvom prijatelja glagoljice iz Zagreba, Gradska je knjižnica Vukovar organizirala od 8. do 10. srpnja 2004. godine upoznavanje svojih korisnika s neprocjenjivo vrijednim dijelom kulturne baštine koji se u posljednje vrijeme češće spominje na televiziji i drugim medijima, ali o kojem još uvijek velika većina pučanstva vrlo malo zna. To je kulturno blago one vrste koja je osnova, alfa i omega, na kojoj počivaju sve knjige, a time i sve knjižnice na svijetu – *pismo*.

Gost-predavač Gradske knjižnice Vukovar, doc. dr. sc. Darko Žubrinić, iako matematičar po struci, bavi se i nizom drugih aktivnosti i veliki je zaljubljenik u glagoljicu. Član je Društva prijatelja glagoljice od njegova osnutka, 20. veljače 1993. godine, napisao je knjigu "Naučimo hrvatsku glagoljicu" i još nekoliko popularno napisanih djela vezanih uz glagoljicu te održao niz predavanja i radionica po Hrvatskoj.

Radionica je bila podijeljena u dva dijela: uvodno predavanje održano je u četvrtak, 8. srpnja u 19,00 sati pod naslovom "Hrvatska glagoljska baština u kontekstu europske kulture", u kojem je predavač upoznao posjetitelje s položajem i značenjem glagoljice unutar europske kulture te dao pregled najznačajnijih glagoljičkih spomenika. U drugom dijelu, u petak i subotu, 9. i 10. srpnja (od 10,00 do 13,00 sati), održan je tečaj pisanja i čitanja glagoljice na autentičnim tekstovima. Tečaju je pristupilo dvanaest polaznika: sedam mladih (osnovnoškolaca) i pet odraslih (od studenata do umirovljenika).

Radionica je doživjela potpuni uspjeh jer su i predavač i polaznici bili puni entuzijazma i s velikim zadovoljstvom i radošću svladali glagoljsko pismo. Zbog općeg oduševljenja polaznika te mnogo novih upita (nakon što je prikazan prilog o tečaju glagoljice na Vinkovačkoj televiziji), vjerojatno ćemo i iduće godine organizirati tečaj glagoljice, ali možda nešto ranije - dok traje nastava.

S. Vuletić

Osnove pretraživanja interneta

(Bjelovar, 14. rujna 2004.)

U organizaciji Županijske matične službe Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar i Centra za stalno stručno usavršavanje u II. osnovnoj školi Bjelovar održan je 14. rujna 2004. godine stručni seminar *Osnove pretraživanja interneta*. Seminaru se odazvalo dvadeset i pet knjižničara (sedamnaest iz osnovnih i srednjih škola te osam iz narodnih knjižnica). Seminar je vodio Kluk Giunio, dipl. knjižničar iz Knjižnica grada Zagreba.

Uvodnim kratkim izlaganjem voditelj nas je upoznao s kratkom poviješću interneta (ove se godine obilježava 35. obljetnica njegovih početaka u Americi), osnovnim pojmovima, proširenošću u svijetu i u Hrvatskoj, a potom se prešlo na praktični, radionički dio rada. Budući da smo bili u informatičkoj učionici s petnaest umreženih računala, svatko od polaznika mogao je sam pretraživati internet, ali i zorno pratiti voditelja. Tako smo doznali više o *world wide webu*, linkovima, adresama... Naša zajednička potraga za informacijama imala je jasnu strategiju pretraživanja jer smo se koristili alatima za pretraživanje (tražilice, metapretraživači, portali, baze podataka).

Preglednom jednostavnošću, sustavnim i logičnim povezivanjem pojmova (cjelina), voditelj nas je uveo u nepregledna prostranstva interneta pokazujući njegove brojne prednosti, ali i zamke, najčešće pogreške te sve učestalije zloporabe od kojih se nije lako zaštititi (virusi, cyber kriminal, nedovoljna znanja...).

I. Pejić

Suradnja knjižnice Geodetske tehničke škole s Gradskom knjižnicom u Zagrebu

Već četvrtu godinu prvi razredi Geodetske tehničke škole dolaze tijekom Mjeseca hrvatske knjige u stručni posjet Gradskoj knjižnici na Starčevićevu trgu uključujući se i na taj način u obilježavanje Mjeseca knjige i Dana školskih knjižnica.

Mislim da se zato može reći da je uspostavljena dobra i trajna suradnja među našim ustanovama i da će se vjerojatno nastaviti i ubuduće.

Korist koju učenici dobivaju od tih posjeta su mnogostruke: osim što se navikavaju obilaziti izložbe (a ove su godine postavljene dvije doista vrijedne izložbe posvećene Ivani Brlić-Mažuranić), stječu sliku o različitim mogućnostima koje se nude korisnicima jedne velike i sređene knjižnice, što većina učenika prvih razreda (posebice onih koji dolaze iz manjeg mjesta) dosad nije imala prilike vidjeti.

U dogovoru s informatorima posjeti su većinom koncipirani tako da se nakon kratkog povijesnog uvoda učenicima pokaže većina odjela i da ih se ukratko obavijesti što sadrže i kakve usluge nude korisnicima. Poblize se učenike nastoji upoznati s klasičnim katalozima (koje nemaju prilike koristiti u školi), a zatim i s e-katalozima, koji su im dostupni i u školskoj knjižnici.

Učenici su već donekle upoznati s pojmovima kao što su signatura, UDK ili referentna zbirka, a sada to nastoje primijeniti slušajući upute informatora. Svaki je učenik dobio zadatak da ispiše signaturu neke knjige koristeći abecedni ili naslovni i abecedni katalog. Neki su zavirili i u stručni katalog, da vide što od geodetske literature nalazi pod stručnom oznakom 528.

Informacije koje su učenici dobili moći će primijeniti u školi jer ćemo organizirati mali kviz o korištenju knjižnica. Kad smo prije dvije godine povodom Dana otvorenih vrata škole organizirali slično natjecanje, pobjedniku smo darovali besplatan upis u Gradsku knjižnicu. Mislimo da bi se taj vid suradnje mogao nastaviti i ove godine.

Da bi prikaz naše suradnje bio potpun, treba reći da dobro surađujemo i s Matičnom službom Gradske knjižnice.

I na kraju, spomenut ćemo da smo prije tri godine uz pomoć Gradske knjižnice postavili u Geodetskoj tehničkoj školi izložbu knjiga o Židovima u Hrvatskoj, prilikom dodjele priznanja Pravednicima.

Kako su se učenici osjećali u odjelima Gradske knjižnice zorno prikazuje fotografija koju smo jedva uspjeli napraviti - naime, većina učenika misli da nisu nimalo fotogenični.

N. Butorac

Studijski posjet litvanskim knjižnicama

(Vilnius, Šilute, Palanga i Klaipeda, 6.-9. listopada, 2004.)

Prošle je godine sedamdesetak knjižničara iz Litve posjetilo Gradsku knjižnicu Zadar. Tom je prilikom potpisan Ugovor o sudjelovanju knjižničara zadarske knjižnice na skupu "Razvoj društvenih uloga narodnih knjižnica: trendovi, poticaji i problemi" u Litvi. Tako je nastavljena petogodišnja suradnja između Gradske knjižnice Zadar i litvanskih knjižnica, a rezultiralo je i nedavnim posjetom zadarskih knjižničara litvanskom gradu Šilute i domaćinu konferencije, tamošnjoj Knjižnici Fridricho Bajoraičio.

Šilute je gradić u kontinentalnoj Litvi, gdje smo započeli obilazak litvanskih knjižnica, i to posjetom jednoj od školskih knjižnica. Iako na prvi pogled siromašniji od Hrvata, Litvanci kao da polažu daleko više pozornosti obaveznom osnovnoškolskom obrazovanju: u odnosu na situaciju u hrvatskim školama, namještaj nam se doimao funkcionalniji, školska knjižnica življa i opremljenija, a cjelokupni pristup obrazovanju ugodniji i sretniji. Prvi dan škole velika je svečanost, a učenici izgledaju sretni što su u školi.

Osim Šilute, tijekom prvog dana boravka obišli smo najveće litvansko turističko mjesto uz Baltik – Palangu. Nakon obilaska jedinstvenog muzeja jantara, šeući se gradskim parkom, od domaćina smo slušali objašnjenja skulpturalnih kompozicija inspiriranih litvanskim legendama.

Tužne i teške sjevernjačke bajke u Hrvatskoj bi se teško mogle provući kao dječja literatura.

Posjet starim prijateljima u Knjižnici Klaipeda protekao je u obilasku dviju podružnica knjižnice i srdačnom razgovoru. Od litvanskih gradskih knjižnica, najbližnja Gradske knjižnici Zadar je knjižnica lučkog grada Klaipede, i to ponajprije po uslugama koje nude korisnicima. I tamo su nedavno otpočeli s računalnom obukom umirovljenika. U razgovoru smo saznali da naša osamdesetšestogodišnja sugrađanka, čije je upisivanje na nedavni tečaj predstavljalo vijest dana i medijsku senzaciju u Zadru, nije najstariji polaznik takvog tečaja. Litvanski je umirovljenik, polaznik njihovog tečaja, godinu stariji, i ta je činjenica također izazvala veliko zanimanje medija.

U petom valu svojeg proširenja, 1. svibnja 2004., Europska unija uključila je i Litvu. Jedna od koristi ovoga putovanja bila su i svježja litvanska iskustva korištenja predpristupnih fondova Europske unije.

Konferencija "Razvoj društvenih uloga narodnih knjižnica: trendovi, poticaji i problemi" održana je u Knjižnici Šilute. Tamošnja Knjižnica Fridricho Bajoraičio muku muči s prostorom, ali početkom 2006. očekuje useljenje u novi prostor koji se uređuje nekoliko metara dalje od sadašnjega. U njega će, kako nam kazuju litvanski kolege, biti ugrađena mnoga zadarska iskustva - od pristupa početnom planiranju i izvođenju radova i opremanja do kreiranja sadržaja budućeg zdanja i medijske promocije aktivnosti knjižnice. Od kolega iz Litve čuli smo i kako njihove knjižnice sudjeluju u životu lokalne zajednice: gotovo sve knjižnice u vrijeme izbora ustrojene su kao glasačka mjesta, a u vrijeme predizborne utrke često služe kao mjesta izmjenične promidžbe različitih političkih opcija.

Izlaganje zadarskog tima u sastavu mr. Ivan Pehar, Dajana Brunac i Mladen Masar praćeno je velikim zanimanjem jer je zadarska knjižnica slijedom povijesnih i zemljopisnih okolnosti u Litvi poznata i vrlo cijenjena. Osim knjižničara, izlaganju i posjetu prisustvovali su i predstavnici javnog i kulturnog života i predstavnici medija. Prigodne darove zadarskim knjižničarima uručili su gradonačelnik Šilute i tamošnja pročelnica za kulturu.

Odmah nakon izlaganja zaputili smo se prema tristotinjak kilometara udaljenom Vilniusu. Komentirali smo uzornu suradnju među litvanskim knjižničarima. Naime, nije neuobičajeno da se višečlana ekipa iz jednog grada uputi u 5 sati vožnje udaljen drugi grad samo da bi cijenjenoj kolegici u tamošnjoj knjižnici čestitali rođendan. Naš prolazak kraj grada Kaunasa, poznatog Hrvatima koji prate košarku (ili su je barem pratili 80-ih), podsjetio je na gostovanja tamošnjeg košarkaškog kluba "Žalgiris" Zadru. Nismo prvi Zadrani koji ovuda prolaze, a relativno često ovuda prolazi i Rima Koić, Litvanka, naturalizirana Zadranka, koja nas je pratila cijelim putem i bez čije neprestane prevoditeljske pomoći putovanje ne bi možda bilo toliko zanimljivo.

U Vilniusu su nas ispratile, sa željama za skorim ponovnim susretom, ravnateljica Gradske mreže knjižnica Rima Gražiene i voditeljica Službe razvoja Simona Žiliene.

M. Masar

Svjetski knjižničarski i informacijski kongres i 70. konferencija IFLA-e

(Buenos Aires, 22.-27. kolovoza 2004.)

Svjetski knjižničarski i informacijski kongres i 70. konferencija IFLA-e održani su ove godine u Buenos Airesu, i bilo je to prvi put da se konferencija IFLA-e održava na tlu Južne Amerike.

Kongresu je prisustvovalo 3835 sudionika: 2538 delegata iz 121 zemlje sudjelovalo je u radu cijelog kongresa, dok su ostali bili u pratnji ili su sudjelovali u dijelu kongresa. Gotovo jedna trećina, odnosno 1237 sudionika, po prvi je put prisustvovala na IFLA-inoj konferenciji. Veliki broj sudionika bio je iz Južne Amerike, pa ako izuzmemo 91 volontera koji je pomagao u organizaciji skupa, iz Argentine je sudjelovalo čak 365 knjižničara, 117 kolega došlo je iz Brazila te 109 iz Čilea.

Iz Hrvatske je u Buenos Aires otputovalo 23 knjižničara, djelatnika knjižnica i osoba u pratnji, a u radu konferencije je sudjelovalo 12 delegata: Edita Bačić, članica Sekcije za upravljanje knjižničarskim društvima (MLAS), Alemka Belan-Simić, delegat s pravom glasa, mr.sc. Ivanka Stričević, predsjednica IFLA-ine Sekcije knjižnica za djecu i mladež, te Marica Šapro-Ficović, član FAIFE, bile su delegati HKD-a; dr. sc. Maju Jokić, mr. sc. Marinu Mihalić, članicu Konferencije ravnatelja nacionalnih knjižnica (CDNL), Blaženku Peradenić-Kotur i dr. sc. Mirnu Willer, članicu stalne grupe za UNIMARC, delegirala je NSK; Davorka Bastić, član INTAMEL-a i delegat s pravom glasa, i Sanja Vukasović-Rogač, član Sekcije za AV i multimediju, bile su delegati KGZ-a, dok su iz Gradske knjižnice Rijeka delegati bili Marija Šegota-Novak, delegat s pravom glasa, i Verena Tibljaš, članica Sekcije knjižnica za djecu i mladež.

Tema Konferencije bila je "Knjižnice: čimbenici obrazovanja i razvoja", a izlaganja su se u velikoj mjeri odnosila upravo na knjižnice Južne Amerike i Afrike, odnosno na knjižnice zemalja u razvoju.

Ukupno su održana 222 sastanka/izlaganja/ radionice, 40 ih je bilo simultano prevedeno na 5 IFLA-inih službenih jezika, a ukupno 409 govornika imalo je izlaganja i prezentacije. Kako Buenos Aires nema veliki kongresni centar, izlaganja su se uglavnom održavala u prostorima hotela Hilton i Sheraton.

Na IFLA-i je bilo predstavljeno i 80 izlaganja na posteru, a i ove je, kao i prošle godine u Berlinu, najboljim proglašen poster iz Hrvatske. Priznanje je uručeno kolegici Vereni Tibljaš iz Gradske knjižnice Rijeka.

Kolegica Ivanka Stričević vodila je programe Sekcije knjižnica za djecu i mladež, a kolegica Mirna Willer je zajedno s Rosom Mariom Galvao iz Portugala pripremila prezentaciju *Formata UNIMARC za navod o fondu* koja je održana na sesiji o UNIMARC-u.

Svečanost otvaranja, kao i prva, izvještajna sjednica IFLA-e održana je u Teatru Colon, znamenitoj opernoj kući u kojoj su nastupali najpoznatiji svjetski pjevači. Godišnji izvještaj je podnio novi tajnik IFLA-e, Rama Ramachandran, a kako nije bilo kvoruma, izmjene statuta, prema kojima je pružena mogućnost da i regionalna društva budu članovi IFLA-e, kao i nov način plaćanja članarine, proporcionalan prihodima pojedinog društva, izglasani su na drugoj sjednici skupštine.

Alex Byrne, potpredsjednik IFLA-e, koji je vodio sastanak predsjednika nacionalnih društava, istaknuo je važnost potpore temeljnim IFLA-inim programima, FAIFE, CLM, PAC, kao i važnost suradnje između društava i potrebu pružanja potpore siromašnijim društvima. Brojni govornici su se osvrnuli na IFLA-inu konferenciju u Ženevi ističući ključna načela kojih bi se trebale pridržavati države i politika pri razvoju informacijsko-komunikacijske tehnologije. IFLA-ine komentare na Deklaraciju WSIS-a u cijelosti možete pronaći na adresi: <http://www.ifla.org/III/wsis070604.html>, a nadamo se da će ih i HKD uskoro prevesti kako bi se moglo upoznati širu zajednicu s važnošću sudjelovanja knjižničara na Sastanku na vrhu u Tunisu 2005. g.

Sastanak predsjednika nacionalnih knjižničarskih društava pružio je mogućnost razgovora i dogovora s predsjednicima nacionalnih knjižničarskih društava s kojima već imamo ili tek započinjemo bližu suradnju. U Buenos Airesu su nastavljeni uspješni razgovori s gospodinom Jan-Ewout van der Puttenom, s kojim smo prošle godine potpisali plan o bratimljenju, te smo ove godine s Nizozemskim udruženjem narodnih knjižnica dogovorili suradnju na projektu *Europske informacije u narodnim knjižnicama*, koji je HKD u suradnji s još deset regionalnih knjižničarskih društava prijavio na natječaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.

Elektroničkom poštom započeo razgovor s direktoricom Danskog knjižničarskog društva, Winnie Vitzansky, nastavio se osobnim kontaktom i dogovorom o susretu na 34. skupštini HKD-a.

Na Kongresu je bila organizirana izložba na kojoj je sudjelovalo 339 nakladnika, proizvođača knjižničarskih i informacijskih softvera te proizvođača opreme za knjižnice iz cijeloga svijeta.

Tijekom kongresa su za sve sudionike bili organizirani popratni programi.

Uz izvrsno jelo, ili kako su u pozivnici naveli "Narodni festival hrane", održan je domjenak otvaranja u imponantnom "Zlatnom centru", a zabava je uz lutriju, glazbu i ples trajala do ranih jutarnjih sati. Večer je sponzorirao Thomson ISI.

U Teatru Opera priređena je kulturna večer koja je ponudila presjek argentinske kulture od folklora, tanga do virtuoza akrobacije.

Sudionici su mogli posjetiti knjižnice u Buenos Airesu i okolici, što je ujedno bila i prilika za razmjenu informacija između kolega.

Na završnoj je svečanosti predstavljen domaćin iduće, 71. skupštine IFLA-e koja će se održati u Oslu od 14. do 18. kolovoza 2005. g.

Kao rezultat prethodnih dogovora, Veleposlanik Republike Hrvatske u Argentini, gospodin Rikard Rossetti, organizirao je primanje i večeru za sve sudionike iz Hrvatske, a u slobodno vrijeme smo uspjeli obići muzeje, prošetati parkovima i sjesti u prekrasne kavane i restorane kojima ovaj lijepi grad ljubaznih stanovnika obiluje.

A. Belan-Simić

Izveštaj o radu Sekcije knjižnica za djecu i mladež

Kao predsjednica međunarodne IFLA-ine Sekcije knjižnica za djecu i mladež (International Federation of Library Associations and Institutions) sudjelovala sam na Svjetskom knjižničarskom kongresu i IFLA-inoj godišnjoj konferenciji u Buenos Airesu od 20. do 30. kolovoza 2004. godine. Tema konferencije bila je *Knjižnice: čimbenici obrazovanja i razvoja*.

Program IFLA-inih konferencija pripremaju i realiziraju sekcije, određuju podtemu za svoju sekciju, biraju predavače i vode programe svoje sekcije. Ujedno se održavaju i službeni sastanci stalnih odbora sekcija, posjeti knjižnicama te razgledavanje izložbe na kojoj sudjeluju nakladnici i proizvođači knjižničarskih i informacijskih softvera.

Sekcija knjižnica za djecu i mladež održala je tri službena sastanka (u ukupnom trajanju od 8 sati) koje sam kao predsjednica pripremila i vodila. Na sastancima se donose strategije rada, planiraju programi za iduću godinu, pripremaju radne grupe za pojedine poslove (za pripremu konferencija, za izradu smjernica, za nominaciju dječje literature i programa poticanja čitanja za svjetsku nagradu "Astrid Lindgren", za publikacije i mrežnu stranicu Sekcije, uredništvo časopisa Sekcije i dr.).

Sekcija je također održala dva glavna programa namijenjena svim sudionicima, koja sam kao predsjednica vodila:

- predstavljanje novih *Smjernica za knjižnične usluge za mladež* (predstavljeno je englesko i španjolsko izdanje, a Smjernice su već prevedene na hrvatski jezik i nalaze se na stranicama IFLA-e i stranicama Hrvatskoga knjižničarskog društva)
- program *Oснаživanje pismenosti djece i mladeži*. *Oснаživanje pismenosti djece i mladeži* bio je zajednički

program pripremljen i ostvaren sa *Sekcijom za školske knjižnice*, a koordinirala sam ga i vodila zajedno s predsjednicom *Sekcije za školske knjižnice*. Naime, tema pismenosti i razvijanja društva pismenih počevši od djece najranije dobi glavna je tema kojom se IFLA bavi posljednjih godina. U četiri sata programa osam je govornika (iz Argentine, Kanade, SAD-a, Norveške, Čilea, Francuske i Nizozemske) govorilo o novim teorijskim spoznajama u području pismenosti, o pravima djeteta na informaciju i pismenost, o rezultatima istraživanja pismenosti među mladima, te dalo prikaze kako konkretno u školskoj i dječjoj knjižnici promicati pismenost i uspostaviti bolju suradnju među njima. Termin "suradnja" sve se više zamjenjuje terminom "partnerstvo", pa se IFLA, a time i Sekcija knjižnica za djecu i mladež, sve više bavi ovim pitanjem – kako, s kojim institucijama i organizacijama mogu i trebaju knjižnice svih vrsta stupati u partnerstvo. Za razliku od suradnje, ono pretpostavlja međusobne odgovornosti, ne više samo dobru volju za rad na zajedničkim projektima. U tom smislu Sekcija knjižnica za djecu i mladež djelovat će na globalnoj razini, ali i poticati razvijanje partnerstva na lokalnoj i nacionalnoj razini. Mogući prepoznati partneri su dosadašnji suradnici (škole, sveučilišta, UNESCO i dr.), ali i novi (UNICEF, čitateljske udruge, nacionalne sekcije IBBY-a i dr.). Održan je i sastanak s predstavnikom UNICEF-a iz UNICEF-ova sjedišta u New Yorku te raspravljani mogući oblici suradnje UNICEF-a i knjižnica u svakoj lokalnoj sredini. Sa Sekcijom za čitanje održan je sastanak radi pripreme zajedničke *Izjave o djeci, čitanju i internetu*.

Sekcija knjižnica za djecu i mladež organizirala je i posjet jednoj školskoj knjižnici u Buenos Airesu te dječjoj knjižnici koja ujedno djeluje i kao centar za dječju knjigu. Oba su posjeta pokazala da unatoč spoznaji o utjecaju i mogućnostima primjene novih tehnologija u radu s djecom, knjiga i čitanje u knjižnicama imaju primarno mjesto, posebice u zemlji velikih ekonomski nejednakosti i problema na ekonomsko-socijalnoj razini. U spomenutoj dječjoj knjižnici tijekom cijelog višesatnog posjeta dolazila su djeca iz obližnjih dječjih vrtića i škola na aktivnost pričanja priča, koje pričaju profesionalni pripovjedači – knjižničari.

Veliki dio rada Sekcije knjižnica za djecu i mladež bio je posvećen pripremi idućeg Svjetskog kongresa knjižničara i informacijskih stručnjaka koji će se održati u kolovozu 2005. godine u Norveškoj. Stoga je i održan niz koordinacijskih sastanaka Koordinacijskog odbora javnih knjižnica (koje obuhvaćaju devet sekcija javnih knjižnica – za narodne, dječje i školske knjižnice, knjižnice glavnih gradova, knjižnice za manjine, pokretne knjižnice, knjižnice za slijepe, knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama i centre za opremu knjižnica).

I. Stričević

Izveštaj o radu Grupe za pregled ISBD-a, Stalnog odbora za UNIMARC i Radne grupe za FRANAR

Na sastanku Grupe za pregled ISBD-a prisustvovala sam kao promatrač. Raspravljalo se o statusu izdavanja ISBD-a, a doneseni su sljedeći zaključci:

- nova verzija ISBD(ER)-a bit će odaslana na međunarodnu recenziju nakon dodatnih usuglašavanja unutar Grupe nakon što se ISBD(CM) konvertira u elektronički oblik, priredit će se nova verzija (u Radnoj grupi za reviziju standarda članica je Mira Miletić-Drder, NSK)
- Gunilla Jonsson, KB, Stockholm, predsjednica Radne grupe za reviziju ISBD(A)-a, pripremit će komentare do proljeća 2005. (u Radnoj grupi članica je Mirna Willer, NSK)
- zaključeno je da je potrebno sazvati radnu grupu za ISBD(NBM)
- za ISBD(PM) očekuju se prijedlozi zajednice glazbenih knjižnica
- potrebno je nastaviti raspravu oko preostalih otvorenih pitanja u vezi ISBD(G)-a.

O pitanjima konsolidacije svih sedam ISBD-a u jednom bavit će se novoosnovana radna grupa pod nazivom Studijska grupa za daljnji razvoj (Future Directions Study Group) na čelu s Dorothy McGarry (u Studijskoj grupi članica je M. Willer). Radna grupa će na sastanku krajem travnja 2005. razmotriti integrirani tekst i prirediti izvještaj za Grupnu pregled ISBD-a tijekom Opće konferencije IFLA-e u Oslu 2005.g. Članovi Studijske grupe uključeni su u članstvo Radne grupe za načela međunarodnog kataložnog pravilnika, koja se konstituirala tijekom Konferencije.

Tom Delsey je izradio dokument pridruživanja elemenata modela FRBR-elementima standarda ISBD-a koji će biti jedan od temeljnih dokumenata pri radu Studijske grupe za daljnji razvoj. Dogovoreno je da razvoj sheme XML treba pričekati dokument konsolidacije ISBD-a. Rezultati rada Studijske grupe za serijske publikacije upotrijebit će se tijekom konsolidacije ISBD-a.

Studijska grupa za opću oznaku građe zaključila je da problemi vezani uz opću oznaku građe zahtijevaju daljnji rad u odnosu na viševrstu vrstu građe, nositelja građe kao kvalifikatora, jednog ili više zapisa itd.

Stalni odbor za UNIMARC održao je radni sastanak na kojem su razmotreni komentari i pitanja vezana uz prijedloge novih polja formata *UNIMARC za bibliografske podatke* čije se izdavanje predviđa za početak 2005., razmotrena su neka pitanja vezana uz elektroničko izdavanje *Priručnika za UNIMARC: format za pregledne zapise*, potvrđen je *Format UNIMARC za navod o fondu* te razmotren plan rada za 2005. i program radionice koju Stalni odbor organizira za 71. opću konferenciju u Oslu 2005.g.

Stalni odbor za UNIMARC održao je radionicu na temu *Formati za navod o fondu* na kojoj su prikazana struktura i uporaba formata MARC 21 i UNIMARC za navod o fondu.

Radna grupa za FRANAR razmotrila je pitanja i komentare članova Divizije IV na posljednju verziju konceptualnog modela *Uloge preglednih zapisa i njihova obrojčivanja*. Završni dokument odaslat će se tijekom jeseni 2004. na međunarodnu recenziju. Dogovorena je izrada studije o obrojčivanju koja će činiti dio završnog izvještaja Radne grupe.

M. Willer

Izvještaj o radu Sekcije za upravljanje knjižničarskim udrugama (MLAS)

Neposredno prije početka IFLA-ine konferencije u Buenos Airesu održan je i treći sastanak Stalnog odbora IFLA-ine *Sekcije za upravljanje knjižničarskim udrugama* (MLAS). Sastanku je posljednji put predsjedavala dosadašnja predsjednica Sekcije Christina Stenberg koja je izrazila svoje žaljenje što više ne može sudjelovati u radu ovog tijela, čiji je član bila više od deset godina. Na njezin je prijedlog za novog predsjednika jednoglasno izabran Keith Michael Fiels (izvršni predsjednik ALA-e) koji će ovu funkciju obavljati do iduće Skupštine (Oslo 2005.g.). Sastanku je prisustvovalo 19 stalnih članova (od 22 stalna člana), ali također i veliki broj zainteresiranih promatrača.

Osim redovitih izvješća koji se tiču financijskog i programskog djelovanja Sekcije u proteklom razdoblju, Odbor je raspravljao o programu *Razvoja svjetske knjižničarske udruge* (*Global Library Association Development - GLAD*). GLAD-program je promoviran od strane Upravnog Vijeća, a predstavlja veoma važan alat u organizaciji i razvoju IFLA-e. U spomenutom dokumentu je naznačeno kako je na zahtjev MLAS-a došlo je do promjena u financiranju pridruženih aktivnosti, npr. u financiranju Odbora FAIFE. Naime, dosadašnje pridružene aktivnosti, u koje spada i FAIFE, financirale su se iz dodatnih sredstava, a kako je to vrlo važna aktivnost i ne smije ovisiti samo o vanjskim izvorima, MLAS je predložio da se u budućnosti financira iz redovitih IFLA-inih izvora, što je u travnju 2004. i usvojeno.

Na sastanku je također bilo govora o sustavu suradnje između malih i siromašnih knjižničarskih društava s jedne strane te velikih i bogatih s druge, ali ne na način obične pomoći, nego mogućeg partnerstva. O tome će više biti riječi na idućem polugodišnjem sastanku Stalnog odbora koji će se na poziv Jennefer Nicholson iz Australске knjižničarske i informacijske udruge održati od 3. do 5. veljače 2005. u Canberri.

Izlaganjima u programskom dijelu koji je MLAS na Konferenciji održao 26. kolovoza prisustvovalo je 125 sudionika. Sekcija je svoj program započela izlaganjem Mirje Ryynanen iz Finske na temu "Promoviranje knjižnica političarima na način političara: primjer iz lokalne prakse", nakon čega je Winnie Vitzansky prezentirala primjer lobiranja za knjižnice na međunarodnom nivou "Globalno lobiranje za knjižnice: Svjetski sastanak o informacijskom društvu u Ženevi 2003.". Winnie Vitzansky, na poziv predsjednice HKD-a, imala je izlaganje i na našoj Skupštini u Šibeniku ove godine.

Vrlo zanimljivo je bilo i izlaganje IFLA-ine predsjednice Kay Raseroka, koja je govorila o ulozi IFLA-e u lobiranju za knjižnice na međunarodnom nivou apelirajući pritom na nacionalna udruženja da što više različitih podataka vezanih uz njihove knjižnice i knjižničarstvo redovito upućuju IFLA-i. Tako bi i oni kao svojevrsna krovna organizacija imali što više argumenta za javno zagovaranje za knjižnice na globalnom planu.

E. Bačić

Izveštaj o radu komisije IFLA/FAIFE

Komisija FAIFE (*Freedom of access to information and freedom of expression*) osnovana je na godišnjoj skupštini IFLA-e u Kopenhagenu 1997. godine s ciljem omogućavanja prava na neometan pristup informacijama i slobodno izražavanje ideja koje se odnose na knjižnične i informacijske službe. U profesionalne prioritete FAIFE spada obrana načela slobode informiranja, potpora ulozi knjižnica u društvu i omogućavanje neograničenog pristupa informacijama. Ovom posljednjem poklanja se posebna pozornost u kontekstu globalnoga pristupa digitalnim informacijama i s tim povezanih prepreka kao što su digitalni rascjep, društvena inkluzija, informacije za bogate i siromašne i sl. Zbog važnosti misije promicanja intelektualnih sloboda izraženih u članku 19 *Opće deklaracije o ljudskim pravima* Ujedinjenih naroda, ova je komisija odmah po osnivanju uvrštena u jednu od sedam IFLA-inih temeljnih komisija, a nedavno je odlučeno da njezino sjedište bude u službenom sjedištu IFLA-e u Haagu.

Hrvatska je član FAIFE od osnivanja (dosadašnji član bila je prof. dr. A. Horvat). Na 70. IFLA-inoj konferenciji u Buenos Airesu održana su dva sastanka komisije, 22. 08. 2004. i 28. 08. 2004., u dvorani El Aguila, u hotelu Sheraton. Predsjednik Komisije prof. Paul Sturges i tajnica Susanne Seidelin pozdravili su nove članove Komisije i zahvalili se dosadašnjim na njihovom radu i zalaganju. Članovi su upoznati s radom Savjetodavnog odbora Komisije i Glavnog odbora IFLA-e u proteklom razdoblju, širenju suradnje s drugim komisijama IFLA-e (ALP, CLM), kao i drugim nevladinim organizacijama izvan IFLA-e. Istaknuta je važnost FAIFE kao temeljne komisije IFLA-e, ali i problemi, osobito financijski, koji su došli do izražaja nakon ukidanja potpore DANIDA Ministarstva kulture Danske. Stoga Komisija ulaže velike napore na pribavljanju sredstava za rad oslanjajući se zasad na potporu agencije SIDA (Swedish International Development Cooperation Agency), donaciju Danskog knjižničnog udruženja i programa Information for All za zajednički IFLA/UNESCO projekt izrade smjernica za internet.

Komisija, naime, radi na pripremi najvažnijih dokumenata o korištenju interneta, kao što su primjerice *The IFLA/UNESCO Internet Manifesto* i smjernice *IFLA/UNESCO Guidelines on Freedom of Access to Internet Through Libraries*. Komisija je intervenirala u nizu slučajeva ugrožavanja slobode pristupa informacijama, od kojih su najvažnije bile na Kosovu i na Kubi, a u planu su misije u Afganistan i Palestinu / Izrael. Komisija zajedno s Kraljevskom školom informacijskih znanosti iz Kopenhagena podupire istraživanje u okviru doktorske disertacije Stuarta Hamiltona (Velika Britanija) o preprekama u pristupu digitalnim informacijama u zemljama u razvoju.

Tematsko godišnje izvješće za 2004. godinu nosi naziv *Knjižnice za cjeloživotnu pismenost: neograničen pristup informacijama kao temelj za cjeloživotno učenje*, gdje na primjerima iz Afrike, Azije i Srednje i Južne Amerike autori raspravljaju o pravu na pristup informacijama i društvu znanja, izazovima za zemlje u razvoju, primjene ICT-a, temama sa Svjetskog Samita o informacijskom društvu, posebnoj ulozi knjižnica, potrebi strateškog planiranja. U

strategiji komisije u narednom razdoblju prioriteta su: razvoj knjižničnog profesionalizma, promicanje pismenosti, čitanja i cjeloživotnog učenja te društvena odgovornost.

U Svjetskim izvješćima za 2003. g. samo je 19 zemalja od njih 88 prijavilo neki oblik nasilja ili slučajeva ometanja slobode pristupa informacijama. Komisija će nastaviti s izvješćima za 2005. g. Predstavljen je i SAR (*Self assessment Report*) za FAIFE, pilot-projekt evaluacije temeljnih aktivnosti IFLA-e, koji je, za tu priliku osnovano povjerenstvo, ocijenilo pozitivnim i svojevrsnim izazovom, posebice jer je riječ o novoj metodologiji u procjeni rada FAIFE.

U okviru prvog dijela izlaganja koje organiziraju IFLA/FAIFE predavači iz zemalja Latinske Amerike govorili su o stanju intelektualnih sloboda u vremenu vojnih diktatura. Clara Budnik, ravnateljica Knjižnica, arhiva i muzeja Čile (Santiago, Čile), izlagala je o čileanskim knjižnicama prije i poslije vojne diktature u Čileu (1973.-1990.). Marcel Bertolesi (Argentina) dao je upečatljiv i esejistički osvrt na doba vojne diktature u Argentini koja je označila najmračnije razdoblje ugrožavanja intelektualnih sloboda u toj zemlji, dok je Oscar Lopez (Montevideo, Urugvaj) govorio općenito o ljudskim pravima i intelektualnim slobodama u Latinskoj Americi.

Drugi dio izlaganja bio je posvećen problemima "digitalnog rascjepa" u zemljama u razvoju. Paul Sturges (University of Loughborough, Velika Britanija) održao je iznimno zanimljivo izlaganje pod nazivom *Demoni, bolesti i knjižnice danas* u kojem se kao drastični primjeri uzročnika digitalnog rascjepa i nemogućnosti pristupa informacijama pojavljuju problemi kao što su ukorijenjeni mitovi i vjerovanja te bolesti poput AIDS-a, malarije i tuberkuloze. O izazovima globalizacije u Africi govorila je i Ellen Namhilla, ravnateljica Nacionalne knjižnice i arhiva u Namibiji. Ona je održala izlaganje o promjenama koje je izazvalo uvođenje informacijske tehnologije najprije početkom devedesetih u vladine ustanove, a 1996. godine u škole. Informatizacija se odvijala vrlo brzo i zatekla je knjižnice i arhive nespremljene za promjene. Digitalni rascjep se pokazao između urbanih i ruralnih područja, došlo je do razlika u mogućnostima uporabe interneta između novopristiglog i domicilnog stanovništva itd. U 2002. g. narodne knjižnice su dobile računala, ali je za samo nekoliko mjeseci internet ukinut radi velikih troškova koje knjižnice nisu mogle plaćati. Troškove nastoje pokriti povećanjem članarine, a na putu je osnivanje konzorcija koji bi knjižnicama trebao omogućiti brži i lakši pristup informacijama. Na stanje uporabe interneta u Latinskoj Americi, osobito za potrebe ove Konferencije, osvrnuo se u svom izlaganju Stuart Hamilton koji je dao statistički prikaz uporabe interneta u narodnim i znanstvenim knjižnicama u 14 zemalja Latinske Amerike. Martha Alicia Guillen (Sveučilišni centar za bibliotečna istraživanja, Meksiko) održala je izlaganje pod naslovom *Uloga knjižnica u obrazovanju, razvijanju smisla za čitanje i opismenivanju: prijedlog iz vremena revolucije u Meksiku (1913.-1924.)*, u kojem je istaknula pozitivne korake u uspostavljanju sustava obrazovanja i osnivanja narodnih knjižnica te njihove ukupne uloge u promicanju učenosti i pismenosti za vrijeme meksičke revolucije.

M. Šapro Ficović

Izveštaj o 31. konferenciji ravnatelja nacionalnih knjižnica CDNL

Sastanak ravnatelja nacionalnih knjižnica održava se svake godine u okviru godišnje Skupštine Međunarodne udruge knjižničarskih društava i institucija. Ulogu domaćina godišnjeg sastanka uvijek preuzima nacionalna knjižnica koja je domaćin i Opće Skupštine. Ovogodišnja, 31. konferencija održala se u Nacionalnoj knjižnici Argentine, u Biblioteca Nacional de la Republica Argentina, u Buenos Airesu. Posebnost ovog sastanka je i činjenica da je jedan od bivših ravnatelja ove knjižnice bio slavni Jorge Luis Borges, te je sastanak upriličen u auditoriju koji nosi naziv upravo po tom slavnom piscu.

CDNL ima predsjednika, zamjenike predsjednika i tajništvo. Gospođa Jan Fullerton, ravnateljica Nacionalne knjižnice Australije iz Canberre, do ove je godine predsjedala Konferencijom, tako da se ove godine biralo novo predsjedništvo.

Prema dnevnom redu, gospodin Alex Byrne, dopredsjednik IFLA-e, izvijestio je o Svjetskom sastanku na vrhu o Informacijskom društvu (WSIS) održanom u Ženevi.

Na sastanku u Ženevi je predstavljena vizija IFLA-e kao odgovor na Izjavu WSIS-a o načelima za knjižnice i informacijski sektor. U tom se odgovoru iznose ključna načela o utjecaju države i politike na razvoj ICT-a, zatim o potrebi za informacijskom infrastrukturom, jednakom i slobodnom pristupu informacijama i znanju, izgradnji povjerenja i poštivanja sigurnosti u korištenju ICT-a, za osiguranjem okruženja, potrebi korištenja ICT-a u svim djelatnostima, potrebi kulturne i jezične raznolikosti i identiteta te lokalnog sadržaja. Nadalje, među ključnim načelima spominje se uloga medija, etička dimenzija informacijskog društva te potreba za međunarodnom i regionalnom suradnjom.

U nastavku dnevnog reda podnesena su izvješća s regionalnih stručnih konferencija za Latinsku Ameriku. Zatim se skupu obratio ravnatelj Nacionalne knjižnice Argentine, gospodin Eliades Acosta Matos, a regionalno izvješće je podnio gospodin José Martí iz Kube. Istaknuti su kao posebno važni problemi nedostatak legislative, a nedostatak novca je naveden kao problem za ostvarenje uvjeta čuvanja baštine. Spomenuto je i pitanje nedostatka stručnih kadrova.

Predstavljeno je istraživanje u Britanskoj knjižnici o procjeni ekonomskog utjecaja Knjižnice na britansku ekonomiju, koje je pokazalo da Britanska knjižnica za svaku uloženu funtu vrati državi 4 funte. Spajanje Nacionalne knjižnice s Nacionalnim arhivom provedeno je u Kanadi, a dr. Elisabeth Niggemann, ravnateljica Die Deutsche Bibliothek, izvijestila je o projektu *Europske knjižnice*. IFLA je podnijela jednogodišnji opći izvještaj te izvještaj o suradnji IFLA-e i CDNL-a o *Sporazumu o bibliografskom standardu*. Održana je i panel-diskusija na tu temu.

Izvješće o Sekciji za nacionalne knjižnice održala je gospođa Fernanda Maria Campos, predsjednica Sekcije i

zamjenica ravnatelja Nacionalne knjižnice Portugala. Ujedno je predstavila i plan rada za iduću godinu koji će uključivati sve naglašeniju ulogu nacionalnih knjižnica u obrazovnim procesima. Sekcija nacionalnih knjižnica ima svoju diskusijsku listu, tiska glasilo-novosti u elektroničkom formatu te promovira aktivnosti Sekcije. U okviru Sekcije za nacionalne knjižnice održana je zajedno sa Sekcijom PAC-a prezentacija na temu *Čuvanje pisane baštine : imaju li nacionalne knjižnice planove za slučajeve katastrofe?*.

Predstavnik UNESCO-a je ukratko izvijestio o programu Informacijske pismenosti i cjeloživotnom učenju. Naglašeno je da se rezultati u informacijskoj pismenosti postižu u formalnom obrazovanju i kroz različite programe neformalnog obrazovanja, te da se efekti razvoja ne mogu očekivati preko noći. U izvješću se govorilo o predloženim strategijama i aktivnostima.

U izvješću CENL-a govorilo se o članstvu - trenutno je 43 člana iz 41 zemlje članice Vijeća Europe. U 2003. godini CENL je održala 17. sastanak u Vilniusu (Litva), gdje su donesene dvije rezolucije: prva, koja se odnosi na potporu i nastavak obnove zgrade Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Sarajevu i druga, koja podupire planove stvaranja paneuropske usluge pod nazivom Europska knjižnica. Uspostava Europske knjižnice je završetak 36 mjeseci dugog rada partnera u TEL-projektu uz dodatnu financijsku potporu IST-programa Europske zajednice.

Rezultat toga projekta su razvojni planovi za primjenu nove usluge, fleksibilnog sustava metapodataka za objekte i zbirke, uz osiguranje pristupa preko novog portala koji će koristiti SRU (Search and Retrieve via URL) protokol ostvarujući na taj način integrirani pristup središnjoj bazi podataka koji su nastali žetvom metapodataka i distribuiranim bazama podataka pomoću SRU i Z39.50 protokola. Namjera je stvoriti dogovoren profil metapodatka koji će uspostaviti zajednički standard i omogućiti daljnji razvoj i rast zajedničke zbirke nacionalnih knjižnica.

Agencije ISBN i ISSN također su izvijestile o ovogodišnjim aktivnostima i daljnjim planovima. Najavljena je i konferencija za sve ISBN urede u studenom u Berlinu. Ažurni podaci koji se tiču dodjeljivanja ISSN-a mogu se pročitati na stranicama ISSN-a <http://www.lac-bac.gc.ca/iso/tc46sc9/wq5.htm>.

U materijalima CDNL-a dostavljena su godišnja izvješća 51 nacionalne knjižnice.

I ova je Konferencija pokazala zajedništvo u ciljevima gotovo svih nacionalnih knjižnica u svijetu stvarajući kroz svoje programe digitalizacije građe svjetsku zbirku te osiguravajući pristup građi preko kataloga koje su digitalizirali ili pak integrirajući svoje kataloge, kao na primjer Britanska knjižnica. Strategije nacionalnih knjižnica u svim zemljama, bez obzira na različite kulture, usmjerene su na očuvanje i pristup pisanoj baštini svojih zemalja pokazujući svoju jedinstvenu ulogu u nacionalnim kulturama.

M. Mihalić

Seminar EBLIDA-e

(Prag, 5. i 6. studeni 2004.)

EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations) je 5. i 6. studenoga 2004. godine u praškoj Nacionalnoj knjižnici održala sastanak izvršnog odbora i seminar. Seminaru su iz Hrvatske prisustvovali prof. dr. Aleksandra Horvat i doc. dr. Daniela Živković.

Cilj je seminara bio obavijestiti nove članice Europske unije, kao i one koje će to tek postati, o najnovijim zbivanjima važnima za knjižnice i arhive. Predsjednik Jan-Ewout van der Putten uvodno je govorio o poslanju EBLIDA-e. Naglasio je da EBLIDA nije savez stručnih udruga, nego tijelo koje lobira za knjižnice i arhive, čime pospješuje njihovo poslovanje. Cilj joj je poticati i braniti interese stručnjaka u korist naroda koji žive u Europi. Tako se događa da EBLIDA u različitim pitanjima lobira uz same korisnike određenih usluga. Primjerice, u području autorskog prava predstavlja ujedinjen glas europskih knjižnica. EBLIDA djeluje kroz četiri radne grupe, spomenimo zasad onu za pitanja u području kulture i radnu grupu za autorsko pravo.

Europska komisija priprema studiju o znanstvenom nakladništvu, a EBLIDA će svakako izreći svoj stav o tome. Nastoji se stvoriti pregled primjene autorskog prava i točno utvrditi tko sve može koristiti ograničenja autorskog prava. Predviđa se da će se 2005. godine donijeti novi zakoni koje vode ka usklađivanju zakonodavstva u Europi. Poznato je da Europska komisija ima Radnu grupu o upravljanju digitalnim pravima (engl. DRM – Digital Rights Management), čiji rad prati EBLIDA. Razumljivo je da su za uspješno upravljanje digitalnim pravima zainteresirani nakladnici.

Jasno je da EBLIDA ne prati samo zbivanja u području knjige koja su u interesu knjižničara, nego i nakladnika i autora. U takva se pitanja ubraja i pravo javne posudbe (PRL - Public Lending Right), što je posljednjih godina, u skladu sa Smjernicom Europske unije o autorskom pravu iz 2001. godine, uvedeno kao obveza u nove zakone više europskih zemalja. Na sastanku je utvrđeno da je u nekim zemljama to pravo već uvriježeno više desetljeća (Njemačka, Velika Britanija), u nekima je uvedeno nedavno i provodi se tek djelomice (u Sloveniji samo za književna djela domaćih autora), u nekima pak zakonski regulirano, ali se još ne provodi (Hrvatska, Poljska), a u nekima uopće još nije provedeno zakonsko usklađivanje sa Smjernicom Europske unije. Zanimljivo je da autori npr. u Portugalu nisu zainteresirani za takav oblik naknade za svoja djela. Općenito je konstatirano da provođenje prava autora na naknadu za javnu posudbu u knjižnicama ne smije predstavljati financijsko opterećenje ni za korisnika ni za knjižnicu te da sredstva treba osigurati država.

Govorilo se i o drugim temama. Poslovanje knjižnica, kao i cijeli obrazovni proces koji su dobrim dijelom financirani od strane države mogu ugroziti privatni poduzetnici sukladno zalaganju Svjetske trgovinske organizacije čiji je cilj poticanje trgovine. Problem je što obrazovni proces djelomice regulira komercijalni sektor, a djelomice nekomercijalni. Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (engl. Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Prop-

erty Rights –TRIPs) potpisan je 1994. godine u želji da se smanje zapreke u međunarodnoj trgovini te da se istodobno učinkovito promiče zaštita prava intelektualnog vlasništva. Time bi se trebalo osigurati da mjere i postupci za izvršavanje prava intelektualnog vlasništva ne postanu zapreka zakonitoj trgovini. EBLIDA prati razvoj u tom području i zastupa mišljenje da su knjižnične službe od javnog interesa.

Radna grupa EBLIDA-e za stručno obrazovanje daje preporuke Savjetu i Izvršnom odboru o sljedeća tri pitanja: 1) priznavanje stručnih kvalifikacija koje otvara mogućnost za stvaranje zajedničke europske platforme, što je vrlo važno za zemlje u kojima školovanje knjižničara nije zakonski regulirano; 2) radna grupa je analizirala situaciju u zemljama Europske unije s obzirom na Bolonjski proces; 3) proces uvođenja certifikata je još u fazi ispitivanja, o čemu će EBLIDA s vremenom zauzeti stav, no ona ne može djelovati kao Ured za izdavanje certifikata.

Spomenuta je i potreba za suradnjom između knjižnica, arhiva i muzeja te je naglašeno da bibliotekari prednjače u lobiranju. Pokušalo se također raspraviti kako uskladiti lobiranje između nacionalne i međunarodne razine.

D. Živković

EBLIDA-ina Radna grupa za stručno obrazovanje

Nedavno osnovana EBLIDA-ina Radna grupa za stručno obrazovanje (Working Group on Professional Education - PEG) održala je prvi sastanak 15. listopada u Hagu. EBLIDA-in Izvršni odbor i Vijeće odobrili su osnivanje s ciljem da se bavi, između ostalog, i predloženom Direktivom o priznavanju stručnih kvalifikacija čiji je cilj ujednačavanje prijašnjih europskih legislativa o reguliranju struka. Knjižnični i informacijski stručnjaci nisu uvršteni u ovaj tekst.

Prema odluci EBLIDA-inog Izvršnog odbora, Radna grupa treba uspostaviti suradnju s EUCLID-om, Europskom udrugom za knjižnično i informacijsko obrazovanje i istraživanje (<http://www.jbi.hio.no/bibin/euclid/>), kako bi pratila pitanja vezana uz više obrazovanje.

Radna je grupa također raspravljala o priznavanju stručnih kvalifikacija i diploma, europskom visokom obrazovanju, Bolonjskom procesu i mogućnosti stvaranja Europskog stručnog programa koji će predstavljati stručnjake zaposlene u knjižnicama, arhivima i informacijskom sektoru, što je uvedeno u Članku 15 predložene Direktive o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Finsko knjižničarsko društvo bit će domaćin idućeg sastanka Radne grupe koji će se održati 11. i 12. ožujka 2005. godine u Helsinkiju. Zainteresirani za rad u ovoj EBLIDA-inoj radnoj grupi pozivaju se da se jave u tajništvo EBLIDA-e.

Više informacija na adresama:

<http://www.eblida.org/>

<http://www.europa.eu.int/comm/internalmarket/qualifications/index.en.htm>

<http://europa.eu.int/comm/education/index.en.html>

Prevela s engleskoga I. Kranjec

Okrugli stol **Hrvatske školske knjižnice u svjetlu IFLA-inih smjernica za školske knjižnice**

(Zagreb, 8. lipnja 2004.)

Hrvatsko knjižničarsko društvo izdalo je krajem svibnja ove godine prijevod IFLA/UNESCO-vih smjernica za rad školskih knjižnica (*The IFLA/UNESCO school library guidelines*), a povodom promocije prijevoda Komisija za školske knjižnice HKD-a priredila je 8. lipnja 2004. godine u zagrebačkoj Gradskoj knjižnici okrugli stol pod nazivom "Hrvatske školske knjižnice u svjetlu IFLA-inih smjernica za školske knjižnice". Skup je podržao Gradski ured za obrazovanje i šport Grada Zagreba u sklopu projekta neformalnog obrazovanja u 2004. godini.

U prvom dijelu programa kroz izlaganja Veronike Čelić-Tica iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Aleksandre Horvat s Katedre za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Loris Bučević-Sanvincenti iz Matične službe KGZ-a, Biserke Šušnjić iz Zavoda za školstvo i Evice Tihomirović, predsjednice Komisije za školske knjižnice, razmatralo se trenutno stanje školskih knjižnica, usporedba važećeg Standarda za školske knjižnice sa smjernicama, te problem financiranja opreme školskih knjižnica i vrednovanja rada školskoga knjižničara.

U drugom je dijelu sudjelovala gđa Glenys Willars (Library Services for Education, Leicestershire), bivša predsjednica IFLA-ine Sekcije za školske knjižnice i urednica izvornog izdanja smjernica. Svoje dugogodišnje iskustvo i poznavanje rada školskih knjižnica diljem svijeta, a napose u Velikoj Britaniji, podijelila je s hrvatskim školskim knjižničarima u vrlo nadahnutom izlaganju, te ujedno dala i svoju ocjenu naših školskih knjižnica koje je uspjela obići tijekom boravka u Zagrebu. Naglasila je važnu ulogu školskih knjižnica u promicanju čitanja, u poučavanju i učenju za sve (Teaching and Learning for all).

Nataša Kuštrin-Tušek, predsjednica Sekcije za školske knjižnice Slovenskoga knjižničarskog društva, svojim je izlaganjem upoznala prisutne s novostima u slovenskim školskim knjižnicama i promjenama vezanima uz ulazak Slovenije u Europsku uniju.

U radu okruglog stola je sudjelovalo stotinjak članova HKD-a (školskih knjižničara i stručnih suradnika iz matičnih službi iz svih županija), što svjedoči o velikom interesu za problematiku vezanu uz rad školskih knjižnica, ali i o ovakvom načinu informiranja i stručnog usavršavanja.

Na skupu su doneseni sljedeći zaključci:

- osim postojećeg Standarda za školske knjižnice koji je dobro razrađen, trebalo bi izraditi još neke dodatne materijale o radu u školskoj knjižnici poštujući naputke Smjernica
- u postojeći Standard za školske knjižnice obavezno treba unijeti odredbu o financiranju nabave knjižničnoga fonda i modusu njegove realizacije
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u svrhu općeg informacijskog napretka školstva koje pridonosi razvoju i boljitku cijele populacije treba odrediti financijski minimum koji škola godišnje treba uložiti u svoju školsku knjižnicu (iz sredstava za učenički standard)
- treba što prije utvrditi smjernice za promidžbu školske knjižnice i školskoga knjižničarstva
- nužno je provesti cjelokupnu informatizaciju svih školskih knjižnica jer nam to nalaže današnje vrijeme i razvoj IC-tehnologije, a u svrhu kvalitetnijeg rada školskog knjižničara i dobiti svih korisnika knjižnica
- nužno je poštivati doneseni Standard za školske knjižnice i od strane Ministarstva i ravnatelja škola te težiti da se poštuju i što prije ispune njegove odredbe jer je Standard i raden s težnjom približavanja međunarodnim standardima i propisima.

E. Tihomirović

28. rujna – Međunarodni dan "Građani imaju pravo znati"

U organizaciji Hrvatskog helsinškog odbora i Koalicije *Javnost ima pravo znati*, u kojoj je sada već 28 nevladinih udruga, a među kojima i Hrvatsko knjižničarsko društvo, po prvi je put u Hrvatskoj obilježen Međunarodni dan "Građani imaju pravo znati".

Uspješno lobiranje za donošenje Zakona o pravu na pristup informacijama, koji je usvojen 15. listopada 2003., nastavljeno je nizom aktivnosti usmjerenih na poticanje za provođenje zakona. Tiskani su i distribuirani posebni obrasci zahtjeva za informacijom, testirana je provedba Zakona o pravu na pristup informacijama (ZPPI) te je organizirana javna rasprava, održana 28. rujna 2004. u Hrvatskom novinarskom domu. U raspravi su sudjelovali najviši državni dužnosnici: predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić, ministrica pravosuđa Vesna Škare-Ožbolt, državni tajnik u Središnjem državnom uredu za upravu Antun Palarić, zastupnik u Saboru Nenad Stazić, zamjenica predsjednika Upravnog suda Marija Kriletić, zamjenici ministara, državni tajnici i članovi NVO Koalicije te predstavnici medija.

Osim podrške provođenju Zakona koju su iznijeli svi govornici te podsjećanja na obvezu tijela javne vlasti da objavljuju informacije, prikazani su rezultati testiranja primjene ZPPI-ja. Krajem kolovoza poslani su upitnici na 178 adresa tijela javnih vlasti s pitanjima objavljuju li odluke, imaju li službeni upisnik te uposlenog službenika. Pristiglo je 26% odgovora koji su pokazali da većina tijela javnih vlasti nema ustrojen poseban registar u koji bilježi pristigle zahtjeve za informacijom, niti katalog informacija/dokumenta kojima raspolažu, a samo su 2 tijela javne vlasti (Požeško-slavonska i Koprivničko-križevačka županija) imenovala posebnog službenika za rješavanje zahtjeva iz ZPPI-ja.

Od 250 zahtjeva za informacijom poslanih tijelima javne vlasti, na državnoj i lokalnim razinama, dobiveno je samo 80 odgovora, od kojih 68 pozitivnih i 12 negativnih.

Osnovni cilj obilježavanja Međunarodnog dana "Građani imaju pravo znati" bio je da se dodatno potakne i osnaži kampanja NVO Koalicije za primjenu Zakona o pravu na pristup informacijama u Hrvatskoj. U tome mogu pomoći i sve knjižnice koje će svoje korisnike upoznati sa Zakonom, kao i s tijelima javne vlasti kojima se mogu obratiti (Popis tijela javne vlasti, NN 146/04), ali i svi knjižničari koji će pitanja koja su im važna kao građanima ili djelatnicima knjižnica uputiti na prave adrese.

A. Belan-Simić

Mjesec hrvatske knjige 2004. u čast Ivane Brlić-Mažuranić

Ovogodišnja manifestacija Mjeseca hrvatske knjige u cijelosti je bila posvećena velikoj obljetnici – 130. godišnjici rođenja Ivane Brlić-Mažuranić. Zbog toga je i otvorenje manifestacije održano u Ogulinu, mjestu rođenja “hrvatskog Andersena”.

Manifestacija se već tradicionalno otvara 15. listopada, i to pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske (i financiranja središnjih programa), a u organizaciji Knjižnica grada Zagreba.

Ogulin je, dakle, 15. listopada, ugostio brojne uzvanike - knjižničare, nakladnike i sve ljubitelje knjige te im pokazao kako njeguju uspomenu na veliku spisateljicu. Istodobno, Grad Ogulin je pokazao i svoje planove za novu knjižnicu.

Na poziv koji je uputio Programski i organizacijski odbor manifestacije da planiraju svoje programe za “Mjesec hrvatske knjige 2004.”, odazvalo se ove godine oko sto i osamdeset gradskih, općinskih, područnih knjižnica i ogranaka s gotovo dvije tisuće različitih programa. Programi su bili vrlo bogati, kreativni i raznoliki – od tradicionalnih tribina i predstavljanja knjiga, izložaba, igraonica i radionica do značajnijeg sudjelovanja u ukupnom životu lokalnih

zajednica. Velik je broj programa bio namijenjen djeci i mladima, a sve je češća suradnja ne samo između djelatnika knjižnica iz različitih krajeva, nego i korisnika – možda se može posebno istaći zajedničko druženje tinejdžera, korisnika gradskih knjižnica iz Rijeke, Zadra, Koprivnice, Bjelovara i Zagreba. U mnogim se sredinama posebno obilježila velika obljetnica Ivane Brlić-Mažuranić, ali i drugih velikana, ponajprije pisane riječi: Andrije Kačića-Miošića, Ksavera Šandora Gjalskog, Pabla Nerude, Ivana Lucića, Ante Kovačića....

Kao i prošlih godina, Hrvatski centar za dječju knjigu koji djeluje pri Knjižnicama grada Zagreba organizirao je nacionalni kviz za promicanje čitanja pod nazivom “U čast Ivane Brlić-Mažuranić”. Iz godine u godinu sve je veći odaziv knjižnica koje provode kviz za svoje najmlađe korisnike – broj djece, sudionika kviza, penje se na nekoliko tisuća. Završna svečanost s podjelom nagrada za najuspješnije i najsretnije sudionike održala se već tradicionalno u Kongresnoj dvorani Zagrebačkog velesajma 12. studenog u okviru sajma knjiga “Interliber”. Glavni pokrovitelj kviza je i ove godine bila “Mozaik knjiga”.

Proslav ovogodišnje programske knjižice napisao je Luko Paljetak – i to ne jedan, nego dva. Jedan je posvećen Ivani, a drugi čitanju. Likovno rješenje

plakata, programske knjižice, pozivnice i *bookmarkera* napravio je mladi likovni umjetnik Tomislav Tomić, već poznat kao izvrstan ilustrator bajki Ivane Brlić-Mažuranić.

Kao poseban program ovogodišnje manifestacije organizirana je “putujuća” izložba o životu i djelu Ivane Brlić-Mažuranić koju su pripremile Ranka Javor, Ismena Meić i Zdenka Sviben iz Gradske knjižnice u Zagrebu. Izložba je već krenula na put – engleska je verzija bila postavljena na hrvatskom štandu na sajmu knjiga u Frankfurtu, a hrvatska verzija na štandu Zajednice nakladnika i knjižara na ovogodišnjem “Interliberu”. U Gradskoj knjižnici u Zagrebu ista je izložba nadopunjena vrlo vrijednim i rijetkim izdanjima iz zbirki Hrvatskog centra za dječju knjigu, RARE i ostalih odjela. Engleska verzija uskoro kreće na put u Helsinki i Budimpeštu, a hrvatske su verzije na raspolaganju svim zainteresiranim knjižnicama.

Manifestacija se i ove godine uključila u sajam knjiga “Interliber” zahvaljujući dobroj suradnji sa Zagrebačkim velesajmom i Zajednicom nakladnika na prethodna dva sajma. Knjižnice i knjižničarska društva izložile su svoja izdanja na vlastitom štandu, a odjeli za djecu i mlade iz Bjelovara, Orebića, Zadra i Zagreba održali su petnaest kreativnih radionica s temama iz djela Ivane Brlić-Mažuranić.

Završetak ovogodišnje manifestacije održan je 15. studenoga u Čakovcu, gdje je u prisustvu brojnih uzvanika obavljeno svečano imenovanje čakovačke knjižnice Knjižnicom “Nikole Zrinskog”.

Z. Sviben

Međunarodni kongres knjižničara i 32. generalna skupština Knjižničarskog društva Austrije *Knjižnica – raj za čitatelja*

(Salzburg, od 23. do 25. lipnja 2004.)

Ovogodišnji kongres Knjižničarskog saveza Austrije održavao se pod vrlo zanimljivim i poticajnim naslovom *Knjižnica – raj za čitatelja*. Taj je naslov ilustriran slikom na plakatu i pozivnici za kongres koja prikazuje središnju scenu sa svoda Sikstinske kapele u kojoj se sastaju Božja i ljudska ruka. Tu dramatičnu Michelangelovu scenu nadopunjava jedan detalj: u Božjoj ruci je knjiga.

Kongres je bogatim programom učinio korak prema knjižnici – raju za čitatelje. Nakon uvodnih izlaganja i pozdrava Dr. F. Paschera (predsjednika Knjižničarskog saveza Austrije), Dr. H. Schadena (gradonačelnika Salzburga) i G. Leitnera (tajnika Saveza), čuli smo nadahnuto i filozofskim razmišljanjima prožeto predavanje austrijskog pisca Franza Schuha. Njegova je poruka da je čitanje i pisanje put do raja. Mladi predavač Paulus Hochgatter je na poetski način opisao svoje djetinjstvo u kojem je našao put do knjige. Mnogi smo u njegovoj priči prepoznali svoje djetinjstvo, a namjera je zajedničkog razmišljanja bila kako današnju djecu privući čitanju i knjizi. Odgovor koji je zračio iz ovog izlaganja je da knjiga treba privući djecu, ali ne bilo koja knjiga i ne knjiga koju nudi bilo koji knjižničar, nego onaj koji zna «kako».

Nakon toga razvila se diskusija pod nazivom *Pet do dvanaest – ugroženi raj*. Kao i svagdje gdje se govori o ovim temama, govorilo se o poplavi novih medija, internetu i «ugroženosti» klasične knjige koju mnogi smatraju «zastarjelom». Posebice je to vidljivo kod mlađih generacija koje možda neće priznati da ne čitaju, ali u razgovoru s njima brzo ćemo shvatiti da literaturu poznaju samo preko filmova i različitih ekranizacija. Nije bilo i nema jednoznačnog odgovora na ovo pitanje - problem. Svaka ovakva rasprava je korak prema odgovoru i rješenju, ali ne nudi

ništa konkretno. U popodnevnim dijelima kongresa mogli smo birati radionice koje su ponudile konkretne odgovore na pitanje kako privući i animirati djecu, kako informirati odrasle, kako postati raj u koji će se vratiti i oni koji su iz njega «istjerani».

Svaki je sudionik mogao sudjelovati u dvjema radionicama. Budući da smo bile dvije predstavnice iz Hrvatske, sudjelovale smo u radu četiriju radionica. Kolegica Suzana Deak odabrala je radionicu u kojoj se govorilo o virtualnim knjižnicama i o knjižnicama koje rade na programima socijalne integracije različitih useljenika u Austriju, dok sam ja, s obzirom da radim u školskoj knjižnici, odabrala radionicu u kojoj se govorilo o suradnji knjižničnih servisa i škola te radionici o animaciji za čitanje u školskim knjižnicama. Kroz rad ovih radionica i u kontaktima sa sudionicima iz Austrije saznala sam mnogo o radu školskih knjižnica u Austriji.

Vidljive su razlike u knjižnicama u Austriji i Hrvatskoj. Prije svega, u radu jedne od radionica sudjelovala je i savjetnica iz njihovog ministarstva, koja je odgovarala na konkretna pitanja knjižničara, a veliku pomoć knjižničarima u Austriji pružaju knjižnični servisi koji kod nas ne postoje. Iako su znatne razlike u stanju knjižnica u pojedinim pokrajinama u Austriji (dok su u nekim mjestima i gradovima vlasti naklonjene knjižnicama, dobro ih financiraju i podupiru njihov rad, drugdje to nije slučaj), ipak njihove knjižnice raspolazu s daleko većim prostorima i boljim fondom knjiga nego naše. Doduše, moramo shvatiti da je to i neusporedivo bogatija zemlja kojoj je to lakše postići.

Međutim i oni imaju velike probleme. Najčešće školski knjižničari rade većinu radnog vremena u nastavi i samo su nekoliko sati tjedno u knjižnici. Tada uglavnom izdaju knjige učenicima, a stručne poslove moraju raditi u slobodno vrijeme. Vrlo odlučno su tražili da se taj njihov problem riješi. Smatram da smo mi u Hrvatskoj u tom pogledu ipak učinili više.

Radionica koju su vodili Barbara i Hermann Pitzer, koji su slikovito i različitim primjerima pokazali na koje sve načine možemo privući djecu u knjižnice i zainteresirati ih za čitanje, bila mi je najkorisnija. Pokazane su nam

brojne igrice i načini čitanja koji djecu mogu privući i zainteresirati, a dobili smo i pisane primjere takvog rada te se nadam da ću neke od njih iskoristiti u radu.

Kongres je u cjelini bio vrlo dobro organiziran. Sva su se predavanja održavala u ugodnom ambijentu kongresnog centra u Salzburgu, a prema našoj procjeni bilo je više od 500 sudionika. Uglavnom su to bili knjižničari iz Austrije te gosti - predstavnici iz Njemačke, Slovačke, Slovenije i Hrvatske. Osim stručnog dijela, organizatori su se pobrinuli i za kulturni dio programa, tako da je za nas bila priredena kazališna predstava i koncert (naravno, Mozart i Haydn). Upada u oči poštovanje s kojim se regionalne i gradske vlasti odnose prema knjižničarima jer smo bili gosti na koktelu i kod jednih i kod drugih.

Kolege iz Austrije su svojim gostoprimstvom i ljubaznošću pokazali svoj odnos prema kolegama iz susjednih zemalja. Osjećale smo se ugodno i naučile smo mnogo, a posebice je to bio lijep osjećaj u gradu kao što je Salzburg. Već kod dolaska u Salzburg nismo se mogli nagledati prirodnih ljepota, pa kao da je ovaj raj zemaljski s namjerom odabran za ovakvu temu: *Knjižnica – raj za čitatelja*.

D. Pelko

36. skupština Mađarskog knjižničarskog društva

(Miskolc, 29.-31. kolovoza 2004.)

U Miskolcu, gradu na sjeveroistoku Mađarske, održana je od 29. do 31. kolovoza 36. skupština Mađarskog knjižničarskog društva pod nazivom *Knjižnica - prilika za budućnost*. Skupštini je prisustvovalo više od 600 knjižničara iz svih krajeva Mađarske te gosti iz Njemačke, Austrije, Slovačke, Norveške, Ukrajine, Rumunjske, Srbije i Crne Gore, Hrvatske i Slovenije. Organizatori ovog skupa su Mađarsko knjižničarsko društvo, Ogranak Društva za Županiju Boršod, Županijska knjižnica II. Rákóczi Ferenc, Gradska knjižnica Miskolc, Sveučilišna knjižnica Miskolc, Arhiv i Muzej grada Miskolca.

Rad skupštine se odvijao u sedam sekcija. Skupština se održavala u prostorima Županijske knjižnice, Narodnog kazališta, Gradske knjižnice i Sveučilišta Miskolc.

Prvi dan Skupštine protekao je u međusobnom upoznavanju, razgledavanju kulturno-povijesnih znamenitosti grada i prigodnih izložbi. Svečana Plenarna sjednica održana je u poslijepodnevnom satima, a njoj je nazočio i gospodin István Hiller, ministar nacionalnog kulturnog nasljeđa, te je održao i jedno od uvodnih predavanja. Nakon sjednice sudionike skupa ugostio je gradonačelnik grada Miskolca. Za večernje sate sudionici su mogli birati između dva programa: dixilend koncerta i kupanja u jedinstvenom špiljskom termalnom kupalištu.

Drugi radni dan Skupštine se odvijao u sekcijama koje su svaka za sebe imale moto. *Što možemo učiniti, što činimo za djecu s posebnim potrebama* bio je moto Sekcije knjižničara dječjih knjižnica. Održano je nekoliko zanimljivih izlaganja o odnosu hendikepirane djece i njihove okoline, o tome kako knjižnice mogu pomoći takvoj djeci, kako čitanje utječe na psihi djeteta, o iskustvima knjižničara u radu s takvom djecom.

Sekcija knjižničara narodnih knjižnica radila je pod motom *Stvaranje mogućnosti za jednakost – položaj nekoliko društvenih skupina*. Predavanja su bila posvećena pitanju Roma i njihovoj prisutnosti u knjižnicama, obiteljskom odgoju Roma, stanju ravnopravnosti žena u pruženim mogućnostima u Mađarskoj.

Knjižničari tehničkih knjižnica su za moto svoje sekcije izabrali *Stvaranje jednakih mogućnosti za male sredine putem informiranja i publikacija*. Predavači su govorili o tome što tehničke knjižnice mogu učiniti kako bi pomogle razvoju malih sredina, kako mogu pridonijeti širenju i dostupnosti informacija o zdravstvu, o mogućnostima poboljšanja opskrbe područja Esztergom-Komárom mađarskim publikacijama, udžbenicima i časopisima, o ulozi nacionalne knjižnice u obradi zavičajne građe pomoću mikrofilmiranja, fotografiranja i digitalizacije.

Posebnu sekciju imali su knjižničari Županije Borsod pod motom *Zajedno – pružanje mogućnosti u Županiji Borsod*. Predavanja su bila na

temu: mala naselja na pragu informacijskog društva, novi putevi i mogućnosti u srednjoškolskom obrazovanju, smanjivanje razlika u integriranom odgojno-kulturnom sustavu, pokretne knjižnice, digitalizacija kao mogućnost za lakši pristup građi, terapijski rad pomoću umjetničkih djela, rad i razvoj informacijskih sustava u Mađarskoj.

Sekcija knjižničara društvenih znanosti održana je pod motom *Doživotno učenje – knjižnica ravnopravnosti*. Ovdje se raspravljalo o ulozi knjižnica u obrazovanju i informiranju, o ulozi škola i knjižnica u obrazovanju odraslih, o ulozi školskih knjižnica u društvu koje se temelji na znanju, mogućnostima u cjelokupnom obrazovanju, mogućnostima u školskim knjižnicama, mogućnostima u pedagoškom programu romske gimnazije.

Nekonvencionalna uloga knjižnica i knjižničara bio je moto šeste sekcije, koja je bila podijeljena na dva dijela. Prvi dio je bio pod nazivom *Digitalne usluge pristupačne za sve skupine korisnika*. Predavači su se osvrnuli na e-knjige, korištenje interneta po dobnim skupinama, informatičke mogućnosti za slijepe i slabovidne i iskustvima knjižničara u radu s takvim osobama. Drugi dio je nosio naziv *Knjižničari čitači*. Predavači su govorili o svojim doživljajima čitanja različitih djela.

Sekcija knjižničara glazbenih knjižnica radila je pod motom *Uloga glazbe u razvoju*. Predavanja su bila posvećena ulozi glazbe u svakodnevnom životu i povijesti glazbe.

Radni dio Skupštine završen je Plenarnom sjednicom. Završna svečanost održana je u auli Sveučilišta Miskolc, gdje je organizirano druženje svih sudionika Skupštine.

Treći dan je bio dan za izlete. Sudionici su mogli birati nekoliko destinacija: od posjeta značajnim kulturno povjesnim spomenicima u okolini Miskolca do odlaska u obližnju Slovačku.

Cijela je Skupština bila posvećena temi ravnopravnosti u svim vidovima života, jer osnovno pravo svakog čovjeka je da živi jednako dostojanstveno kao i svi drugi. Budući da se sada u Mađarskoj, koja je nedavno članica Europske unije, događaju promjene u svim vidovima društva vezane za pružanje jednakih mogućnosti za sve stanovnike bez obzira na društveni, socijalni i zdravstveni

položaj, Mađarsko knjižničarsko društvo, u skladu sa strategijama razvoja mađarskih knjižnica, na ovoj je Skupštini željelo predočiti koliko i kako knjižnice i knjižničari mogu pomoći u ostvarivanju tih ciljeva. Svojom otvorenošću prema svim sadašnjim i budućim korisnicima, pružanjem raznovrsnih usluga, omogućavanjem pristupa svim vidovima informacija knjižnice i knjižničari daju veliki doprinos razvoju jednakosti i pružanju jednakih mogućnosti za budućnost.

M. Ferenc

Stari majstori u novom dobu

Posjet narodnoj knjižnici u nizozemskom gradu Leidenu

Leiden, rodni grad Rembrandta van Rijna, grad najstarijeg nizozemskog sveučilišta, *grad-srce* tzv. Randstada (kruga kojeg čine veliki gradovi zapadne Nizozemske: Amsterdam, Rotterdam, Haag i Utrecht), grad kanala, uskih ulica, živopisnih kuća i prekrasnih trgova i ... grad knjige i čitanja.

O knjižnici

U podnožju stare citadele, uklopljena u srž stare gradske jezgre, smjestila se *Javna knjižnica grada Leidena*. Staro zdanje izgrađeno u smeđoj cigli, u blizini svih glavnih *žila kucavica* grada, udomilo je modernu gradsku knjižnicu koja svojim članovima pruža širok izbor sadržaja i usluga.

Na samom ulazu dočekuje nas mjesto prve komunikacije građana i knjižnice, oglasna ploča prekrivena oglasnim listićima na kojima građani nude i potražuju raznovrsne intelektualne usluge, kao i oglasi za najraznovrsnije gradske informacije.

Potom se otvara širok i svjetao prostor, u kojem su smještene zbirke za odrasle, djecu i mlade, 24 kompjutorske stanice, prostor za razduživanje građe (članovi u posebnom otvoru u zidu ostavljaju posuđenu građu: knjige, video kazete, CD-romove, DVD) kao i prostor za zaduživanje građe, te nekoliko ugodnih mjesta na kojima možete neometano i udobno sjesti i čitati. Ukoliko želite, mirno mjesto za rad i čitanje možete pronaći i u čitaonici,

a u posebnom prostoru na usluzi su Vam i automati za kavu i bezalkoholna pića. U sklopu knjižnice je i galerijski prostor, u kojem se redovito izmjenjuju izložbe domaćih i stranih umjetnika.

Javna knjižnica Leiden ima svoju središnju knjižnicu, tri glavne podružnice i pet manjih, a u sklopu pružanja knjižničkih usluga za mlade, manja i udaljena mjesta posjećuje i bibliobus. Nizozemski sustav narodnih knjižnica pruža knjižnicama servise koji omogućuju da knjige stižu u knjižnice (pa tako i u leidensku) gotovo potpuno opremljene za posudbu. Dakako, knjiga se uvodi u kompjutorski sustav svake knjižnice prema vlastitim datotekama, ali sam proces teče jednostavno, učinkovito i brzo.

Posebnu pozornost u ovoj knjižnici privlači raznovrsnost usluga i sadržaja koje se nude korisnicima različite dobi, a koje mi je predstavila koordinatorica *Informacijskog centra Openbare Bibliotheek Leiden*, gospođa Wilma Raaymakers.

Usluge i sadržaji

Sve započinje učlanjenjem (knjižnica se financira iz gradskog proračuna i vlastitih prihoda) i pri tome su budućem korisniku ponuđene četiri razine članstva, prema vlastitim potrebama i interesima. Tako korisnik može izabrati: *osnovno članstvo* koje mu omogućuje posudbu do 25 knjiga godišnje; *standardno članstvo* koje dozvoljava posudbu od 25 do 34 knjige godišnje; tzv. *plus-članstvo* s mogućnošću posudbe više od 34 knjige godišnje. Dok se članovima na ovim razinama posudba pojedinih jedinica građe dodatno naplaćuje, tzv. *super-članstvo* pruža različite pogodnosti. Uz posudbu više od 34 knjiga godišnje i mogućnost posudbe jedinica građe na duži rok, korisnik može besplatno posuditi sve vrste građe, kao i posudbu 20 jedinica neknižne građe odjednom, a ostvaruje i pravo na besplatnu rezervaciju knjiga i drugo. Sve ovo ne vrijedi za djecu i mlade (do 17 godina): za njih su usluge knjižnice potpuno besplatne!

Uz redovne knjižnične usluge, knjižnica je razvila i *Knjiga-do-kuće-servis*, za sve one korisnike koji nisu u mogućnosti osobno doći u knjižnicu. Ovaj servis uključuje rad volontera (koje koordinira knjižničar zadužen za ovaj servis) i iznimno je prilagodljiv

glede dužine roka posudbe jedinica građe, zakasnina i drugog, u cilju pružanja kvalitetne usluge svim korisnicima. Gotovo da nije potrebno ni spominjati činjenicu da je knjižnica, kao uostalom gotovo sve institucije u gradu, prilagođena osobama s invaliditetom.

Knjižnica je jedno od kulturnih središta Leidena, stoga je iznimno važna promocija knjižnice u zajednici, kao i suradnja s lokalnim kulturnim i obrazovnim institucijama, za što se brine posebna služba za odnose s javnošću. Marketinški pristup moguće je prepoznati u iznimno dobroj suradnji s knjižarama (tako se npr. logo jedne od knjižara nalazi i na poledini članske iskaznice; donacije i sponzorstva čine značajan dio suradnje), ali i u činjenici da s prvim hladnijim danima knjižnica svoja vrata otvara i nedjeljom.

Ukoliko žele, korisnici mogu elektroničkim putem redovno dobivati besplatne informacije o svim novostima u njihovoj knjižnici. Usluga korištenja interneta se naplaćuje, no članovima je na raspolaganju besplatna usluga on-line pretraživanja određenog broja stranica s raznovrsnim informacijama (glazba, dokumentacijski centar, pretraživanje tiskovina i drugo). Ovo je posebno zanimljivo mladima: omogućeno im je pretraživanje *Muziekweb*-a, kataloga Središnje fonoteke u Rotterdamu, koji obuhvaća 250 000 CD-a, 300 000 LP ploča i oko 1000 glazbenih DVD-a. Mladima je dostupna i baza podataka o nizozemskim književnicima, njihovim djelima, recenzijama njihovih djela, kao i posebna stranica sa dnevnim i tjednim recenzijama knjiga za mlade. Ukoliko korisnici žele izraziti svoje želje, primjedbe i pohvale pisanim putem, na raspolaganju im je sandučić postavljen u tu svrhu, darovan od nacionalne pošte.

Tijekom godine u prostorima knjižnice odvijaju se i drugi različiti sadržaji: predavanja, tečajevi i radio-nice, kao što su npr. tečaj *Excelsa*, pretraživanja na internetu vezana uz genealogiju, predstavljanja nevladinih organizacija, promocije knjiga i drugo. Iako su cijene simbolične, ostaje činjenica da se poneki sadržaji korisnicima posebno naplaćuju.

Aladin, čarolijama knjižničara, *čarobira* odgovore na upite korisnika i ovdje, u leidenskoj knjižnici, a prema

riječima gđe. Raaymakers najviše upita stiže od mlade populacije, pa tako uz sve ozbiljne upite, knjižničari su vrlo često u situaciji da na smiješne upite smišljaju i duhovite odgovore.

Dječji odjel i odjel za mlade

Naročitu pozornost u knjižnici posvećuju djeci korisnicima i to smatraju svojim najznačajnijim doprinosom zajednici. Dječji odjel i odjel za mlade zauzima poseban prostor, u kojem su dostupne različite književne i knjižničke informacije koje bi mogle zanimati djecu, mlade, roditelje i nastavnike. Mladima su tako dostupne različite informacije o zdravlju, kulturnim sadržajima u gradu, putovanjima, sportu, slobodnom vremenu, fakultetima, uvjetima zapošljavanja i drugo.

Dječji odjel, pak, ostvaruje izuzetnu suradnju s kazalištima, pa tako sva uprizorenja književnih djela na kazališnim daskama doživljavaju svoju promociju i u knjižnici. Knjižnica sudjeluje i u nizozemskim nominacijama za tzv. *Dječji žiri* te promovira njegov rad i misiju, potičući djecu i mlade da čitaju i izabiru njihove omiljene naslove i autore.

Poseban je događaj u godini održavanje tzv. *Tjedna dječje knjige*, koji je ove godine održan od 6. do 16. listopada. U tom tjednu cijeli grad, pa i zemlja (događaj je pod pokroviteljstvom kraljevske obitelji) uživa u javnim čitanjima djela za djecu (u kojima sudjeluju i članovi kraljevske obitelji!), promocijama dječjih knjiga, promocijama čitanja, kazališnim predstavama za djecu i drugome. Tako je leidenska knjižnica svoju završnu svečanost ovogodišnjeg *Tjedna dječje knjige* nazvala *Noć 1001 knjige za djecu*.

Događaj, interkulturalni festival, zamišljen je kao večer (od 17:00 do 22:00 sata) glazbe, igara, čitanja knjiga, susreta s autorima, okrijepe uz grickalice i sokove. Uistinu dostojan način slavljenja knjige i čitanja!

Uz ove sadržaje knjižnica u svom redovnom programu ostvaruje suradnju sa školama, koju koordinira knjižničar specijaliziran za taj posao. Suradnja obuhvaća redovno predstavljanje knjižnice i njezinog sustava djeci školske dobi (tri puta tijekom školske godine); predstavljanje književnika / književnica, ilustratora / ilustratorica; grupne posjete; predstavljanje zbirke

projekata (za domaće zadaće, grupne projekte, projekte na razini škole i drugo), kao i odlazak knjižničara u škole. Suradnja je značajna i u radu bibliobusa: uz redovne aktivnosti bibliobusa za djecu (od 0 do 13 godina), tzv. *biebbus*, koji omogućuje posudbu slikovnica, knjiga, audio/video vrpce, bibliobus posjećuje i škole. Tako djeca posuđuju knjige, govore o njima u školi, razmjenjuju ih unutar škole (ne nose ih kući) i za posuđene knjige je u tom slučaju odgovorna škola.

Biebweb – knjižnica sadašnjosti

Digitalna era i naobrazba za usvajanje nove vrste pismenosti ponukala je leidsku knjižnicu na stvaranje takvog programa za najmlađe. Program se zove *Biebweb* (bibliotheek + web) i odvija se u osam grupa. Cilj programa je promovirati multimediju (načine uporabe, prednosti i dr.), rad s digitalnim oblicima informacija, korištenje web-stranice knjižnice te uspostaviti virtualnu suradnju škola i knjižnice. Jednostavnim online prijavom škole mogu okupiti nekoliko različitih grupa čitača koji će, ovisno prema dobi, sudjelovati u jednoj od odabranih kategorija. A kategorije? Zanimljive, izazovne, neobične! Jednoj je ime *Miš-čitatelj*, druga se zove *Virus čitanja* itd. Svaka grupa ima zapravo određene zadatke i cilj, a u suradnji s knjižnicom osiguravaju se potrebni materijali za rad (knjige, CD-romovi, slušalice). Program je financijski potpomognut sredstvima fondacije *Fonds 1818*, a škole također financijski sudjeluju u osiguravanju edukativnih materijala. Kroz aktivnosti Biebweba mali će sudionik npr. *Miš-čitatelj* grupe upoznati knjigu ali i njezinu multimedijalnu inačicu, a sve kroz suradnju s prijateljima i dakako – kompjutorom!

Poticanje čitanja

No, poticati ljubav prema čitanju i knjizi, znamo, započinje daleko ranije, stoga knjižnica sudjeluje i u nacionalnom programu nazvanom *Nacionalni dani za čitanje*, koji djeluje poput prave kampanje i ima za cilj poticati čitanje djeci i kod djece koja još ne čitaju samostalno. Nacionalni dani posvećeni čitanju potaknuti su od nizozemskog čitateljskog društva i sljedeće će se, 2005. godine, održati od 18. do 29. siječnja, pod nazivom *Kinderboekenweek voor peuters en kleuters* (što

bismo mogli prevesti kao *Tjedan dječje knjige za dojenčad i mališane/predškole*). Tako će u sklopu *dana* biti predstavljena odabrana lista 10 najuspješnijih slikovnica, kao i *Slikovnica godine*, izabrana od žirija koji predstavlja sve dječje knjižničare.

Teško je i nabrojati sve akcije u koje je knjižnica uključena, kao što je npr. *Jantje Beton* inicijativa, usmjerena oplemenjivanju vanjskih i unutarnjih prostora za igru djece. Otuda i tako nepopularno “prezime” liku (dječak Jantje koji utjelovljuje svu djecu): Beton. Ova je inicijativa povezana s, nama također poznatom, idejom *Gradovi – prijatelji djece*.

U pomno uređenoj, modernoj Nizozemskoj, koja na najbolji mogući način potvrđuje cjelokupno bogatstvo multikulturalnosti, teško je bilo zaobići natpis u informacijskom centru koji kazuje da od svih zala na zemlji najgora je kazna ova: *onaaj tko jednom nauči čitati, nikada više to neće zaboraviti*. Ozbiljno, lijepo i istinito.

Zanimljive stranice:

<http://www.obl.nl>
<http://www.jantjebeton.nl>
<http://www.cpnb.nl>
<http://www.leidenpromotie.nl>
<http://www.annefrank.org>

I. Dumančić

Seminar eCulture Horizons – From Digitisation to Creating Cultural Experience(s) (Salzburg, Austrija, 27. i 28. rujna 2004.)

U organizaciji instituta Salzburg Research u Salzburgu je 27. i 28. rujna održan simpozij pod nazivom *eCulture Horizons – From Digitisation to Creating Cultural Experience(s)*. Salzburg Research institut provodi istraživanja u području ICT-a s naglaskom na upravljanje digitalnim sadržajima pa je tako i cilj simpozija bio pokriti sve aspekte digitalizacije objekata kulturnog nasljeđa i efekta dodane vrijednosti kroz različite načine prikazivanja kulturnog nasljeđa. Osim toga, Salzburg Research institut je i koordinator DigiCULT projekta (više na www.digicult.info).

Okupilo se 70-ak sudionika, većinom iz središnje i istočne Europe. Mark Frederman sa Sveučilišta u Torontu u vrlo zanimljivom uvodnom izlaganju po naslovom *eCulture – vizija doživljaja kulutre 2020 g.* pokušao je dati viziju budućnosti ne samo kroz nove tehnologije, nego i kroz nove načine gledanja na svijet i kulturu i činjenicu da moderno društvo svoje kulturno naslijeđe više ne gleda samo kao proizvod svojih predaka, nego i kao proizvod svog vlastitog trenutnog djelovanja.

Gail Durbin iz Victoria & Albert Museum u Londonu predstavila je niz projekata u kojima građani Londona ili sudjeluju u izradi ili sami postaju eksponatima muzeja. Zbirke nastale tim aktivnostima kasnije ostaju živjeti na mrežnim stranicama muzeja kao sastavni dio muzejskog postava.

U većem dijelu konferencije bilo je riječi o razvoju novih ili korištenju već postojećih tehnologija te praktičnoj primjeni istih u muzejima kao dijela AKM zajednice. Tako je vrlo zanimljiv bio prikaz projekta razvoja virtualnog muzeja s 3D objektima i korištenja “Virtual Reality” tehnologije (3D display naočale), pri čemu se isprepliću virtualni i stvarni muzej. Ono što je možda važnije istaknuti, osim napredne tehnologije, je intenzivna suradnja muzeja (knjižnice, arhiva... svejedno) i Elektrotehničkog fakulteta u razvijanju novih muzejskih usluga.

Kao primjer korištenja postojećih tehnologija Abdelaziz Abid (UNESCO, Information Society Division, Paris) i Shinji Matsumoto (UNESCO, Sector for Culture, Paris) prikazali su UNESCO-vu strategiju promocije digitalnog očuvanja baštine. Ideja je, koristeći postojeće, u razvijenom svijetu udomaćene, jeftine tehnologije olakšati i potaknuti digitalizaciju kulturnih artefakta s ciljem zaštite i širenja dostupnosti.

Na kraju svega ne možemo se oteti dojmu da uz sav nedostatak novca i tehnologije s kojim se mi u Hrvatskoj suočavamo, a što nam prvo pada na pamet kad vidimo ovakve projekte, to ipak nisu ključni problemi. Čini se da je ključno izvući dobar “moderan” sadržaj po mogućnosti s nekom dodanom vrijednosti, jer tehnologija bez sadržaja ionako nikome ne služi.

B. Badurina

Posjet narodnim knjižnicama u Finskoj (Helsinki, Tampere, od 23. do 28. listopada 2004.)

Na poziv *Helsingin kaupungin kirjasto* - Gradske knjižnice Helsinki u Finskoj je od 23. do 28. listopada boravilo osam diplomiranih knjižničara iz Hrvatske: Nikša Matić iz Dubrovačkih knjižnica Dubrovnik, Martina Dragija-Ivanović iz Gradske knjižnice Zadar, Gorana Tuškan iz Gradske knjižnice Rijeka, Kristian Ujlaki iz Knjižnice "Fran Galović" iz Koprivnice, Višnja Barić iz Knjižnice Bogdana Ogrizovića Zagreb, Jagoda Matovina iz Knjižnice Medveščak Zagreb, Boris Badurina s Katedre za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku i Zdenka Sviben iz Knjižnica grada Zagreba. Svi ovi knjižničari surađuju u pilot-projektu hrvatskih narodnih knjižnica "Pitajte knjižničare".

Osim posjete mreži knjižnica Gradske knjižnice Helsinki, četverodnevni je studijski boravak uključio i posjet mreži narodnih knjižnica u Tampereu, trećem po veličini gradu Finske koji se nalazi gotovo dvije stotine kilometara sjevernije od glavnoga grada. Ovaj je studijski boravak organizirala posebna služba Gradske knjižnici Helsinki koja ugošćuje knjižničare iz cijele Europe (oko 250 knjižničara godišnje).

Posjet je uključivao prisustvovanje predavanjima i prezentacijama, diskusijama, razgledavanje knjižnica te kontakte s finskim kolegama na njihovim radnim mjestima.

Mreža knjižnica u Finskoj

Sustav knjižnica u Finskoj čini dobro organizirana mreža povezana suvremenom informacijskom i komunikacijskom tehnologijom. Narodne knjižnice, stručne i specijalne knjižnice, kao i knjižnice u obrazovnim ustanovama dijelovi su nacionalne i internacionalne informacijske mreže. Treba napomenuti da su u Finskoj narodne, ali i fakultetske knjižnice otvorene i dostupne svim građanima.

Mreža narodnih knjižnica

U Finskoj (oko 5,5 mil. stanovnika) ima 936 narodnih knjižnica i 202 bibliobusa, a više od 80 % finskih građana narodne knjižnice koristi **besplatno**. Efikasna organizacija i

visoko razvijena mreža knjižnica gotovo u cijelosti pokriva prostor države. Finska je podijeljena u dvadeset regija, a toliko je i regionalnih knjižnica. One osiguravaju informacijske usluge i organiziraju međuknjižničnu posudbu za svoje knjižnice u regiji. Također organiziraju edukaciju djelatnika te pripremaju i realiziraju razvojne projekte. EU informacijski punktovi su također locirani u regionalnim knjižnicama.

Ne treba naglašavati da se sav posao obavlja krajnje racionalno. Nema primjerice višestruke katalogizacije građe: zato knjižnice imaju plaćene licence za pristup bazama podataka. Nadalje, osigurani su tečajevi interneta, besplatno korištenje vrhunskih glasovira za učenje sviranja, tonski studiji, dječja i invalidska kolica i naočale s dioptrijama za korištenje u knjižnici, kafići i restorani...

Središnja knjižnica za narodne knjižnice u Finskoj je Gradska knjižnica Helsinki, čiji su zadaci definirani posebnom državnom uredbom. Osim osnovne djelatnosti i edukacije, bavi se razvojnim projektima od interesa za cijelu državu. Služi i kao centralna multikulturalna knjižnica za brojne useljenike, imigrante i nacionalne manjine. Knjižnicom upravljaju gradske vlasti Helsinkija, a knjižnica prima potporu za razvojne projekte i od Ministarstva obrazovanja Finske (Ministarstvo kulture i Ministarstvo obrazovanja objedinjeni su u ovom ministarstvu).

Statistički podaci govore da svaki građanin Finske godišnje 12 puta posjeti narodnu knjižnicu (ukupno 63,7 milijuna posjeta godišnje), prosječno godišnje posudi 20 jedinica građe (ukupno 102 milijuna jedinica građe).

Finske su knjižnice poznate u svijetu i po arhitekturi, unutrašnjem uređenju, kao i širokom korištenju informacijske i komunikacijske tehnologije. Vodeće su u svijetu među narodnim knjižnicama po osiguravanju pristupa internetu za građane, nabavci građe za cjeloživotno učenje, izgradnji zbirke na različitim jezicima (osim finskog i švedskog koji su službeni, i engleskog koji je u širokoj upotrebi) uključujući i hrvatski.

Finci se ponose svojim knjižnicama i često govore da "investiranje u knjižnice znači investiranje u demokraciju i osiguravanje jednakih mogućnosti za sve".

Devedeset i devet posto knjižničnih aktivnosti je kompjutorizirano. Lokalne vlasti mogu samostalno birati neki od deset knjižničnih informatičkih sustava (iako ih je tri u široj uporabi). U nekoliko posljednjih godina finske su vlasti (na lokalnoj i državnoj razini) uložile mnogo novca na uspostavljanje informacijske mreže: 95% narodnih knjižnica osigurava građanima pristup internetu, a čak 80% narodnih knjižnica osigurava pristup građi putem e-kataloga. Rezervacije se vrše preko interneta, SMS-a...

Sve narodne knjižnice u Finskoj imaju kvalificirano osoblje – dvije trećine zaposlenika imaju nekakvo knjižnično ili informacijsko obrazovanje. Knjižničarstvo i informacijske znanosti mogu se učiti i studirati u srednjim školama i na fakultetima - sveučilištima u Tampereu, Oulu i Turku.

Pravna regulativa

Djelatnost narodnih knjižnica uređena je knjižničnim zakonom, a ostalih vrsta knjižnica nije propisana zakonom, nego njima upravljaju ustanove u čijem su sastavu, prema svome djelokrugu rada i zadaćama. Zakon o narodnim knjižnicama ističe:

- obaveza je lokalnih vlasti da osigura knjižnične i informacijske usluge za sve građane
- knjižnica je jedna od osnovnih javnih usluga
- korištenje knjižnica je besplatno
- mogućnost korištenja knjižnica i kvaliteta usluga stalno se moraju vrednovati
- djelatnici koji rade u knjižnicama moraju imati kvalifikacije za taj rad.

Autori i prevoditelji imaju pravo na naknadu za besplatno korištenje njihovih djela u narodnim knjižnicama. Godišnja suma za takvu naknadu iznosi 10% od ukupnog budžeta namijenjenog nabavci građe u prethodnoj godini.

Poznata je i cijenjena finska *Nacionalna strategija za razvoj narodnih knjižnica*, koja je uzor mnogima – nedavno je i Njemačka, prema finskoj Strategiji, izradila svoju.

Financiranje

Narodne se knjižnice financiraju na lokalnoj razini iz poreza građana. Lokalna zajednica dobiva pomoć od države u slučajevima kada se preure-

đuju ili grade nove knjižnice te za nabavku bibliobusa. U novije vrijeme, kad je dosegnuta visoka razina knjižničnih usluga, državna se sredstva pomalo smanjuju i država financira uglavnom zajedničke razvojne projekte.

Korištenje knjižnica je u Finskoj od 1928. godine besplatno. Knjižnice mogu naplaćivati samo kršenje knjižničnih pravila (zakasnine, oštećenje građe), kao i rezervacije, poštarinu, fotokopiranje i neke specijalne usluge. Ove su naplate različite, a ovise o odlukama lokalne zajednice. Meduknjižnična je posudba također besplatna. Građa se rezervira, a potom i dostavlja, posuđuje ili vraća u najbližoj knjižnici, bez obzira kojoj zapravo pripada.

Također, narodne knjižnice nemaju spremišta za neaktualni fond. U Finskoj postoji depozitna knjižnica u koju se slijeva sva "prekobrojna" ili neaktualna građa. Ostavlja se samo određen broj primjeraka, a ostalo se otpisuje (i prodaje). Na upit iz bilo kojeg kraja Finske moguće je u najkraćem roku dobiti određeni naslov iz depozitne knjižnice.

U 2000. godini ukupno je za narodne knjižnice u Finskoj potrošeno 208 milijuna eura uz dodatnih 6,1 milijuna eura za prostore i bibliobuse.

Odlazeći u Finsku na ovo studentsko putovanje, znali smo da idemo u iznimno dobro organizirane, opremljene, moderne, funkcionalne narodne knjižnice. Boraveći u Tampereu i Helsinkiju, uvjerali smo se da iako Finska nije najbogatija zemlja Europe i svijeta, sve je to moguće ostvariti. Na finskom jeziku knjižnica se kaže: kirjasto. A ta riječ znači mnogo, gotovo sve!

Z. Sviben

CALIMERA radionica o obrazovanju u AKM sektoru

(Århus, Danska, 5. i 6. studenog 2004.)

U organizaciji narodne knjižnice Århus i gradske knjižnice u Helsinkiju 5. i 6. studenog je održana u danskom gradiću Århusu, u okviru projekta CALIMERA, stručna radionica na temu obrazovanja stručnjaka za rad u arhivima, knjižnicama i muzejima. Osim

nacionalnih koordinatora CALIMERA projekta, radionici su prisustvovali i stručnjaci iz cijele Europe, ukupno 21 predstavnik.

U uvodnom dijelu Radionice ravnateljica Odjela za stalno stručno usavršavanje i savjetovanje pri Kraljevskoj školi za knjižničnu i informacijsku znanost u Kopenhagenu (*Department of Continuing Education & Consultancy at Royal School of Library and Information Science*), Gitte Larsen, predstavila je rad svog odjela i govorila o važnosti daljnjeg stručnog obrazovanja i usavršavanja za razvoj lokalnih kulturnih ustanova, a Soren Nipper, upravitelj danskog IT centra za obrazovanje i istraživanje (*Danish IT Centre for Education and Research*), u svom je iznimno zanimljivom izlaganju kritički prikazao razvoj učenja na daljinu, odnosno e-učenja. Valja još istaknuti i izlaganje Neila Bowerbanka iz britanskog Savjeta za arhive, knjižnice i muzeje (*North East Museums, Libraries and Archives Council – NEMLAC*, <http://www.nemlac.co.uk>) koji je predstavio svoju matičnu ustanovu, a posebno se osvrnuo na poučavanje o informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji u arhivima, knjižnicama i muzejima u sjeverno-istočnom dijelu Engleske.

U radnom dijelu Radionice sudionici su na temelju radnih materijala i izvještaja priređenih na temelju prethodno provedene ankete aktivno raspravljali o modelima stalnog stručnog obrazovanja (formalnog i neformalnog) u AKM sektoru, s posebnim naglaskom na međusektorsku suradnju i primjenu nove tehnologije. Doneseni zaključci uključit će se u nacrt smjernica o obrazovnim zahtjevima kulturnih ustanova, kako na lokalnoj, tako i na nacionalnoj te europskoj razini, koje će se koristiti pri utvrđivanju kriterija za ulaganja i osiguravanje potpore unutar programa *Community Memory* u okviru *Information Society Technology Framework Program 6 (IST FP6)*.

Radni dio programa bio je obogaćen obilaskom narodne knjižnice u Århusu (www.aakb.dk), kojoj je ove godine za iznimno inovativan i učinkovit rad na osiguravanju besplatnog pristupa informacijskoj tehnologiji javnosti, poučavanju korisnika i knjižničara u sluzenju istom, te za knjižnične usluge manjinama i uključivanje volontera u svoj rad

dodijeljena prestižna nagrada *Access to Learning* Zaklade Gates (*Bill & Melinda Gates Foundation*).

S. Faletar

Druga regionalna radionica međunarodnog projekta CALIMERA (Beograd, 15. i 16. studenog 2004.)

U Beogradu je 15. i 16. studenog održana druga, ujedno i posljednja regionalna radionica u okviru međunarodnog projekta CALIMERA (*Cultural Applications: Local Institutions Mediating Electronic Resource Access*, www.calimera.org), koji potiče suradnju mjesnih kulturnih ustanova te primjenu i razvoj inovativnih tehnologija i strategija u europskim knjižnicama, muzejima i arhivima.

Radionicu su organizirali koordinator projekta CALIMERA za Srbiju i Crnu Goru, Knjižnica Milutin Bojić iz Beograda, te Nacionalna i sveučilišna knjižnica iz Ljubljane. Radionici je prisustvovao 31 predavač i sudionik: mjesni stručnjaci iz arhiva, knjižnica i muzeja, predstavnici nacionalnih vlada i industrije, odnosno dobavljači inovativnih i relevantnih rješenja i tehnologija iz regije i šire (Albanija, Bosna i Hercegovina, Finska, Hrvatska, Italija, Makedonija, Nizozemska, Sjedinjene Američke Države, Slovenija, Srbija i Crna Gora, Španjolska i Velika Britanija).

Prvi je dan bio namijenjen široj publici i pritom su sudionici, uglavnom predstavnici lokalnih arhiva, knjižnica i muzeja, upoznati s nekoliko europskih projekata. Rob Davies, glavni koordinator, govorio je o projektu CALIMERA i o njegovom značaju za regiju te o mogućnostima nastavka suradnje po završetku projekta sredinom iduće godine. Potom su predstavljani projekti MINERVA (Giuliana De Francesco, Italija) i CHIMER (Daniel Weiss, Španjolska). Projekt MINERVA (*Ministerial NETWORK for Valorising Activities in digitisation*) okuplja resorna ministarstva zemalja članica Europske unije s ciljem usklađivanja pojedinačnih aktivnosti i nacionalnih programa digitalizacije kulturne i znanstvene

građe. Također želi pomoći stvaranju zajedničke europske platforme i donošenju preporuka za digitalizaciju, metapodatke, dugoročnu dostupnost i zaštitu digitalne građe. U okviru projekta objavljeno je nekoliko vrijednih studija i preporuka koje su dostupne na mrežnim stranicama projekta (<http://www.minervaeurope.org>). Cilj projekta CHIMER (Children's Heritage Interactive Models for Evolving Repositories) jest uspostaviti europski arhiv kulturne baštine na otvorenoj platformi za djecu. Pomoću postojeće tehnologije (internet, GPS - Global Positioning System, GPRS - General Packet Radio Service, WI-FI - Wireless Fidelity i GIS - Geographic Information Systems) i

stručnjaka iz brojnih područja (nastavnici, knjižničari, muzealci, informatičari) djeca se poučavaju kako istraživati, stvarati i koristiti digitalne sadržaje kulturne baštine. Platforma je dosad primjenjena u Češkoj, Litvi, Nizozemskoj, Njemačkoj, Sloveniji i Španjolskoj, a prvi dogovori za primjenu Hrvatskoj su učinjeni. Nekoliko je primjera primjene dostupno na mrežnim stranicama projekta (<http://www.chimer.org>).

Potom je predstavljen beogradski Zavod za proučavanje kulturnog razvitka (www.zaprokul.org.yu), čiji je najvažniji proizvod Geokulturna karta Srbije, odnosno baza podataka o kulturnim institucijama u Srbiji i Crnoj

Gori. Predstavljen je i inovativni Muzej Nikole Tesle, Međunarodna dječja digitalna knjižnica (<http://www.icdlbooks.org>) te open source proizvodi američke tvrtke Sun Microsystem (DSpace, Fedora).

Drugog se dana u četiri radne skupine, koje su sačinjavali članovi CALIMERA konzorcija iz zemalja u regiji, raspravljalo o mogućim zajedničkim projektima u okviru budućih programa Europske komisije. U razgovorima su istaknuti prioriteti poput kulturnih portala, obrazovanja i međusektorskih projekata na tragu projekta CHIMER, za koje su izrađeni preliminarni prijedlozi.

S. Faletar

Novi naslovi

KNJIŽNIČARSTVO : glasnik Društva knjižničara Slavonije i Baranje / [glavna urednica Silva Pavlinić]. God. 7, br. 1/2(2004). Osijek : Društvo knjižničara Slavonije i Baranje, 2003.
ISSN 1331-145X

KREGAR, Josip

Regulacija prava na pristup informacijama / [Josip Kregar, Viktor Gotovac, Đorđe Gardašević]. Zagreb : Transparency International Hrvatska, 2004. 82 str. ; 21 cm.
ISBN 953-7045-03-X

MJESEC HRVATSKE KNJIGE 2004. : [programska knjižica] / [urednica Zdenka Sviben]. Zagreb : Knjižnice grada Zagreba, 2004. 111 str. : ilustr. ; 21 cm
ISSN 1333-8196

NOVE usluge za korisnike narodnih knjižnica : njemačka iskustva / [preveo s njemačkoga Krešimir Bosnar]. Zagreb : Knjižnice grada Zagreba : Goethe-Institut, 2004. 62 str. ; 24 cm
ISBN 953-6499-19-3 (KGZ)

OKRUGLI stol o slobodnom pristupu informacijama (2 ; 2002 ; Zagreb)

Slobodan pristup informacijama : 2. i 3. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat ; [prevela na engleski Irena Kranjec]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. IX, 196 str. : ilustr. ; 24 cm (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 35)
ISBN 953-6001-27-6

SAVJETOVANJE za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (2 ; Osijek ; 2004)

Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica : [program] / II. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, Osijek, Hotel Mursa, 1-2. travnja 2004. Osijek : Nacionalna i sveučilišna knjižnica [etc.], 2004. 48 str. ; 21 cm

SEMINAR Arhivi, knjižnice, muzeji (7 ; 2003 ; Poreč)

7. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture : zbornik radova / uredila Tinka Katić ; [prijevod na engleski jezik Iva Šrot]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. XIV, 323 str. : ilustr. ; 24 cm (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 34)
ISBN 953-6001-25-X

[STO] godina Sveučilišne knjižnice u Splitu

100 godina Sveučilišne knjižnice u Splitu / [glavni urednik Petar Krolo ; fotografije Branko Ostojić]. Split : Sveučilišna knjižnica, 2004. 152 str. : ilustr. (pretežno u bojama) ; 26 cm
ISBN 953-96216-7-4

SVEZAK : časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja / [glavna urednica Ljiljana Vugrinec]. God. 6, br. 6(2003!)[2004]. Bjelovar : Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, 2004.
ISSN 1331-8578

UNIVERZALNA decimalna klasifikacija : dodatak 2004 / prijevod s engleskog Jelica Leščić. Hrvatsko džepno izd. Zagreb : Naklada Nediljko Dominović, 2004. 46 str. ; 21 cm. (Izdanja Dominović : knjižarstvo, knjižničarstvo, nakladništvo, priručnici, pretisci ; knj. 2)
ISBN 953-6006-52-9

VODIČ kroz knjižnice Primorsko-goranske županije. Rijeka : Knjižničarsko društvo Rijeka, 2004. 78 str., [4] lista sa slikama u boji ; 20 cm
ISBN 953-7182-00-2

Priredila A. Belan-Simić

Nove usluge za korisnike narodnih knjižnica : njemačka iskustva / [preveo s njemačkoga Krešimir Bosnar]. Zagreb : Knjižnice grada Zagreba : Goethe-Institut, 2004.

Stvarni i virtualni prostori međusobno će se nadopunjavati u knjižnicama budućnosti. Kao što se danas dopunjuju suvremeno oblikovani i opremljeni prostori narodnih knjižnica sa zanimljivim i informativno oblikovanim prisustvom na internetu, tako će u budućnosti, jedne pokraj drugih, stajati tiskane i elektroničke knjige. Međutim, ljudi će i nadalje tražiti "javna mjesta" za komunikaciju. Knjižnica budućnosti povezivat će tradicionalne i inovativne proizvode sa socijalnom razmjenom i naglaskom na komunikaciju. Upravo o tome govore tekstovi objavljeni u ovoj knjizi: *Knjižnice za mladež u Njemačkoj* autorice Rite Schmitt i *Knjižnica – oaza usluga?* autorice Hannelore Vogt.

Najnovija njemačka iskustva objedinjena u ovoj knjizi narodnu knjižnicu vide kao oazu usluga, usmjerenu na korisnike. Nizom instrumenata za optimiziranje usmjerenosti na korisnike u narodnim knjižnicama, pogotovo mladež, kroz neposredan dijalog i sukreiranje prostora, programa i novih usluga, knjižnicu budućnosti vide kao poveznicu tradicionalnih i inovativnih proizvoda sa socijalnom razmjenom i komunikacijom. Ljudi će, kao i dosad, knjižnicu doživljavati / trebati kao "javno mjesto" za komunikaciju, ali s nizom novih programskih menadžmentskih i marketinških ideja kao sve zahtjevnija publika.

Treba naglasiti da je za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj razmjena iskustava, pogotovo iz neposredne prakse, bila izazov i inspiracija. Zahvaljujući dugogodišnjoj dobroj stručnoj i kulturnoj suradnji Knjižnica grada Zagreba, Gradske knjižnice i Goethe instituta u Zagrebu, njegove knjižnice, nizom stručnih susreta, seminara, predavanja, okruglih stolova, izložbi i literarnih susreta razmijenjeno je mnogo dobrih teorijskih i praktičnih iskustava, a ova knjiga je jedan od trajnijih tragova zajedničkih napora na pronalaženju novih puteva za moderne narodne knjižnice.

Držim da će i tekstovi u ovoj knjizi, sada dostupni cijelom hrvatskoj stručnoj knjižničarskoj zajednici, nastali nakon predavanja gospođe Rite Schmitt i Hannelore Vogt u Gradskoj knjižnici, biti inspirativni kao strateško razvojno polazište za naše narodne knjižnice. *Projekt knjižnice za mladež* gospođe Rite Schmitt, dugogodišnje članice uprave IFLA-e, i *Marketinški koncepti knjižnica usmjereni na korisnike*, projekt gospođe Hannelore Vogt nagrađen nagradom Njemačkog knjižničarskog društva 2003. godine, temom su u središtu interesa europskoga narodnog knjižničarstva. Ističući usku povezanost zadovoljnog suradnika i zadovoljnog korisnika u knjižnici, svakako formuliraju i krajnji cilj hrvatskoga narodnog knjižničarstva.

Lj. Sabljak

Sætre, Tove Pemmer; Willars, Glenys. IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za školske knjižnice / Tove Pemmer Sætre i Glenys Willars ; pod pokroviteljstvom IFLA-ine Sekcije za školske knjižnice ; [s engleskog prevela Irena Kranjec]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz ; knj. 8)

Godine 2000. IFLA-ina Sekcija za školske knjižnice izdaje *Manifest za školske knjižnice : uloga školske knjižnice u učenju i poučavanju za sve* s ciljem da se potaknu ministarstva pojedinih zemalja koja su odgovorna za obrazovanje na razvoj knjižnične djelatnosti kako bi se svim učenicima osigurao slobodan pristup informacijama i kako bi ih se osposobilo za samostalno i cjeloživotno učenje.

Godine 2002. kao rezultat brojnih radionica i diskusija u kojima su sudjelovali brojni stručnjaci u knjižničarstvu, a pod okriljem IFLA-ine Sekcije za školske knjižnice i urednica Glenys Willars i Tove Pemmer Sætre izlaze *The IFLA/ UNESCO school library guidelines*. U predgovoru tom izdanju urednice navode razlog njihova nastanka: "Ove nove Smjernice sastavljene su radi svih onih koji donose odluke na nacionalnim i lokalnim razinama diljem svijeta, te pružanja podrške i vodstva knjižničarskoj zajednici. Sastavljene su kako bi pomogle školama primijeniti načela izražena u Manifestu."

Prema Smjernicama, školska knjižnica je integralni dio obrazovnog procesa, ona podupire i osnažuje obrazovne ciljeve i zadaće škole u realizaciji kurikulumu, te stoga mora biti dobro opremljena i redovito financirana. Poslanje školske knjižnice je razvijanje i poticanje navike čitanja i uživanja u čitanju i učenju, tj. razvijanje čitateljske pismenosti i poticanje korisnika na cjeloživotno aktivno korištenje knjižnica. Školska knjižnica osposobljava učenike za kritičko mišljenje i promiče informacijsku pismenost. Ona kod svih učenika treba razvijati vještine za evaluaciju i uporabu informacija bez obzira na vrstu, veličinu ili medij koji je nositelj informacije. Učenici se osposobljavaju za kreiranje i uporabu informacija u svrhu znanja, odnosno, za samostalno cjeloživotno učenje. Školska knjižnica treba biti dio šire knjižnične i informacijske mreže i nuditi što raznolikije izvore.

U svome radu školska knjižnica organizira raznolike aktivnosti koje potiču kulturalno i socijalno razumijevanje i osjetljivost, a radi s učenicima, učiteljima i roditeljima s ciljem realizacije ukupnih ciljeva škole. Kako bi taj rad bio što uspješniji, nužno je stalno promovirati izvore i usluge školske knjižnice cijelom školskoj zajednici i šire, a naročito je važno promovirati čitanje.

U prilogu ovog izdanja nalazi se uz prijevod Manifesta i prijevod publikacije *Školska knjižnica: danas i sutra* koju je 2002. godine također objavila IFLA-ina Sekcija za školske knjižnice. I ta bi vizija školskih knjižnica, uz ostala dva prijevoda, hrvatskim školskim knjižničarima trebala biti poticaj za daljnji kvalitetan razvoj njihove djelatnosti.

E. Tihomirović

Smjernice za knjižnične usluge za djecu : knjižnične usluge za djecu - važnije no ikada za djecu i njihove obitelji diljem svijeta / IFLA [i.e. International Federation of Library Associations and Institutions], Sekcija za djecu i mladež ; [s engleskoga prevela Irena Kranjec]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz ; knj. 7)

Posljednje IFLA-ine smjernice za dječje knjižnice već više od jednog desetljeća pomažu profesionalnom razvoju dječje knjižnične djelatnosti kako u Hrvatskoj, tako i u različitim zemljama svijeta.

Međutim, višestruke mogućnosti komunikacijskih dostignuća te sve veća informacijska i kulturološka raznolikost novoga doba unaprijedili su razvoj knjižničarstva općenito, pa tako i knjižničarstva za djecu, stoga je bilo nužno sastaviti nove smjernice za knjižnične usluge za djecu.

IFLA-ina je Sekcija knjižnica za djecu i mladež u prosincu 2003. objavila izvorno izdanje na engleskom jeziku *Smjernica za knjižnične usluge za djecu*, a Hrvatsko knjižničarsko društvo već je u ožujku ove godine objavilo hrvatsko izdanje. Nacrtna Smjernica sastavili su članovi Stalnog odbora Sekcije knjižnica za djecu i mladež.

Smjernice su namijenjene knjižničarima, studentima, profesorima knjižničarstva i informacijskih znanosti, cjelokupnoj knjižničnoj administraciji i svima onima koji donose odluke vezane za rad knjižnice.

Smjernice za knjižnične usluge za djecu izgledom podsjećaju na brošuru, iznimno su prihvatljive, ugodne maslinasto-zelene boje, pregledno predstavljene na 17 stranica, a i popraćene simpatičnim crtežima iz arhiva Knjižnice Medveščak u Zagrebu. U svojoj su osnovi, osim predgovora i uvoda, sastavljene od tri glavna djela.

Prvi dio Smjernica odnosi se isključivo na pojašnjenje osnovne zadaće dječje knjižnice, s posebnim naglaskom da "u višejezičnim zemljama treba osigurati knjige i audiovizualnu građu za djecu na njihovom materinjem jeziku".

Drugi dio sadrži najopširniji, a možda i temeljni prikaz Smjernica, koji se odnosi na teme: zadovoljavanje potreba djece, ciljne skupine, ciljevi, financiranje, građa, kriterij za odabir građe, prostor, usluge, suradnja s drugim ustanovama, slika dječje knjižnice u javnosti, knjižnično osoblje, rukovođenje i vrednovanje.

Treći dio, ne manje važan, ukazuje i apelira na uključivanje svih nas u rad Sekcije, te pružanje odgovarajuće pomoći, kao i dodatne informacije.

Smjernice su u svom konstituiranju svakako usklađene s određenim važnim publikacijama: IFLA-inim i UNESCO-ovim Manifestom za narodne knjižnice iz 1994., IFLA-inim i UNESCO-ovim smjernicama za razvoj službi i usluga, te Smjernicama za knjižnične usluge za mladež.

Kao takve, Smjernice su uspješno i s velikim zanimanjem prvi put predstavljene hrvatskoj javnosti 2. travnja 2004. u Osijeku, prilikom 2. savjetovanja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj održanog na temu *Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica*.

R. Bobovečki

Vodič kroz knjižnice Primorsko-goranske županije / [sastavile i uredile Zdenka Stojčić...et al.]. Rijeka : Knjižničarsko društvo Rijeka, 2004.

Nakon višegodišnjih napora i mnogo uloženog truda *Vodič po knjižnicama Primorsko-goranske županije* napokon je pred knjižničnom javnošću. Knjižica koja je planirana kroz više mandata Upravnog odbora Knjižničarskog društva Rijeka na jednom je mjestu obuhvatila sve knjižnice, ali i knjižnične zbirke naše županije.

Primorsko-goranska županija je geografski vrlo razvedena, ali i vrlo rastrkana županija i njene se knjižnice nalaze u gradovima i selima na različitim nadmorskim visinama. Namjera i želja uredništva vodiča bila je okupiti i po vrstama knjižnica predstaviti javnosti sve knjižnice i knjižnične zbirke na tom prostoru te ponuditi praktični priručnik s osnovnim informacijama o svakoj knjižnici.

Pri planiranju posla oko izrade *Vodiča* nismo se mogli osloniti na prvi vodič objavljen 1986. godine jer je u međuvremenu niz podataka promijenjen, od broja samih knjižnica do naziva matičnih ustanova.

Najveći posao oko prikupljanja i sređivanja podataka odradila je kolegica Zdenka Stojčić, tajnica Knjižničarskog društva Rijeka u ovom mandatu, koja je doslovce udahнула život *Vodiču* i prepustila ga uredništvu koje ga je dotjeralo i pripremio za susret sa svima vama.

Vodič okuplja 147 knjižnica i knjižničnih zbirki koliko ih danas postoji na ovim prostorima, a imenom je potvrdio svoju misiju: priručnik koji vodi kroz knjižnice podijeljene po vrstama - narodne, školske, visokoškolske, specijalne, a unutar svake skupine nalaze se osnovni podaci o pojedinoj knjižnici: radno vrijeme, brojevi telefona, poštanska i e-mail adresa te URL adresa knjižnice ako je knjižnica posjeduje.

Uredništvo je odlučilo u *Vodič* unijeti i podatke o broju zaposlenih i stanju fonda te posebnim knjižničnim zbirkama. Podaci o knjižnicama obogaćeni su fotografijama prostora pojedinih knjižnica. Prostor - korisnik - fond, kategorije su koje ostaju nepresušni pokazatelji rada, parametri za razvoj i izgradnju novih knjižnica, kao i adaptaciju postojećih.

Neke su se male knjižnice ovom publikacijom posve otvorile javnosti i ukazale na bogatstvo fondova te vrijedne i stare zbirke. Neke su pak poznate i velike knjižnice samo potvrdile svoje mjesto u knjižničarskoj javnosti. I jedne i druge su u svojim sredinama okosnice kulturnog i obrazovnog rada, odškrinuti prozori opće i informacijske pismenosti.

Ova bi knjižica trebala biti priručnik knjižničaru u traženju informacija na prostoru Županije primorsko-goranske, te putokaz prema međusobnoj komunikaciji knjižničara i njihovoj komunikaciji s korisnikom.

L. Lazzarich

Tri izdanja UDK na hrvatskom jeziku

McIlwaine, la C. : Univerzalna decimalna klasifikacija : upute za uporabu / prevoditelj Jelica Leščić. Lokve: Benja; Zagreb: NSK; Osijek: Filozofski fakultet, 2004. (Prijevodi knjižnične i informacijske literature; knj. 3).

Univerzalna decimalna klasifikacija : hrvatsko džepno izdanje / prijevod s engl. Jelica Leščić. Zagreb : Naklada Nedičko Dominović, 2003. (Izdanja Dominović: knjižarstvo, knjižničarstvo, nakladništvo, priručnici, pretisci ; knj. 1).

Univerzalna decimalna klasifikacija : dodatak 2004 / prijevod s engleskog Jelica Leščić. Hrvatsko džepno izd. Zagreb : Naklada Nedičko Dominović, 2004. (Izdanja Dominović : knjižarstvo, knjižničarstvo, nakladništvo, priručnici, pretisci ; knj. 2)

Iako je Univerzalna decimalna klasifikacija najrašireniji klasifikacijski sustav u hrvatskim knjižnicama, vrlo je malo prijevoda tablica na hrvatski jezik: osim Živkovića (1968.), najčešće smo koristili izdanja namijenjena određenim vrstama knjižnica – narodnim (Filaković, 1985.) ili srednjoškolskim (Roca-Borš, 1991.), te od devedesetih godina prošlog stoljeća, beogradsko izdanje srednjih tablica. Prijevod službene baze UDK (*UDC Master Reference File - MRF*) još nije objavljen. Stoga s velikim zadovoljstvom pozdravljamo objavljivanje na hrvatskom jeziku, u relativno kratkim razmacima, čak triju izdanja koja se odnose na UDK.

Sva tri izdanja prevela je, odnosno priredila Jelica Leščić, vrstan i iznimno kompetentan stručnjak za pitanja sadržajne obrade s velikim iskustvom u radu s konkretnom primjenom UDK-a.

Odlični prikazi prvih dviju knjiga u izvorniku objavljeni su u *Vjesniku bibliotekara Hrvatske*, 44, 1/4 (2001).

Prva knjiga, autorice McIlwaine, temeljita je preradba prvog izdanja uputa za uporabu UDK, što ga je izdao FID 1993. i uključuje sve izmjene klasifikacijske sheme do 1999., a primjeri su preuzeti iz MRF-a (dakle, prema srednjem izdanju tablica) sa stanjem 1. siječnja 2000. g. U navedenom VBH-u prikazala ga je Aida Slavić (str. 204), kojoj i sama autorica zahvaljuje na pomoći pri izradi knjige, posebice kod poglavlja koje se odnosi na UDK u mrežnom okruženju.

Osim kratkog *Uvoda*, knjiga sadrži 12 poglavlja: 1. *Povijesna ishodišta klasifikacije* (10 str.); 2. *UDK u praktičnoj primjeni* (11 str.); 3. *Opis i struktura klasifikacije* (18 str.); 4. *Savjeti klasifikatorima za praktičnu primjenu UDK* (7 str.); 5. *Sažetak sadržaja klasifikacije* (6 str.); 6. *Pomoćne tablice: izgled i primjena* (28 str.); 7. *Redoslijed uvrštavanja u UDK* (2 str.); 8. *Glavne skupine: pregled i primjena* (76 str.); 9. *Glavna uputna datoteka – MRF* (15 str.); 10. *Predmetno označivanje i pretraživanje pomoću UDK* (21 str.); 11. *UDK u online katalozima i na webu* (17 str. – ovo poglavlje praktički je u cijelosti rad Aide Slavić); 12. *Revizija klasifikacije* (10 str. – uključene su najveće izmjene u skupini 2 - Teologija).

Knjiga ima i nekoliko dodataka: *Rječnik* (7 str., donosi objašnjenja nekih osnovnih pojmova vezanih uz sadržajnu

obradu); *Selektivnu bibliografiju izdanja i radova o UDK* (4 str.); *Kazalo imena i pojmova* (9 str.).

Prema A. Slavić, knjiga je namijenjena “ne samo klasifikatorima, predavačima i studentima, nego i onima koji se zanimaju za knjižničnu klasifikaciju općenito, ali i bilo kome tko planira primjenu UDK-a ili izradu indeksnih pomagala zasnovanih na klasifikaciji”.

Druga knjiga, džepno izdanje UDK, prijevod je djela *Universal Decimal Classification : pocket edition* (uredio Geoffrey Robinson) objavljenog 1999. godine. Opširno ju je prikazao M. P. Satija (prev. J. Leščić) u navedenom broju VBH, str. 215-221. To je pojednostavljen izvadak iz MRF-a i obuhvaća oko 4000 jedinica. Uključuje službene dopune MRF-a te dopune objavljene u godišnjaku *Extensions and corrections to the UDC* do vol. 20, studeni 1998. g. Prema riječima prevoditeljice, djelo je namijenjeno “knjižničarima-stručnjacima za sadržajnu obradu knjižnične građe u manjim knjižnicama, studentima bibliotekarstva koji se prvi put susreću s klasifikacijskim sustavom, nastavnicima predmetnog područja klasifikacija i klasifikacijski sustavi, kandidatima koji se pripremaju za polaganje stručnog ispita i dr.”

Osim *Predgovora* prevoditeljice, knjiga je podijeljena na poglavlja: *Uvod* (16 stranica); *Dodatna literatura* (3 str.); *Tablice* (179 str., podijeljene na *Dio 1: Opće pomoćne tablice* i *Dio 2: Glavne tablice*); *Kazalo* (127 str.). Na početku je pregled korištenih znakova (simbola) te njihova značenja. Istaknula bih opsežan uvod za koji prevoditeljica kaže da “govori o organizaciji informacija i klasifikaciji općenito, o klasifikacijskim shemama, posebice o osnovnim značajkama UDK: strukturi klasifikacijske sheme i oznakama, redoslijedu navođenja/uvrštavanja, uporabi, posebice u onlineu i za potrebe predmetne obrade i dr.” Kod oba dijela koji se odnose na tablice valja naglasiti ujednačenu metodologiju izlaganja: kod svake skupine općih pomoćnih tablica najprije se iznosi sažetak s glavnim podskupinama, nakon čega slijede bilješke koje obuhvaćaju opseg i redoslijed navođenja, uz dodatna pojašnjenja kod pojedinih skupina. Svako glavnoj skupini također prethodi sažetak u kojem su navedene podskupine, uglavnom na drugoj razini.

U abecednom predmetnom kazalu načinjene su manje prilagodbe u svrhu njegova usklađivanja s hrvatskom jezičnom praksom. Vrlo pregledno strukturirano poglavlje o dodatnoj literaturi, premda ne preopsežno, koristan je izvor informacija o UDK-u.

Svrha treće knjige jest ažurirati hrvatsko džepno izdanje UDK-tablica te se stoga preporučuje njihovo zajedničko korištenje. Obuhvaća novouvedene i potpuno preuređene tablice i/ili stručne skupine u UDK-u, primjerice potpuno preuređenu skupinu 2 Religija. Teologija, novouvedenu skupinu 60 Biotehnologija i dr., te, što je važno, nove oznake koje prate regionalni i administrativni ustroj Republike Hrvatske, a opsegom podjela usklađen je s hrvatskim izdanjem, odnosno njegovim izvornikom.

Osim zamašnih, u *Dodatku* navedenih izmjena i/ili revizija, u tablicama je provedeno još niz manjih promjena, primjerice kod općih pomoćnih oznaka za mjesto te za osobe; kod skupina 004 Računalstvo; 1 Filozofija. Psihologija; 52 Astronomija; 57 Biologija; 94 Povijest.

Dodatak čine: a) Tablice općih pomoćnih oznaka; b) Tablice glavnih skupina; c) Kazalo. Tu je i pregled korištenih simbola s objašnjenjima. Kratke bilješke uz pojedine skupine/

Prikazi knjiga

oznake zabilježene su različitim tipom slova, potrebne napomene dodane su u bilješkama pod crtom, a abecedno predmetno kazalo izbor je naziva iz tablica i navedenih primjera.

Za razradu pomoćnog broja za Hrvatsku (497.5) korišten je dokument *Extensions and corrections to the UDC*, Vol. 25(2003), a za ostale navedene podjele *Universal Decimal Classification: abridged edition*, PD 1000:2003.

Osobne vijesti

Dodijeljene najviše nagrade u knjižničarskoj struci

Na 34. skupštini Hrvatskoga knjižničarskog društva na prijedlog Ocjenjivačkog odbora dodijeljene su najviše nagrade u knjižničarskoj struci. *Kukuljevićeva povelja* kao oblik javnog priznanja knjižničnim djelatnicima za dugogodišnji rad i značajne rezultate na unapređenju knjižničarske djelatnosti uručena je **Jasni Jednačak**, voditeljici Županijske matične službe za Sisačko-moslavačku županiju, **Marijanu Krašu**, ravnatelju Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović" u Varaždinu, **mr. sc. Ljiljani Sabljak**, voditeljici Gradske knjižnice i pomoćnici ravnateljice Knjižnica grada Zagreba, te **Branki Solini**, ravnateljici Gradske knjižnice u Slavanskom Brodu.

Nagradu "Eva Verona", koja se dodjeljuje mladim knjižničarima za posebno zalaganje u radu, inovacije i promicanje knjižničarske struke, dobili su **mr. sc. Ana Barbarić**, mlađa asistentica na Katedri za bibliotekarstvo Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u

Sve u svemu, iako će stručnjaci za klasifikaciju u specijalnim te većim knjižnicama koji trebaju srednje tablice i dalje apelirati da se prevede ili bar nabavi ažurirani MRF, svi ćemo se sigurno složiti da smo dobili tri važna priručnika koji bi se, baš kao i nekoć priručnici J. Živkovića ili Lj. Filaković, svakako trebali naći u našim knjižnicama.

B. Kesegić

Zagrebu, **Renata Bošnjaković** iz Zavičajnog muzeja Našice, **Lea Lazzarich**, voditeljica rada s korisnicima u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci, **Mladen Masar** iz Gradske knjižnice Zadar te **Ivana Pažur** iz Knjižnice Instituta Ruđer Bošković.

Nagrađeni knjižnični djelatnici istaknuti su članovi svojih regionalnih knjižničarskih društava kao i Hrvatskoga knjižničarskog društva, a svojim su radom pridonijeli razvoju svojih knjižnica te hrvatskoga knjižničarstva.

A. Belan-Simić

Doktorat znanosti

Na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu **Kornelija Petr** obranila je 16. srpnja 2004. doktorat znanosti iz znanstvenog polja informacijske znanosti, grana bibliotekarstvo, naslova *Kvalitativni pokazatelji uspješnosti akademskih knjižnica* pod mentorstvom prof. dr. sc. Tatjane Aparac-Jelušić.

A. Barbarić

IN MEMORIAM

Vesna Lavrenčić (1929. – 2004.)

Vesna Lavrenčić, dugogodišnja djelatnica Gradske knjižnice Rijeka, preminula je 19. lipnja 2004. g.

Rođena je u Rijeci 1929. godine. Nakon završene gimnazije, u studenome 1949. se zaposlila u Gradskoj biblioteci na Sušaku kao prvi, a tada uz upravitelja i jedini djelatnik. Radila je na svim stručnim poslovima, od nabave do neposrednog rada s korisnicima. Kad se s internog sustava označivanja prelazilo na Deweyevu decimalnu klasifikaciju (DDC), a poslije na Univerzalnu decimalnu klasifikaciju (UDK), specijalizirala se za taj segment knjižničnog poslovanja te obavila rekatalogizaciju knjižnog fonda. Zaslužna je i za utemeljenje glazbene zbirke.

Stručni ispit je položila 1955. i jedna je od prvih knjižničnih djelatnika na riječkom području koja je pohađala tečajeve za stručno obrazovanje knjižničara. Njezini naponi bili su usmjereni ka jačanju profesionalizma u knjižničnoj djelatnosti. Osobit je utjecaj ostavila na mlade knjižničare kojima je nesebično prenosila znanja i temeljna načela knjižničarstva. Pružala je stručnu pomoć naraštajima knjižničara, kako u svakodnevnom radu, tako i pri polaganju stručnih ispita.

Od 1952. do 1962. honorarno je radila na sređivanju stručne knjižnice Bolnice "Braće dr. Sobol" u Rijeci, a pri osnivanju Medicinskog fakulteta pomagala je stručnim savjetima u knjižnici Fakulteta.

Od 1966. do umirovljenja bila je voditeljica Odjela periodike i pokrenula je izradbu predmetnog kataloga članaka.

Naraštaji korisnika je pamte po profesionalnosti i predanosti knjižničarskom pozivu, a kolege po stručnosti i maru. U mirovinu je otišla 1. rujna 1983., a do kraja života zadržala je iskren interes za sve uspjehe, probleme i mijene u Gradskoj knjižnici Rijeka.

M. Šupraha-Perišić

IN MEMORIAM

Šime Jurić
(1915.-2004.)

U Zagrebu je 27. listopada 2004. umro Šime Jurić. Tužna je to prigoda da se prisjetimo života i djela tog znamenitog bibliotekara, bibliografa, inkunabuliste, književnog i kulturnog povjesničara, a ponajprije poštovanog kolege i plemenitog čovjeka.

Šime Jurić rođen je 18. svibnja 1915. godine u Sinju, gdje završava osnovnu školu i upisuje gimnaziju. Gimnazijsko školovanje nastavlja u Splitu, a potom odlazi na studij klasičnih jezika i književnosti te povijesti starog vijeka i filozofije na Filozofski fakultet u Zagrebu.

Diplomiravši 1940., u prvim se godinama svoga službovanja Š. Jurić posvećuje nastavničkom pozivu (II. muška realna gimnazija u Zagrebu, Klasična gimnazija u Bolu, Narodnooslobodilački odbor u Bolu i Sinju). Godinu 1945. provodi u Zadru radeći kao kustos u tamošnjem Arheološkom muzeju. Od 1946. pa sve do umirovljenja 1979. Šime Jurić radi kao voditelj Zbirke starih i rijetkih knjiga i rukopisa u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Za svoj je rad dobio važna priznanja unutar knjižničarske zajednice. Hrvatsko knjižničarsko društvo dodjeljuje mu 1978. *Kukuljevićevu povelju*, a Nacionalna i sveučilišna knjižnica 2003. *Nagradu "Matko Rojnić"*. Na državnoj je razini 1998. odlikovan za životno djelo *Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića*.

Iza ovog šturog, na pola kartice ispisana životopisa stoji gotovo devedeset godina života i desetljeća marljiva i plodonosna rada, što vjerodostojno potvrđuje i poduži popis Jurićevih objavljenih radova. Sastavljen prigodom njegova odlaska u mirovinu, taj je popis sadržavao šezdeset bibliografskih jedinica, kojima se sada, kad se podvlači crta, može pribrojiti još tridesetak nastalih posljednjih dvadesetak godina. Pisao je Jurić o mnogim temama – bibliotekarskim, povijesnim, književnim, kulturološkim, prevodio s latinskog i grčkog. No, u različitim se zgodama ponajviše isticao njegov bibliografski rad u koji, uz brojne tematske bibliografije (primjerice, dva sveska *Bibliografskih zabilješki o Sinju i Cetinskoj krajini*), spada i bibliografija hrvatskih latinista objavljena pod naslovom *Iugoslaviae scriptores Latini recentioris aetatis* (1968.-1982.). Kad je riječ o proučavanju latinитета ne samo u Hrvatskoj, nego i u europskim razmjerima, u to nezaobilazno pomagalo uvršteni su svi sastavljaču dostupni opisi tekstova hrvatskih autora objavljeni na latinskom jeziku od 15. st. do 1848. godine tiskani diljem Europe. Za proučavanje nacionalne pisane kulture i njezinih veza sa svijetom obilje podataka pruža i šest svezaka *Kataloga rukopisa Nacionalne i sveučilišne knjižnice* (1991.-2000.). Ne ističe se taj Katalog samo po broju objavljenih svezaka i opisanih jedinica, nego i zbog činjenice da je tu golemu rukopisnu građu pisanu na brojnim jezicima (hrvatskom, latinskom, grčkom, njemačkom, talijanskom itd.) i pismima (raznim oblicima latinice, glagoljicom, ćirilicom, arapskim pismom) proučio, opisao i priredio za tisak samo jedan čovjek - Šime Jurić! Osim tog abecednog, izradio je i predmetni katalog rukopisa. No, nije to jedini posao koji je za više od tri desetljeća provedena u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici obavio profesor Jurić. U njegove zasluge zasigurno spada i sređivanje, opis i udvostručenje knjižnog fonda Zbirke, o čemu svjedoče inventari i katalozi (abecedni i mjesni katalog starih i rijetkih knjiga, abecedni katalog inkunabula, katalog Knjižnice Zriniana i katalog Knjižnice obitelji Kušević, katalog magistarskih radova i doktorskih disertacija itd.) pisani prepoznatljivim Jurićevim krasopisom.

Njegova posvećenost pisanoj riječi iskazana je ne samo u marljivu svakodnevnom bibliotekarskom i bibliografskom radu, nego i u brojnim istraživanjima koja su nerijetko rezultirala otkrivanjem nepoznatih ili slabo poznatih djela hrvatskih autora i u fondu Nacionalne i sveučilišne knjižnice i u fondovima stranih, napose talijanskih knjižnica. Svoja bogata znanja iz povijesti knjige, naročito hrvatske, kao i svoje spoznaje i otkrića dijelio je često i nesebično s istraživačima znanstvene i kulturne povijesti, na čemu su mu mnogi zahvalni. Nadamo se da će oni, ali i mlađi naraštaji koji nisu imali čast osobno poznavati ovog iznimnog stručnjaka i dobrog čovjeka, poraditi na temeljitijem proučavanju i vrednovanju njegova opusa. Hrvatski pak knjižničari trebali bi se pobrinuti za ostavštinu Šime Jurića. Tu ponajprije mislim na dovršetak i objavu drugog izdanja bibliografije hrvatskih latinista koju je njezin autor dopunio tijekom protekla dva desetljeća s još dvije tisuće novih bibliografskih jedinica, kao i na objedinjavanje i objavljivanje Jurićevih doprinosa hrvatskoj inkunabulistici, te na enormnu građu prikupljenu u katalogu *Desiderata* na kojoj bi se, među ostalim, trebala temeljiti buduća, cjelovita hrvatska retrospektivna bibliografija.

Samo tako pokazat ćemo da znamo cijeniti baštinjeno! Samo tako sačuvat ćemo trajni spomen na veliko ime hrvatskog knjižničarstva!

T. Katić

CENTAR ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE KNJIŽNIČARA – CSSU<http://www.nsk.hr/cssu>

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara će 16. prosinca 2004. završiti rad na realizaciji programa predviđenog za 2004. godinu. U trećoj godini djelovanja Centar je dio aktivnosti organizirao izvan Zagreba, čime je postignuta i promjena strukture polaznika.

U prve dvije godine djelovanja Centra većina je polaznika bila iz Zagreba i to uglavnom iz narodnih, visokoškolskih i specijalnih knjižnica. U ovoj su godini dvije trećine polaznika činili polaznici izvan Zagreba, iz gradova u kojima je tijekom 2004. godine Centar organizirao tečajeve i radionice (Bjelovar, Gospić, Osijek, Rijeka, Sisak, Požega, Vinkovci i Zadar), dok se jedna trećina odnosila na polaznike u Zagrebu. U prve dvije godine gotovo da i nismo imali polaznike iz školskih knjižnica, dok su u ovoj godini, zahvaljujući prvenstveno dislokaciji rada, školski knjižničari činili gotovo trideset posto od ukupnog broja polaznika Centra.

Programski odbor u sastavu Višnja Cej, Marina Čizmić-Horvat, Aleksandra Horvat, Marina Mihalić, Tatjana Nebesny, Jelka Petrak, Dubravka Stančin-Rošić i Daniela Živković odradio je svoj dio posla i donio program za narednu godinu. Program je i za 2005. godinu organiziran unutar osam

postojećih modula koji obuhvaćaju pedesetak različitih seminara, tečajeva i radionica u ukupnom trajanju od gotovo četiristo sati.

Trenutno je u toku izrada terminskog programa, odnosno usaglašavanje i dogovaranje oko predloženih termina između predavača, voditelja županijskih matičnih službi i predstavnika Centra.

Programska knjižica će biti tiskana i distribuirana tijekom mjeseca siječnja, a istovremeno će se novi program moći vidjeti i na web stranicama Centra (<http://www.nsk.hr/CSSU>). Realizacija novog programa započinje, kako je to već postalo uobičajeno, sredinom veljače.

Iza Centra su tri godine plodne suradnje između četiri institucije-osnivača, članova radnih i izvršnih tijela Centra, šezdesetak predavača i suradnika te gotovo tisuću i pol polaznika.

Svima najsrdačnije zahvaljujemo, vjerujući da ćemo i nadalje imati dobar odaziv, suradnju i pomoć.

Uz predstojeće blagdane u ime Centra želim vam mir i svako dobro.

D. Stančin-Rošić

PRIJAVA NA TEČAJEVE

Na svaki od predloženih tečajeva potrebno je *pismeno* se prijaviti. Za prijavu, molimo, koristite prijavnicu, otisnutu na kraju Programa. Ispunjene prijavnice pošaljite na adresu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Centra za stalno stručno usavršavanje, Hrvatske bratske zajednice 4, p.p. 550, 10000 ZAGREB, ili faksom na broj 01/616-4186. Prijavnica za tečaj dostupna je i na mrežnim stranicama <http://www.nsk.hr/CSSU>.

- Tečajevi će se održati ako se za pojedini termin prijavi deset polaznika.
- Za programe koji se održavaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, u elektroničkoj učionici, može se prijaviti 16 polaznika, a na tečajeve SRCE-a 14 polaznika.
- Molimo Vas da se na tečajeve prijavite *najkasnije* tjedan dana unaprijed.

- Ako je termin već zauzet, obavijestit ćemo Vas o našem sljedećem terminu.
- Molimo, također, da eventualne odjave najavite pismeno *najkasnije* tjedan dana prije početka, kako bi mogli jamčiti povrat kotizacije.
- U slučaju spriječenosti iz opravdanog razloga, uplaćena kotizacija vrijedi za neki drugi tečaj.

KOTIZACIJA

U programu je naveden iznos kotizacije za svaki tečaj. Kotizaciju uplaćuju polaznici ili ustanove na žiro račun Nacionalne i sveučilišne knjižnice 2430009-1100010081 m. br. 3205363 s naznakom "Centar za stručno usavršavanje" s oznakom broja tečaja. (Primjer: I.1. ili VI.1.)

Kotizaciju, molimo, uplatiti nakon primitka računa.

Priručnik za UNIMARC: bibliografski format

Zagreb : NSK : HKD, 2000. 550 str.

cijena 200,00 kn

Drugo hrvatsko izdanje *Priručnika za UNIMARC: bibliografski format* nadomješta prvo hrvatsko izdanje, objavljeno 1989. godine, s obzirom na promjene koje donosi drugo izdanje izvornika iz 1994., te dva osuvremenjena izdanja iz 1996. i 1998. godine

NARUDŽBENICA

Naručujem za ustanovu: _____
telefon: _____ matični broj: _____ broj primjeraka: _____ datum: _____

potpis/pečat:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Odjel za odnose s javnošću
Dubravka Kovač, prof.

tel: 01/61 64 129; fax: 01/61 64 285; dubravka.kovac@nsk.hr

Kalendar održavanja skupova HKD-a

Hrvatsko knjižničarsko društvo u 2005. godini organizator je ili suorganizator sljedećih skupova:

- 2. okrugli stol za osobe s posebnim potrebama *Pismenost i čitanje u javnim knjižnicama: osvrt na građu laganu za čitanje* (Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 21. ožujka 2005.)
- 3. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj *Sustav narodnih knjižnica – bitna sastavnica informacijske infrastrukture Hrvatske u 21. stoljeću* (Topusko, 13.-16. travnja 2005.)
- 7. dani specijalnog knjižničarstva *Partnerstva u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama* (Opatija, 21-22. travnja 2005.)
- 7. okrugli stol o pokretnim knjižnicama i “festival” bibliobusa (Rijeka, 3.-4. lipnja 2005.)
- Međunarodni znanstveni skup povodom 100-te obljetnice rođenja dr. Eve Verone (Zagreb, 18.-19. listopada 2005.)
- 9. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnost suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture* (Poreč, studeni 2005.)
- 5. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama *Slobodan pristup informacijama i doživotno učenje* (Zagreb, 10. prosinca 2005.)

Detaljnije obavijesti o skupovima, kao i njihovi programi bit će objavljeni na mrežnim stranicama Društva (<http://www.hkdrustvo.hr>).

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
Tel/Fax: 01/6159-320
E-mail: hkd@nsk.hr, URL <http://www.hkdrustvo.hr>

N A R U D Ž B E N I C A

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku.

Ustanova: _____

Adresa: _____

Telefon: _____ Matični broj: _____

Datum: _____ Pečat i potpis: _____

VJESNIK BIBLIOTEKARA HRVATSKE: godišta/godine, brojevi časopisa

33/1990. br. 1-4	100,00 kn	_____	41/1998. br. 1-4	200,00 kn	_____
34/1991. br. 1-4	100,00 kn	_____	42/1999. br. 1-4	100,00 kn	_____
35/1992. br. 1-2, 3-4	240,00 kn	_____	43/2000. br. 1-2, 3, 4	250,00 kn	_____
36/1993. br. 1-4	120,00 kn	_____	44/2001. br. 1-4	100,00 kn	_____
37/1994. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____	45/2002. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____
38/1995. br. 1-4	120,00 kn	_____	46/2003. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____
39/1996. br. 1-2, 3-4	240,00 kn	_____	47/2004. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____
40/1997. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____			

Za narudžbu starijih izdanja možete se javiti u Hrvatsko knjižničarsko društvo.

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
Tel/Fax: 01/6159-320
E-mail: hkd@nsk.hr, URL <http://www.hkdrustvo.hr>

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku.

Ustanova: _____ Adresa: _____
Telefon: _____ Matični broj: _____
Datum: _____ Pečat i potpis: _____

<i>Naslov publikacije:</i>	<i>Cijena:</i>	<i>Komada:</i>
Arhivi, knjižnice, muzeji 1 : zbornik radova (1998)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 4 : zbornik radova (2001)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 5 : zbornik radova (2002)	70,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 6 : zbornik radova (2003)	100,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 7 : zbornik radova (2004)	120,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 1 i 2 : zbornik radova i priloga (2001)	100,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 3 : zbornik radova i priloga (2002)	50,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 4 : zbornik radova i priloga (2003)	60,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 5 : zbornik radova i priloga (2004)	80,00 kn	_____
Diringer, D. Povijest pisma (1991)	50,00 kn	_____
Galić, P. Povijest zadarskih tiskara (1979)	50,00 kn	_____
Hrvatsko knjižničarsko društvo : 1940.-2000. : spomenica (2000)	60,00 kn	_____
IFLA-ina načela za skrb i rukovanje knjižničnom građom (2003)	80,00 kn	_____
IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za školske knjižnice (2004)	50,00 kn	_____
ISBD(A) : međunar. standardni bib. opis starih omeđenih publikacija (antikvarnih) (1995)	80,00 kn	_____
ISBD(ER) : međunar. standardni bib. opis elektroničke građe (2002)	90,00 kn	_____
ISBD(NBM) : međunar. standardni bib. opis neknjižne građe. Prerađeno izd. (1993)	50,00 kn	_____
Line, M.; Wickers, S. Univerzalna dostupnost publikacija : (UAP) (1989)	50,00 kn	_____
Malbaša, M. Povijest tiskarstva u Slavoniji (1978)	50,00 kn	_____
Mikačić, M. Teorijske osnove sustava za predmetno označivanje (1996)	100,00 kn	_____
Narodna knjižnica : IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga (2002)	80,00 kn	_____
Predmetna obradba – ishodišta i smjernice : zbornik radova (1999)	80,00 kn	_____
Rowley, J. E. Elektroničko računalo u biblioteci (1984)	50,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka : zbornik radova (2002)	60,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama 2. i 3. : zbornik radova (2004)	120,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične službe i usluge za gluhe (2004)	30,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom (2004)	30,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične usluge za djecu (2004)	20,00 kn	_____
UNIMARC : format za univerzalno strojno čitljivo katalogiziranje (1986)	50,00 kn	_____
Verona, E. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga Dio 1: Odrednice i redalice. 2. izmijenjeno izd. (1986)	150,00 kn	_____
Verona, E. Prinosi povijesti Akademijine knjižnice (sadašnje NSB) u Zagrebu : 1814-1874 (1989)	50,00 kn	_____
Vodič kroz glazbene knjižnice i zbirke grada Zagreba (1997)	60,00 kn	_____
Znanstveni skup Normizacija osobnih imena u knjižničarstvu i leksikografiji : zbornik radova (1997)	80,00 kn	_____

**Nije novost da su "NECHEN" reparaturne
i zaštitne folije najbolje sredstvo u Vašem radu.**

**Novost je da ih sada možete nabaviti po najpovoljnijim
cijenama u Hrvatskoj uz najkraće rokove isporuke.**

Obratite nam se s punim povjerenjem, jer na jednom mjestu
možete nabaviti i sav ostali popratni materijal
kao što su uređaji za ručnu i strojnu laminaciju,
razni stalci za časopise i CD-e, nosači reklamnog materijala za izloge i sl.
Ako uz to imate potrebu za manjim nakladama digitalno
otisnutih plakata za razna događanja, onda smo prava adresa za Vas.

**L . D . C . , V i s o č i č k a 3 7 , 1 0 0 4 0 Z a g r e b , t e l . / f a x . 0 1 / 2 9 2 4 5 6 3
l d c . z g @ p o s t . h t n e t . h r**

VODIČ KROZ KNJIŽNICE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO RIJEKA

51000 Rijeka, Dolac 1
Tajnica Zdenka Stojčić

MB 0817414

Žiro račun: 2402006-1100213442

Tel.: 051/336-129; fax: 051/332-006

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe publikaciju: "Vodič kroz knjižnice Primorsko-goranske županije". Rijeka : Knjižničarsko društvo Rijeka, 2004. ISBN 9536-7182-00-2

Ustanova: _____ Adresa: _____

Telefon: _____ Matični broj: _____ broj primjeraka: _____ cijena: (30.00 kn primjerak).

Način plaćanja (zaokružiti odgovarajuće):

1. Opća uplatnica
2. Nalog za prijenos

Po primitku narudžbenice, naručitelju će biti ispostavljen račun i uplatnica (nalog za prijenos). Knjige se dostavljaju po plaćenom računu.

Datum:

Potpis i pečat:

Glavna urednica:
Alemka Belan-Simić

Uredništvo:
Ana-Marija Dodigović
Vedrana Juričić
Mihaela Kovačić
Irena Kranjec
Zdenka Sviben
Lektura: Jasmina Sočo

Adresa uredništva i adresa za narudžbu:
Hrvatsko knjižničarsko društvo
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb
tel./fax.: 01 6159 320
e-mail: novosti@hkdrustvo.hr
<http://www.hkdrustvo.hr>
Oblikovanje sloga: Amelija Tupek
Tisak: GIPA, Zagreb
Naklada: 1300

**Sretan Božić
i
uspješnu Novu godinu**

želi Vam

**Hrvatsko
knjižničarsko društvo**